

2018

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.
za rok obrotowy zakończony
31 grudnia 2018 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. INFORMACJE OGÓLNE	9
1.1. NAZWA, SIEDZIBA, PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	9
1.2. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ	9
2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI	15
2.1. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	15
2.2. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI	15
2.3. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI ORAZ WAŻNE OSZACOWANIA I OSĄDY KSIĘGOWE	15
2.4. ZASADY KONSOLIDACJI I UJMOWANIE INWESTYCJI W SPÓŁKI STOWARZYSZONE	16
2.5. NOWE STANDARDY, INTERPRETACJE I ICH ZMIANY	16
2.6. WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE PIERWSZEGO ZASTOSOWANIA STANDARDÓW	18
2.6.1. WPŁYW MSSF 15 NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	18
2.6.2. WPŁYW MSSF 9 NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	18
2.7. WPŁYW NOWYCH REGULACJI NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	22
2.7.1. INFORMACJE DOTYCZĄCE PIERWSZEGO ZASTOSOWANIA	22
2.7.2. SZCZEGÓŁOWY OPIS KOREKT WYNIKAJĄCYCH Z ZASTOSOWANIA MSSF 16 ORAZ DANE UZUPEŁNIAJĄCE	23
2.8. WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	24
3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	26
3.1. SEGMENTY OPERACYJNE	26
4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	30
4.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	31
4.2. KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	31
4.3. POZOSTAŁE PRZYCHODY	32
4.4. POZOSTAŁE KOSZTY	32
4.5. PRZYCHODY/(KOSZTY) ZWIĄZANE Z PRZEKAZANIEM ZAKŁADÓW DO SRK	33
4.6. POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO	33
4.7. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	34
4.8. ZYSK/(STRATA) NA AKCJĘ	34
5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE OPODATKOWANIA	35
5.1. PODATEK DOCHODOWY	35
5.2. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	36
6. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE ZADŁUŻENIA	38
6.1. KREDYTY I POŻYCZKI	38
6.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	40
6.3. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	41
6.4. UZGODNIENIE ZADŁUŻENIA	42
7. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	43
7.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	43
7.2. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	46
7.3. UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	48
7.4. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	52

7.5.	INWESTYCJE W PORTFEL AKTYWÓW FIZ	53
7.6.	POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	55
7.7.	ZAPASY	56
7.8.	NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	57
7.9.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	60
7.10.	KAPITAŁ WŁASNY	61
7.10.1.	KAPITAŁ PODSTAWOWY	61
7.10.2.	KAPITAŁ Z TYTUŁU WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	62
7.10.3.	ZYSKI ZATRZYMANE	62
7.10.4.	DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	62
7.11.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	63
7.12.	REZERWY	67
7.13.	ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	73
8.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	75
8.1.	WPLYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	75
9.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	77
9.1.	KATEGORIE I KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH wg MSSF 9	78
9.2.	HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	80
9.3.	POZYCJE PRZYCHODÓW, KOSZTÓW, ZYSKÓW I STRAT UJĘTE W SPRAWOZDANIU Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	81
9.4.	POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	83
9.5.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	84
9.5.1.	CZYNNIKI RYZYKA FINANSOWEGO	84
9.5.2.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM	91
10.	POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	92
10.1.	POZYCJE WARUNKOWE	92
10.2.	PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO	94
10.3.	POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH, NABYCIA (OBJĘCIA) ORAZ SPRZEDAŻ UDZIAŁÓW/AKCJI	94
10.4.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	95
10.5.	WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO REWIDENTA	97
10.6.	ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	98
11.	OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	100
12.	ZATWIERDZENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	101

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży	4.1	9 809,5	8 877,2
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	4.2	(6 938,4)	(5 638,3)
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		2 871,1	3 238,9
Koszty sprzedaży	4.2	(298,8)	(282,4)
Koszty administracyjne	4.2	(623,8)	(480,8)
Pozostałe przychody	4.3	1 616,5	1 569,4
Pozostałe koszty	4.4	(1 296,9)	(972,1)
Pozostałe zyski/(straty) – netto	4.6	(14,0)	43,5
ZYSK OPERACYJNY		2 254,1	3 116,5
Przychody finansowe	4.7	40,1	132,9
Koszty finansowe	4.7	(101,8)	(125,9)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych		0,1	0,1
ZYSK PRZED OPODATKOWANIEM		2 192,5	3 123,6
Podatek dochodowy	5.1	(431,7)	(580,3)
ZYSK NETTO		1 760,8	2 543,3
Inne całkowite dochody, które będą podlegały przeklasyfikowaniu do wyniku netto:		14,6	16,1
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	7.10.2	18,0	19,9
Podatek dochodowy	5.1	(3,4)	(3,8)
Inne całkowite dochody, które nie będą podlegały przeklasyfikowaniu do wyniku netto:		(57,0)	(7,4)
Zyski/(straty) aktuarialne	7.11	(70,4)	(9,2)
Podatek dochodowy	5.1	13,4	1,8
INNE CAŁKOWITE DOCHODY RAZEM		(42,4)	8,7
CAŁKOWITE DOCHODY RAZEM		1 718,4	2 552,0
Zysk netto przypadający na:			
- akcjonariuszy Jednostki dominującej		1 737,1	2 538,9
- udziały niekontrolujące		23,7	4,4
Całkowite dochody przypadające na:			
- akcjonariuszy Jednostki dominującej		1 695,2	2 547,8
- udziały niekontrolujące		23,2	4,2
Podstawowy i rozwodniony zysk na akcję przypadający na akcjonariuszy Jednostki dominującej (wyrażony w PLN na jedną akcję)	4.8	14,80	21,62

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA			
AKTYWA TRWAŁE			
Rzeczowe aktywa trwałe	7.1	7 303,0	6 835,9
Wartości niematerialne	7.2	130,8	116,3
Nieruchomości inwestycyjne	7.4	21,1	21,7
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		1,1	1,1
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5.2	669,5	814,3
Inwestycje w portfel aktywów FIZ	7.5	1 826,1	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	7.6	349,1	328,9
RAZEM AKTYWA TRWAŁE		10 300,7	8 118,2
AKTYWA OBROTOWE			
Zapasy	7.7	656,5	499,4
Należności handlowe oraz pozostałe należności	7.8	1 146,7	2 256,7
Nadpłacony podatek dochodowy		0,7	32,5
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	7,2	13,8
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe		-	0,1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7.9	1 650,8	1 169,5
RAZEM AKTYWA OBROTOWE		3 461,9	3 972,0
RAZEM AKTYWA		13 762,6	12 090,2

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)

	Nota	31.12.2018	31.12.2017
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	7.10.1	1 251,9	1 251,9
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną		905,0	905,0
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	7.10.2	(52,1)	(66,7)
Zyski zatrzymane	7.10.3	5 976,6	4 298,9
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY PRZYPADAJĄCY NA AKCJONARIUSZY JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ		8 081,4	6 389,1
UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE		364,0	232,4
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY		8 445,4	6 621,5
ZOBOWIĄZANIA			
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Kredyty i pożyczki	6.1	36,5	70,6
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	-	792,6
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5.2	15,6	12,4
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.11	731,7	558,6
Rezerwy	7.12	788,0	1 363,0
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	7.13	119,9	135,7
RAZEM ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		1 691,7	2 932,9
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Kredyty i pożyczki	6.1	33,5	51,6
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	121,0	63,4
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	6,0	-
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		203,6	2,2
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.11	150,8	118,6
Rezerwy	7.12	273,1	159,9
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	7.13	2 837,5	2 140,1
RAZEM ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		3 625,5	2 535,8
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		5 317,2	5 468,7
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		13 762,6	12 090,2

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM

Nota	Przypadające na akcjonariuszy Jednostki dominującej						Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	Zyski zatrzymane	Razem	Udziały niekontrolujące	
STAN NA 1 STYCZNIA 2018 (dane zatwierdzone)	1 251,9	905,0	(66,7)	4 298,9	6 389,1	232,4	6 621,5
Wpływ wdrożenia MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-	(1,5)	(1,5)	-	(1,5)
STAN NA 1 STYCZNIA 2018 (dane przekształcone)	1 251,9	905,0	(66,7)	4 297,4	6 387,6	232,4	6 620,0
Całkowite dochody razem:	-	-	14,6	1 680,6	1 695,2	23,2	1 718,4
- zysk netto	-	-	-	1 737,1	1 737,1	23,7	1 760,8
- inne całkowite dochody	-	-	14,6	(56,5)	(41,9)	(0,5)	(42,4)
Transakcje z udziałowcami	-	-	-	(1,4)	(1,4)	108,4	107,0
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-
Transakcje z udziałami niekontrolującymi	10.3	-	-	(1,4)	(1,4)	108,4	107,0
STAN NA 31 GRUDNIA 2018	1 251,9	905,0	(52,1)	5 976,6	8 081,4	364,0	8 445,4
STAN NA 1 STYCZNIA 2017	1 251,9	905,0	(82,8)	1 928,4	4 002,5	67,1	4 069,6
Całkowite dochody razem:	-	-	16,1	2 531,7	2 547,8	4,2	2 552,0
- zysk/(strata) netto	-	-	-	2 538,9	2 538,9	4,4	2 543,3
- inne całkowite dochody	-	-	16,1	(7,2)	8,9	(0,2)	8,7
Transakcje z udziałowcami	-	-	-	(161,2)	(161,2)	161,1	(0,1)
Dywidendy	-	-	-	-	-	(0,1)	(0,1)
Transakcje z udziałami niekontrolującymi	10.3	-	-	(161,2)	(161,2)	161,2	-
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	1 251,9	905,0	(66,7)	4 298,9	6 389,1	232,4	6 621,5

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej	8.1	2 856,1	3 160,1
Odsetki zapłacone		(10,1)	(13,2)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych	9.4	12,6	(14,7)
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymane zwroty		(40,2)	(261,5)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		2 818,4	2 870,7
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(1 246,2)	(734,9)
Nabycie wartości niematerialnych		(12,8)	(4,2)
Nabycie aktywów finansowych		(12,4)	(19,6)
Wpłata na nabycie aktywów FIZ	7.5	(350,0)	(1 450,0)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		10,7	2,6
Dywidendy otrzymane		0,1	0,3
Odsetki otrzymane		28,9	35,5
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(1 581,7)	(2 170,3)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Otrzymane kredyty i pożyczki	6.4	-	63,7
Splaty kredytów i pożyczek	6.4	(52,2)	(28,5)
Wpływy netto z wydania udziałów oraz dopłat do kapitału (transakcja z udziałowcami niekontrolującymi)	10.3	120,0	-
Wykup dłużnych papierów wartościowych	6.4	(737,3)	(653,8)
Dywidendy wypłacone udziałom niekontrolującym		-	(0,1)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	10.3	(13,0)	-
Płatności związane z leasingiem finansowym		(31,8)	(34,6)
Odsetki zapłacone z działalności finansowej		(37,5)	(45,5)
Pozostałe przepływy netto z działalności finansowej		(4,0)	(1,0)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		(755,8)	(699,8)
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW			
		480,9	0,6
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		1 169,5	1 170,3
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		0,6	(1,4)
Odpisy aktualizujące środki pieniężne i ich ekwiwalenty wynikające z wdrożenia MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku		(0,2)	-
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU	7.9	1 650,8	1 169,5

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. NAZWA, SIEDZIBA, PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI

Grupa Kapitałowa Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) składa się z Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. i jej spółek zależnych zlokalizowanych na terenie Polski.

Podstawowe informacje o Jednostce dominującej

NAZWA	Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.
SIEDZIBA	Aleja Jana Pawła II 4, 44-330 Jastrzębie-Zdrój
KRS	0000072093
REGON	271747631
NIP	633 000 51 10
PODSTAWOWY PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	Wydobywanie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego oraz sprzedaż koksu i węglopochodnych

Zgodnie ze Statutem, Jednostka dominująca może działać na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami. Czas trwania działalności JSW jest nieoznaczony. Akcje Jednostki dominującej znajdują się w publicznym obrocie od 6 lipca 2011 roku.

Grupa Kapitałowa Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. jest największym producentem węgla koksowego typu hard i znaczącym producentem koksu w Unii Europejskiej. Od lat zajmuje kluczową pozycję na polskim i europejskim rynku węgla koksowego, za sprawą produkcji wysokiej jakości węgla koksowego i koksu oraz dzięki usytuowaniu działalności w sąsiedztwie jej głównych odbiorców. Grupa wydobywa również węgiel do celów energetycznych.

1.2. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w skład Grupy Kapitałowej wchodziły: JSW jako Jednostka dominująca oraz spółki bezpośrednio i pośrednio zależne zlokalizowane na terenie Polski. Spółki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku JSW posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 19 spółkach powiązanych, w tym:

- 17 spółkach zależnych (bezpośrednio i pośrednio),
- 2 spółkach stowarzyszonych.

Ponadto konsolidacją objęto JSW Stabilizacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty.

Udziały w jednostkach stowarzyszonych (Jastrzębska Strefa Aktywności Gospodarczej Sp. z o.o. w likwidacji, Remkoks Sp. z o.o.) są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane metodą praw własności.

Poniżej przedstawiono informacje o jednostkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją metodą pełną:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział spółek Grupy w kapitale podstawowym	
				31.12.2018	31.12.2017
Jednostka dominująca					
1.	Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. („JSW”)	Jastrzębie-Zdrój	Wydobywanie i sprzedaż węgla kamiennego, sprzedaż koksu i węglopochodnych	nie dotyczy	
Spółki bezpośrednio zależne					
2.	JSW KOKS S.A. („JSW KOKS”)	Zabrze	Produkcja koksu oraz produktów węglopochodnych	96,28%	95,72%
3.	JSW Innowacje S.A. („JSW Innowacje”)	Katowice	Działalność o charakterze badawczo-rozwojowym Grupy Kapitałowej, analizy wykonalności i nadzór nad realizacją projektów i wdrożeń	100,00%	100,00%
4.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej i Rekultywacji S.A. („PGWiR”)	Jastrzębie-Zdrój	Świadczenie usług wodno-ściekowych i odprowadzanie słonych wód, dostarczanie wody przemysłowej, działalność rekultywacyjna, produkcja soli	100,00%	100,00%
5.	Jastrzębskie Zakłady Remontowe Sp. z o.o. („JZR”)	Jastrzębie-Zdrój	Działalność usługowa w zakresie remontów maszyn i urządzeń, usługi serwisowe	58,61%	62,55%
6.	Centralne Laboratorium Pomiarowo – Badawcze Sp. z o.o. („CLP-B”)	Jastrzębie-Zdrój	Wykonywanie usług badań technicznych, analiz chemicznych i fizyko-chemicznych kopalin, materiałów oraz produktów stałych, ciekłych i gazowych	99,92%	90,31%
7.	Jastrzębska Spółka Kolejowa Sp. z o.o. („JSK”)	Jastrzębie-Zdrój	Udostępnianie linii kolejowych, utrzymanie budowli i urządzeń infrastruktury kolejowej, budowa i remonty układów torowych oraz obiektów kolejowych	100,00%	100,00%
8.	Advicom Sp. z o.o. („Advicom”)	Jastrzębie-Zdrój	Doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego, działalność w zakresie oprogramowania i przetwarzanie danych	100,00%	75,06%
9.	JSU Sp. z o.o. („JSU”)	Jastrzębie-Zdrój	Pośrednictwo ubezpieczeniowe wraz z obsługą ubezpieczeń w zakresie likwidacji szkód ubezpieczeniowych, działalność turystyczna i hotelowa	100,00%	100,00%
10.	JSW Logistics Sp. z o.o. („JSW Logistics”)	Dąbrowa Górnicza	Obsługa bocznic kolejowych, przewóz węgla i koksu, organizacja przewozu ładunków oraz techniczne utrzymanie i naprawa pojazdów kolejowych	100,00%	100,00%
11.	JSW Szkolenie i Górnictwo Sp. z o.o. („JSW SiG”)	Jastrzębie-Zdrój	Działalność wspomagająca górnictwo	100,00%	100,00%
12.	JSW Shipping Sp. z o.o. („JSW Shipping”)	Gdynia	Usługi spedycji portowej i morskich agencji transportowych	100,00%	100,00%
Spółki pośrednio zależne					
13.	BTS Sp. z o.o. („BTS”)	Dąbrowa Górnicza	Usługi w zakresie wykonywania prac transportowych oraz ogólnobudowlanych	100,00%	100,00%
14.	ZREM-BUD Sp. z o.o. („ZREM-BUD”)	Dąbrowa Górnicza	Produkcja części zamiennych, zespołów i urządzeń, konstrukcji stalowych, osprzętu technologicznego, narzędzi i przyrządów oraz wykonywanie remontów mechanicznych i elektrycznych oraz serwis automatyki. Świadczenie usług remontowo-budowlanych	100,00%	100,00%
15.	CARBOTRANS Sp. z o.o. („Carbotrans”)	Zabrze	Transport drogowy towarów, głównie węglopochodnych i surowców do ich produkcji	100,00%	100,00%
16.	JZR Dźwigi Sp. z o.o. („JZR Dźwigi”)	Jastrzębie-Zdrój	Usługi z zakresu produkcji, modernizacji, remontów, konserwacji, przeglądów oraz serwisu urządzeń transportu bliskiego	84,97%	84,97%
17.	JSW Ochrona Sp. z o.o. („JSW Ochrona”)	Jastrzębie-Zdrój	Działalność wspomagająca górnictwo, działalność ochroniarska	100,00%	100,00%
18.	Hawk-e Sp. z o.o. („Hawk-e”)	Jastrzębie-Zdrój	Dostawca usługi w zakresie wykorzystywania samolotów bezzałogowych dla potrzeb komercyjnych	100,00%	-

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział spółek Grupy w kapitale podstawowym	
				31.12.2018	31.12.2017
Inne jednostki					
19.	JSW Stabilizacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty („JSW Stabilizacyjny FIZ”)*	Warszawa	Wyłącznym przedmiotem działalności Funduszu jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia Certyfikatów Inwestycyjnych w określone w Statucie papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz inne prawa majątkowe.	100,00%	-

* Procentowy udział określony na podstawie procentowego zaangażowania Jednostki dominującej w certyfikaty inwestycyjne Funduszu.

ZMIANY W POWIĄZANIACH KAPITAŁOWYCH W 2018 ROKU

■ Podwyższenie kapitału w JZR

W ramach wzmocnienia kapitałowego spółki JZR, w dniu 30 września 2016 roku została zawarta pomiędzy Skarbem Państwa a JZR umowa o udzielenie wsparcia niebędącego pomocą publiczną („Umowa wsparcia”). Całkowita wysokość wsparcia wyniesie do 290,0 mln zł, w formie wniesienia wkładu gotówkowego w zamian za udziały w podwyższonym kapitale zakładowym JZR objęte przez Skarb Państwa. Wsparcie to zostało przeznaczone na modernizację zakładów przerobczych KWK Budryk i KWK Knurów-Szczygłowice. Umowa jest realizowana w trzech transzach. Realizując zapisy przedmiotowej Umowy, w dniu 30 września 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę dotyczącą podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 400,5 mln zł poprzez wniesienie gotówki w kwocie 150,0 mln zł (I transza) w drodze emisji 300 000 nowych udziałów o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy. Podwyższony kapitał został w całości pokryty wkładem pieniężnym przez Skarb Państwa w dniu 4 listopada 2016 roku. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 16 marca 2017 roku. Po podwyższeniu udział JSW zmalał do 62,55%, natomiast udział Skarbu Państwa wynosił 37,45%. Wskutek przesunięcia terminów realizacji projektu JZR wniosły do ARP o zmianę terminu wniesienia II transzy wkładu gotówkowego przez Skarb Państwa. W dniu 27 września 2017 roku zawarto aneks do Umowy Wsparcia. W treści aneksu nie wskazano konkretnych terminów przekazania kolejnych transz środków wsparcia (II i III transza) ze względu na nieotrzymanie przez ARP dotacji celowej przeznaczonej na realizację zobowiązania Skarbu Państwa wynikającego z umowy.

W dniu 13 lutego 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 645,0 mln zł tj. o kwotę 244,5 mln zł w drodze objęcia przez JSW i Skarb Państwa 489 000 nowych udziałów o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy. JSW objęła 249 000 nowych udziałów JZR, które pokryte zostały wkładem pieniężnym w wysokości 124,5 mln zł, natomiast Skarb Państwa objął 240 000 nowych udziałów pokrytych wkładem pieniężnym w wysokości 120,0 mln zł (II transza). Oświadczenie o objęciu nowych udziałów ze strony JSW zostało podpisane 13 lutego 2018 roku, natomiast umowa o objęciu udziałów przez Skarb Państwa została podpisana 26 lutego 2018 roku. Po podwyższeniu kapitału udział JSW zmalał do 58,14%, natomiast udział Skarbu Państwa wynosił 41,86%. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 13 kwietnia 2018 roku.

Powyższa transakcja z udziałowcami niekontrolującymi spowodowała wpływ środków pieniężnych w wysokości 120,0 mln zł zaprezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w pozycji „wpłata netto z wydania udziałów oraz dopłat do kapitału”.

Dnia 28 maja 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 652,3 mln zł w drodze objęcia przez JSW 14 561 nowych udziałów o wartości nominalnej wynoszącej po 500,00 zł za każdy udział, z wyłączeniem prawa pierwszeństwa objęcia udziałów przez Skarb Państwa. Podwyższony kapitał zakładowy JZR został pokryty wkładem niepieniężnym z majątku JSW o wartości rynkowej 7,3 mln zł. Po podwyższeniu kapitału udział JSW wzrósł do 58,61%, natomiast udział Skarbu Państwa wynosi 41,39%. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 22 sierpnia 2018 roku.

Wpływ powyższych transakcji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. został omówiony w Nocie 10.3.

W dniu 19 czerwca 2018 roku Zarząd JZR zwrócił się do Zarządu JSW z prośbą o wyrażenie zgody na wystąpienie do ARP z wnioskiem o przedterminowe rozliczenie z tytułu umowy zawartej w dniu 30 września 2016 roku pomiędzy JZR a Skarbem Państwa. ARP przekazała JZR dwie transze środków wsparcia na łączną kwotę 270,0 mln zł. W dniu 29 czerwca 2018 roku Zarząd JSW wyraził zgodę na rozpoczęcie procedury uzyskania wszelkich zgód korporacyjnych oraz przeprowadzenia analiz prawnych, podatkowych oraz finansowych, celem przeprowadzenia opisanego procesu. Zarząd JZR wystąpił również do Ministra Energii pismem z dnia 14 sierpnia 2018 roku z prośbą o zajęcie stanowiska w kwestii przedterminowego zwrotu środków wsparcia. W odpowiedzi Minister Energii pozytywnie zaopiniował wniosek w kwestii przedterminowego zwrotu środków wsparcia wskazując ARP jako podmiot właściwy do koordynowania procesu zwrotu środków wsparcia.

Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania Grupa nie ma zobowiązania do wykupu udziałów Skarbu Państwa. Prowadzone są prace związane z ustaleniem dopuszczalności zwrotu środków wsparcia otrzymanych przez JZR od Skarbu Państwa oraz ewentualnych zasad na jakich miałyby zostać to zrealizowane. Na chwilę obecną warunki, sposób oraz dokładny czas rozliczenia umowy nie są znane.

■ *Nabycie udziałów spółki JSW Shipping*

W dniu 10 stycznia 2018 roku JSW zawarła ze spółką JSW Innowacje umowę nabycia 26 udziałów w spółce POLSKI KOKS FORWARDING & SHIPPING AGENCY Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, stanowiących 100% kapitału tej spółki za łączną cenę 1,9 mln zł. Aktualnie JSW posiada 100% udziałów tej spółki. W dniu 16 stycznia 2018 roku zarejestrowano w KRS zmieniony Akt Założycielski spółki, co spowodowało m.in. zmianę firmy spółki na JSW Shipping Sp. z o.o. Transakcja nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

■ *Nabycie udziałów w spółce CLP-B*

W dniu 20 lutego 2018 roku JSW zawarła ze spółką JSW Innowacje umowę nabycia 1 510 udziałów w spółce Centralne Laboratorium Pomiarowo-Badawcze Sp. z o.o. stanowiących 21,33% kapitału CLP-B za łączną cenę 6,8 mln zł. Transakcja nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

W dniu 7 czerwca 2018 roku Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników CLP-B podjęło uchwałę w sprawie nabycia przez spółkę CLP-B 681 udziałów stanowiących 9,62% wszystkich udziałów spółki od 25 wspólników mniejszościowych tj. osób fizycznych, za łączną kwotę 3,1 mln zł, w celu umorzenia. Przeniesienie własności 681 udziałów na rzecz CLP-B a następnie ich umorzenie nastąpiło z dniem zawarcia umów nabycia udziałów z ww. wspólnikami mniejszościowymi, tj. w dniu 7 czerwca 2018 roku. W wyniku powyższych procesów JSW posiada obecnie 79,23% udziałów w CLP-B. Powyższa transakcja z udziałowcami niekontrolującymi spowodowała wypływ środków pieniężnych w wysokości 3,1 mln zł zaprezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w pozycji „transakcje z udziałami niekontrolującymi” (zakup udziałów od udziałowców niekontrolujących), co zostało szczegółowo zaprezentowane w Nocie 10.3.

■ *Podwyższenie kapitału w JSW Ochrona*

Dnia 11 stycznia 2018 roku nastąpiła rejestracja w KRS spółki JSW Ochrona Sp. z o.o. Spółka JSW Ochrona została zawiązana dnia 20 grudnia 2017 roku. Udziały objęte zostały przez JSW SiG (95%) oraz JSK (5%).

W dniu 8 maja 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JSW Ochrona podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki do kwoty 0,9 mln zł poprzez utworzenie 800 nowych udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy. Podwyższenie kapitału zakładowego JSW Ochrona zostało pokryte wkładem pieniężnym - JSW SiG objęła 760 udziałów za łączną kwotę 380 000,00 zł, natomiast JSK objęła 40 udziałów za łączną kwotę 20 000,00 zł. Podwyższenie kapitału zakładowego JSW Ochrona zostało zarejestrowane w KRS w dniu 1 sierpnia 2018 roku.

W dniu 10 września 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JSW Ochrona podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki do kwoty 1,4 mln zł poprzez utworzenie 900 nowych udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy. Udziały zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne – JSW SiG objęła 855 udziałów za łączną kwotę 427 500,00 zł, a JSK objęła 45 udziałów za łączną kwotę 22 500,00 zł. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS w dniu 19 października 2018 roku.

■ *Objęcie udziałów w JSK w zamian za aport*

W dniu 29 grudnia 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników JSK podjęło uchwałę dotyczącą podwyższenia kapitału zakładowego JSK o kwotę 20,4 mln zł w drodze emisji 40 710 nowych udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy, poprzez wniesienie w aport składników majątkowych JSW S.A. o całkowitej wartości rynkowej równej 20,4 mln zł. Oświadczenie o objęciu udziałów zostało złożone w dniu 29 grudnia 2017 roku. Wszystkie nowe udziały objęła JSW. W tym samym dniu podpisano umowę o przeniesieniu praw co do majątku stanowiącego przedmiot aportu, jednak przeniesienie praw nastąpiło z dniem 1 stycznia 2018 roku. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS w dniu 6 kwietnia 2018 roku.

■ *Objęcie udziałów w SPEDKOKS w zamian za aport oraz zmiana nazwy spółki*

W dniu 26 lutego 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Zakładu Przewozów i Spedycji „SPEDKOKS” Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 760 000,00 zł w drodze objęcia przez JSW 1 520 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500,00 zł każdy. Podwyższony kapitał zakładowy został pokryty wkładem niepieniężnym z majątku JSW (KWK Budryk oraz Zakładu Wsparcia Produkcji). Oświadczenie o objęciu udziałów zostało złożone w dniu 26 lutego 2018 roku. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 29 marca 2018 roku.

W dniu 30 kwietnia 2018 roku została zarejestrowana w KRS zmiana nazwy spółki Zakład Przewozów i Spedycji Spedkoks Sp. z o.o. na JSW Logistics Sp. z o.o. Zmianie uległy również adres i siedziba spółki na Katowice, ul. Paderewskiego 41.

■ *Powstanie spółki Hawk-e*

W dniu 10 kwietnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki JSW Innowacje podjęło uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawiązanie spółki Hawk-e Sp. z o.o. i zarazem objęcie 40 000 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy, o łącznej wartości 2,0 mln zł, co stanowi 100% kapitału zakładowego zawiązanej spółki. Spółka ta ma zostać największym w Polsce dostawcą usług w zakresie wykorzystywania samolotów bezzałogowych dla potrzeb komercyjnych. Obejmowane udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym. Spółka została zarejestrowana w KRS w dniu 26 kwietnia 2018 roku.

■ *Nabycie udziałów w spółce Advicom*

Advicom Sp. z o.o. zawarła z firmą COIG S.A umowę nabycia 5 105 udziałów Advicom, będących w posiadaniu COIG S.A. stanowiących 24,94% wszystkich udziałów za łączną kwotę 9,9 mln zł w celu umorzenia. Przeniesienie własności i umorzenie tych udziałów nastąpiło z chwilą zaksięgowania środków pieniężnych na rachunku bankowym COIG S.A., tj. z dniem 2 lipca 2018 roku. Od dnia sfinalizowania powyższej transakcji JSW S.A. posiada 100% udziałów spółki Advicom. Powyższa transakcja z udziałowcami niekontrolującymi spowodowała wypływ środków pieniężnych w wysokości 9,9 mln zł zaprezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jako transakcje z udziałami niekontrolującymi (zakup udziałów od udziałowców niekontrolujących). Szczegółowy opis transakcji ujęto w Nocie 10.3.

W dniu 3 sierpnia 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Advicom podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego do kwoty 15,2 mln zł, tj. o kwotę 5,0 mln zł poprzez utworzenie 10 000 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500,00 zł każdy. Udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym i objęte w całości przez JSW za kwotę 20,0 mln zł. Nadwyżka ponad wartość nominalną udziałów wynosząca 15,0 mln zł została przekazana na kapitał zapasowy Advicom. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS w dniu 23 października 2018 roku. Transakcja nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

Dnia 31 października 2018 roku Zgromadzenie Wspólników Advicom podjęło uchwałę o zmianie nazwy firmy na JSW IT Systems Sp. z o.o. oraz uchwałę dotyczącą zmiany wartości nominalnej udziałów z kwoty 500,00 zł na 1 000,00 zł za jeden udział. Dnia 2 stycznia 2019 roku powyższe zmiany zostały zarejestrowane w KRS.

■ *Nabycie udziałów w spółce JSW KOKS*

W dniu 19 czerwca 2018 roku JSW zawarła ze spółką JSW KOKS umowę nabycia 548 461 akcji JSW KOKS (akcje własne), stanowiących 0,5517% kapitału tej spółki, za łączną kwotę 7,8 mln zł, tj. 14,29 zł za 1 akcję. Zgodnie z postanowieniami umowy prawo własności do nabytych od JSW KOKS akcji przeszło na rzecz JSW z datą uznania środków pieniężnych, stanowiących cenę sprzedaży, na rachunku bankowym JSW KOKS, tj. z dniem 19 lipca 2018 roku. Od dnia sfinalizowania powyższej transakcji JSW posiada 96,28% akcji JSW KOKS. Wpływ powyższych transakcji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. został omówiony w Nocie 10.3

Struktura Grupy Kapitałowej (schemat) uwzględniająca spółki objęte konsolidacją według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku została zaprezentowana w Punkcie 2.1. Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

INFORMACJE NA TEMAT JEDNOSTEK ZALEŻNYCH, KTÓRE MAJĄ UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE

Poniższa tabela przedstawia szczegóły na temat jednostek zależnych w Grupie, które mają udziały niekontrolujące:

Nazwa spółki	Siedziba	Procentowa wielkość udziałów posiadanych przez Grupę		Zysk/(strata) zalokowana na udziały niekontrolujące za rok		Skumulowana wartość udziałów niekontrolujących	
		31.12.2018	31.12.2017	2018	2017	31.12.2018	31.12.2017
JZR	Jastrzębie-Zdrój	58,61%	62,55%	11,5	6,1	299,4	166,3
JSW KOKS	Zabrze	96,28%	95,72%	10,8	(3,1)	63,2	52,8
Pozostałe jednostki zależne posiadające udziały niekontrolujące	-	Nota 1.2.	Nota 1.2.	1,4	1,4	1,4	13,3
RAZEM	-	-	-	23,7	4,4	364,0	232,4

Poniższa tabela zawiera wybrane dane finansowe kluczowych jednostek Grupy, które mają udziały niekontrolujące

Wyszczególnienie	JZR		JSW KOKS	
	2018	2017	2018	2017
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ				
Aktywa	857,1	544,8	2 500,2	2 283,7
Kapitał własny	723,3	444,0	1 698,8	1 405,3
SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW				
Przychody ze sprzedaży	213,6	158,9	4 346,1	3 651,3
Zysk netto	28,5	18,8	288,0	(83,1)

2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

2.1. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, aktywów FIZ oraz udziałów w innych jednostkach, które są wyceniane według wartości godziwej.

2.2. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Zarząd Jednostki dominującej na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

2.3. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI ORAZ WAŻNE OSZACOWANIA I OSĄDY KSIĘGOWE

Istotne zasady rachunkowości oraz istotne wartości oparte na osądach i szacunkach zostały przedstawione jako element poszczególnych not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Przyjęte przez Grupę zasady rachunkowości są spójne z zasadami stosowanymi w poprzednim roku obrotowym, za wyjątkiem przyjęcia nowych i zmienionych standardów opisanych w Nocie 2.5.

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga przyjęcia pewnych założeń oraz dokonania szacunków i osądów, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Założenia i szacunki wynikają z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań odnośnie do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywają się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania i osądy księgowe podlegają regularnej ocenie.

Poniżej przedstawiono pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z którymi związane jest istotne ryzyko konieczności wprowadzenia znaczącej korekty wartości księgowych aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego.

Pozycja ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Wartość pozycji, której dotyczy szacunek w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym		Opis polityki rachunkowości oraz istotnych szacunków
	31.12.2018	31.12.2017	
Rzeczowe aktywa trwałe	7 303,0	6 835,9	Nota 7.1, Nota 7.3
Wartości niematerialne	130,8	116,3	Nota 7.2, Nota 7.3
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	669,5	814,3	Nota 5.2
Zapasy	656,5	499,4	Nota 7.7
Należności handlowe oraz pozostałe należności	1 146,7	2 256,7	Nota 7.8
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	882,5	677,2	Nota 7.11
Rezerwa na likwidację zakładów górniczych	547,0	445,4	Nota 7.12
Rezerwa na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	-	653,5	Nota 7.12
Rezerwa na szkody górnicze	362,2	277,7	Nota 7.12
Rezerwa na sporny podatek od nieruchomości dotyczący wyrobisk górniczych	20,1	29,8	Nota 7.12
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	2 957,4	2 275,8	Nota 7.13

2.4. ZASADY KONSOLIDACJI I UJMOWANIE INWESTYCJI W SPÓŁKI STOWARZYSZONE

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie sprawozdania finansowego Jednostki dominującej oraz sprawozdań finansowych jej jednostek zależnych i stowarzyszonych. Sprawozdania finansowe jednostek objętych konsolidacją sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości.

Wszystkie transakcje wewnątrzgrupowe, rozrachunki, przychody, koszty i niezrealizowane zyski z transakcji między jednostkami Grupy są w całości eliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia przejęcia, będącego dniem objęcia kontroli nad spółką, do dnia utraty tej kontroli. Kontrola występuje wówczas, gdy Jednostka dominująca, z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę, podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub ma do nich prawa oraz możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad jednostką.

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje kontroli, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności.

2.5. NOWE STANDARDY, INTERPRETACJE I ICH ZMIANY

a) Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2018

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa zastosowała po raz pierwszy następujące standardy oraz zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz zatwierdzone przez Unię Europejską, które weszły w życie w 2018 roku i które mają wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy:

Standard	Krótki opis zmian	Wpływ na sprawozdanie
MSSF 9 „Instrumenty finansowe”	MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych. Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem. Standard ma zastosowanie retrospektywne, przy czym nie jest wymagane przekształcenie danych za okresy poprzedzające okres pierwszego zastosowania. Przekształcenie danych jest dozwolone tylko w przypadku, gdy jest to możliwe bez wykorzystania wiedzy aktualnej, a przekształcone sprawozdanie finansowe odzwierciedla wszystkie wymogi MSSF 9.	Zastosowanie MSSF 9 spowodowało zmianę podejścia do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz zmianę klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych Grupy. Wpływ standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe szczegółowo został opisany w Nocie 2.6.2.
MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zastępuje MSR 18 i MSR 11 oraz odpowiednie interpretacje. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usługami do rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia	Grupa stosuje zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami, co zostało szczegółowo opisane w Nocie 2.6.1. Wpływ standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe szczegółowo został opisany w Nocie 2.6.1.

Standard	Krótki opis zmian	Wpływ na sprawozdanie
	kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.	
Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.	Zastosowanie standardu nie miało istotnego wpływu na wartości prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Poniżej wymienione zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2018 roku nie dotyczą działalności Grupy, lub nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy:

- Zmiany do MSSF 2 „Płatności oparte na akcjach” – klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach.
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – stosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” łącznie z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”.
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)”
- KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe” wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej.
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych.

b) Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie wymienionych poniżej standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie.

Wskazane poniżej nowe standardy będą mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Wpływ tych standardów na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy został przedstawiony w Nocie 2.7.

Standard	Krótki opis zmian	Data wejścia w życie *
MSSF 16 „Leasing”	Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników. MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.	1 stycznia 2019

* Okresy roczne rozpoczynające się dniami lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania

Poniższe zatwierdzone zmiany standardów, które jeszcze nie weszły w życie, nie mają zastosowania do działalności Grupy lub nie będą mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem,
- KIMSF 23 „Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego”,
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”.

c) Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania.

Poniżej wymienione (niezatwierdzone) standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Grupy lub nie będą mieć istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Standard	Data wejścia w życie *
MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”	Decyzją UE MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony
Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem	Zatwierdzenie zmiany jest odroczone przez UE
MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”	1 stycznia 2020
Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”	1 stycznia 2020
Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – modyfikacja, ograniczenie lub rozliczenie programu określonych świadczeń	1 stycznia 2019
Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF	1 stycznia 2020
Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)”	1 stycznia 2019
MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”	1 stycznia 2021

* Okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie, określone przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), które po zatwierdzeniu przez UE mogą ulec zmianie.

Grupa zamierza zastosować ww. zmiany, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności, od momentu ich wejścia w życie.

2.6. WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE PIERWSZEGO ZASTOSOWANIA STANDARDÓW

Od dnia 1 stycznia 2018 roku Grupa wprowadziła zmiany do stosowanych zasad rachunkowości w związku z wejściem w życie nowych standardów rachunkowości: MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.

2.6.1. WPŁYW MSSF 15 NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z użyciem metody retrospektywnej w odniesieniu do wszystkich umów, których realizacja nie jest zakończona na dzień 1 stycznia 2018 roku, bez przekształcania danych porównawczych. Zastosowanie standardu po raz pierwszy nie doprowadziło do korekty salda zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku (brak korekt, które skutkowałyby korektą zysków zatrzymanych bilansu otwarcia). Biorąc bowiem pod uwagę rodzaje transakcji dokonywanych przez Grupę, zastosowanie powyższego standardu nie ma istotnego wpływu na stosowane dotychczas zasady rachunkowości.

Grupa realizuje głównie kontrakty dotyczące dostaw węgla, koksu i węglopochodnych, co stanowi ok. 97% łącznych przychodów ze sprzedaży. W kontraktach tych do określenia warunków dostawy wykorzystuje się międzynarodowe reguły handlu tzw. INCOTERMS (FCA, DAP, FOB). Moment przeniesienia kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami na klienta wskazany jest ściśle w każdej regule dostawy. Opierając się na warunkach dostawy obowiązujących dla większości kontraktów, Grupa stwierdziła, że moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr i zakończeniu usługi transportu. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyrzeczone w umowie dobra i usługi (usługi transportu) należy traktować jako jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie. Takie samo podejście stosowano uprzednio zgodnie z MSR 18.

Grupa stosuje zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami, co zostało szerzej opisane w Nocie 4.1.

2.6.2. WPŁYW MSSF 9 NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane za rok 2017 oraz 2018 nie są ze sobą porównywalne ponieważ zostały sporządzone przy zastosowaniu różnych zasad rachunkowości. Korekty związane z dostosowaniem do MSSF 9 zostały wprowadzone na dzień 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Grupa ujawniła szczegółowe informacje dotyczące wpływu zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku. Nie występują istotne różnice w zakresie prezentowanego wpływu pomiędzy ostatnim rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym a sprawozdaniem za bieżący rok, w którym po raz pierwszy zastosowano MSSF 9.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Grupa podjęła decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, nie implementując tym samym wymogów rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSSF 9, do czasu zakończenia prac RMSR nad projektem zabezpieczeń w zakresie makro hedgingu.

Poniższa tabela prezentuje wpływ wdrożenia MSSF 9 na zmianę klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Klasy instrumentów finansowych	Klasyfikacja wg MSR 39	Klasyfikacja wg MSSF 9
Udziały w innych jednostkach	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Należności handlowe	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Certyfikaty inwestycyjne	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Pochodne instrumenty finansowe	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty zabezpieczające
Lokaty bankowe	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

W kolejnych częściach Noty 2.6.2. zostało przedstawione porównanie aktywów i zobowiązań wg MSR 39 oraz MSSF 9, podsumowanie wpływu wdrożenia MSSF 9 na kapitał własny Grupy, a także zawarto wyjaśnienia poszczególnych korekt oraz dodatkowe informacje uzupełniające.

Porównanie aktywów i zobowiązań finansowych wg MSR 39 i MSSF 9

AKTYWA FINANSOWE:

Na dzień 01.01.2018	MSR 39				MSSF 9			Wpływ zmiany
	Zamortyzowany koszt	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty zabezpieczające	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez: wynik finansowy	inne całkowite dochody	
Udziały w innych jednostkach	-	-	0,1	-	-	0,1	-	-
Należności handlowe	688,1	-	-	-	686,5	-	-	(1,6)
<i>wartość brutto</i>	768,4	-	-	-	768,4	-	-	-
<i>odpisy aktualizujące</i>	(80,3)	-	-	-	(81,9)	-	-	(1,6)
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	-	1 450,0	-	-	-	1 450,0	-	-
Lokaty bankowe	10,4	-	-	-	10,4	-	-	-
<i>wartość brutto</i>	10,4	-	-	-	10,4	-	-	-
<i>odpisy aktualizujące</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 480,4	-	-	-	1 480,1	-	-	(0,3)

Na dzień 01.01.2018	MSR 39				MSSF 9	Wpływ zmiany		
	Zamortyzowany koszt	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty zabezpieczające	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez: wynik finansowy	inne całkowite dochody	Zwiększenie/ (zmniejszenie)
wartość brutto	1 480,4	-	-	-	1 480,4	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	(0,3)	-	-	(0,3)
Pochodne instrumenty finansowe	-	5,5	-	8,3	-	5,5	8,3	-
AKTYWA FINANSOWE	2 178,9	1 455,5	0,1	8,3	2 177,0	1 455,6	8,3	(1,9)

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE:

Na dzień 01.01.2018	MSR 39		MSSF 9	Wpływ zmiany
	Zamortyzowany koszt	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Zamortyzowany koszt	Zwiększenie/ (zmniejszenie)
Kredyty i pożyczki	122,2	-	122,2	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	856,0	-	856,0	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego*	-	66,8	66,8	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	1 409,6	-	1 409,6	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	2 387,8	66,8	2 454,6	-

*Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego są wyłączone z zakresu MSSF 9. W powyższej tabeli zaprezentowane dla celów porównywalności.

Wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitał własny

Na dzień 01.01.2018	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Przeklasyfikowanie pozycji z wycenianych w amortyzowanym koszcie lub koszcie do wycenianych w wartości godziwej dla:			-
- udziały w innych jednostkach	-	-	
Korekta odpisów aktualizujących dla aktywów wycenianych w amortyzowanym koszcie:			(1,9)
- należności handlowe	-	(1,6)	
- lokaty bankowe	-	-	
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	(0,3)	
Korekty podatku dochodowego		0,4	0,4
RAZEM	-	(1,5)	(1,5)

Szczegółowy opis korekt oraz dane uzupełniające

a) Korekty związane z klasyfikacją aktywów finansowych i wyceną do wartości godziwej

W dniu 29 grudnia 2017 roku JSW dokonała wpłaty w kwocie 1 450,0 mln zł tytułem zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii A JSW Stabilizacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego („Fundusz”). Na dzień 31 grudnia 2017 roku dokonana wpłata na certyfikaty inwestycyjne została zaprezentowana jako pozostałe należności w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Pozostała część wpłaty została dokonana w styczniu 2018 roku. Rozpoczęcie działalności inwestycyjnej Funduszu nastąpiło w dniu 6 lutego 2018 roku. Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych (analogicznie jak przyznane certyfikaty inwestycyjne w 2018 roku) zostały zaliczone do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ponieważ ich rozliczenie nastąpi poprzez nabycie certyfikatów.

b) Wycena do wartości godziwej – zaklasyfikowanie wg hierarchii wyceny

Tabela poniżej zawiera informacje o pozycjach wycenianych w wartości godziwej według hierarchii przewidzianej przez MSSF:

	Wycena do wartości godziwej (hierarchia)		
	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Udziały w innych jednostkach	-	0,1	0,1
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	1 450,0	-	1 450,0
Pochodne instrumenty finansowe	13,8	-	13,8
	1 463,8	0,1	1 463,9

Wycena należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych została ustalona na poziomie wpłaty dokonanej tytułem zapisu na certyfikaty inwestycyjne JSW Stabilizacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego.

c) Ustalenie odpisów aktualizujących metodą oczekiwanych strat i korekta z tego tytułu

Dotychczasowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących wymagały od jednostki oceny czy wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości i (w przypadku ich stwierdzenia) oszacowania odpisu aktualizującego w oparciu o planowane przepływy gotówkowe. MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od tego czy wystąpiły, czy też nie, przesłanki do stworzenia takiego odpisu. Standard przewiduje 3 stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości:

- Stopień 1 – salda dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypelnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy;
- Stopień 2 – salda dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypelnienia zobowiązania w ciągu całego okresu kredytowania;
- Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości.

W odniesieniu do należności handlowych, które nie zawierają istotnego elementu finansowania, standard wymaga zastosowania uproszczonego podejścia i wyceny odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia instrumentu. Grupa zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2, za wyjątkiem należności, dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zaliczono do Stopnia 3. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe Grupa zaklasyfikowała do Stopnia 1.

Klasyfikacja do poszczególnych Stopni oraz ustalenie odpisów i porównanie ich do odpisów zgodnych z MSR 39 zawarto w tabeli poniżej:

Na dzień 01.01.2018	Wycena w zamortyzowanym koszcie (klasyfikacja pod względem utraty wartości)			Razem
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	
Wartość brutto	1 490,8	688,1	80,3	2 259,2
Należności handlowe	-	688,1	80,3	768,4
Lokaty bankowe	10,4	-	-	10,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 480,4	-	-	1 480,4
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	(0,3)	(1,6)	(80,3)	(82,2)
Należności handlowe	-	(1,6)	(80,3)	(81,9)
Lokaty bankowe	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(0,3)	-	-	(0,3)
Wartość bilansowa (MSSF 9)	1 490,5	686,5	-	2 177,0
Porównanie wielkości odpisów wg MSSF 9 i MSR 39				
Zgodnie z MSR 39 (tylko należności handlowe)	-	-	80,3	80,3
Zwiększenie/(zmniejszenie) – dla należności handlowych	-	1,6	-	1,6
Zwiększenie/(zmniejszenie) – dla lokat bankowych	-	-	-	-
Zwiększenie/(zmniejszenie) – dla środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	0,3	-	-	0,3
RAZEM zgodnie z MSSF 9	0,3	1,6	80,3	82,2

▪ **Odpis aktualizujący należności handlowe**

Analizy należności handlowych dokonano dla wyodrębnionych trzech grup należności tj. dla należności handlowych węglowo-koksowych od kontrahentów, którzy mają udział w przychodach powyżej 2,5% za dany okres sprawozdawczy, dla należności węglowo-koksowych od kontrahentów z udziałem w przychodach poniżej 2,5% oraz dla należności pozostałych.

Dla należności pozostałych (za wyjątkiem tych, które są analizowane indywidualnie jako nieobsługiwane), przeprowadzono analizę portfelową i zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności w oparciu o wskaźnik niewypelnienia zobowiązania ustalony na podstawie danych historycznych za lata 2015-2016. Analizę należności handlowych węglowo-koksowych od kontrahentów z udziałem w przychodach powyżej 2,5% przeprowadzono indywidualnie dla każdego kontrahenta w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów oraz o publicznie dostępne informacje agencji ratingowych dotyczące prawdopodobieństwa niewypłacalności i obliczono oczekiwaną stratę w oparciu o te prawdopodobieństwa, średni termin wymagalności dla portfela należności oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku. Natomiast analizę należności handlowych węglowo-koksowych od kontrahentów z udziałem w przychodach poniżej 2,5% przeprowadzono na podstawie wyliczonego średnioważonego prawdopodobieństwa niewypłacalności dla portfela i obliczono oczekiwaną stratę dla tego portfela w oparciu o te prawdopodobieństwo, średni termin wymagalności oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku.

Należności handlowe podlegają zabezpieczeniu - wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku ubezpieczeniu podlegało 8,3% należności handlowych, zabezpieczonych w postaci weksla in blanco było 12,2% oraz w formie akredytywy 8,5% należności handlowych Grupy.

Łączny odpis aktualizujący na należności handlowe został ustalony na poziomie 1,6 mln zł. W stosunku do należności nieobsługiwanych, analizowanych indywidualnie pozostawiono odpis w wysokości 100% wartości na niezmienionym poziomie 80,3 mln zł.

▪ **Odpis aktualizujący środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe**

Grupa przeprowadziła szacunek odpisów na środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe, w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów banków, w których utrzymywane są środki pieniężne oraz publicznie dostępne informacje agencji ratingowych dotyczące prawdopodobieństwa niewypłacalności i obliczono oczekiwaną stratę w oparciu o te prawdopodobieństwa, horyzont ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku. Odpis z tytułu utraty wartości został ustalony indywidualnie dla każdego salda dotyczącego danej instytucji finansowej. Łączny odpis aktualizujący na środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe został ustalony na poziomie 0,3 mln zł.

d) Wpływ korekt opisanych w punktach (a) – (c) na podatek odroczony

Podatek odroczony od korekt opisanych powyżej zostanie ujęty w zyskach zatrzymanych

2.7. WPŁYW NOWYCH REGULACJI NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa zakończyła prace nad analizą wpływu MSSF 16 na dzień pierwszego zastosowania, tj. na 1 stycznia 2019 roku.

2.7.1. INFORMACJE DOTYCZĄCE PIERWSZEGO ZASTOSOWANIA

MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 13 stycznia 2016 roku, a zatwierdzony w Unii Europejskiej 31 października 2017 roku. Obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu.

Grupa zdecydowała o wdrożeniu standardu MSSF 16 z dniem 1 stycznia 2019 roku, retrospektywnie (tzw. zmodyfikowane podejście retrospektywne, Załącznik C par. C5 MSSF 16). W efekcie dane porównawcze za rok 2018 nie zostaną przekształcone.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

W 2018 roku Grupa prowadziła prace związane z wdrożeniem nowego standardu MSSF 16 „Leasing”. Prace obejmowały następujące kroki:

1. Analiza realizowanych umów, bez względu na obecną kwalifikację, celem wskazania tych, na podstawie których Grupa użytkuje składniki aktywów należące do dostawców, a następnie wstępne poddanie każdej takiej umowy ocenie pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16. Analiza obejmowała również prawo wieczystego użytkowania gruntów.

2. Umowy wskazane w pierwszym kroku, następnie oceniane były pod kątem spełniania warunków uznania czy umowa jest leasingiem, czy zawiera leasing (par. 9 MSSF 16) oraz analizowane pod kątem możliwych zwolnień.
3. W kolejnym kroku wypracowana została koncepcja wdrożenia MSSF 16 i z początkiem 2019 roku w Jednostce dominującej wdrożone zostało narzędzie informatyczne do bieżącej obsługi transakcji wynikających z zawartych umów leasingowych oraz zidentyfikowanych nowych umów leasingu.

Przedmiotem przeprowadzonych analiz były umowy leasingu finansowego, operacyjnego, najmu, dzierżawy, a także prawa wieczystego użytkowania gruntu. Przeanalizowane zostały również umowy dotyczące nabywanych usług, pod kątem możliwości wystąpienia sytuacji korzystania ze zidentyfikowanych składników aktywów.

W wyniku analizy przeprowadzonej w pierwszym etapie stwierdzono występowanie prawa do użytkowania następujących grup składników aktywów należących do dostawców: urządzenia techniczne - głównie kombajny ścianowe i chodnikowe oraz maszyny górnictwa, środki transportu, sprzęt komputerowy i multimedialny oraz nieruchomości i prawo wieczystego użytkowania gruntów. W związku z tym Grupa ocenia, że zgodnie z MSSF 16 zakres umów spełniających kryteria uznania za zawierające leasing będzie szerszy niż dotychczas.

W efekcie przeprowadzonych prac, opracowana i wdrożona została stosowna procedura oraz narzędzie (oprogramowanie) do bieżącej obsługi składników leasingowych oraz dokonano stosowanej aktualizacji zapisów Zasad (polityki) rachunkowości.

Pozostałe etapy prac, to dalsze aktualizacje w instrukcjach księgowych i dostosowywanie systemów księgowych do nowych wymogów oraz opracowywanie ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

2.7.2. SZCZEGÓŁOWY OPIS KOREKT WYNIKAJĄCYCH Z ZASOSOWANIA MSSF 16 ORAZ DANE UZUPEŁNIAJĄCE

(a) Ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania

W dniu pierwszego zastosowania Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu użytkowania, w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, wyceniając składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Zgodnie z nowym standardem, aktywa z tytułu prawa do użytkowania po dacie przejścia, tj. po dniu 1 stycznia 2019 roku, wycenia się według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę w związku z zawarciem umowy leasingu,
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z obowiązkiem demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów lub przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane.

Grupa planuje prezentować prawa do użytkowania aktywów w odrębnej linii skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej. W pozycji tej prezentowane będą również składniki aktywów użytkowane na podstawie aktualnie obowiązujących umów leasingu finansowego zgodnie z MSR 17.

(b) Ujęcie zobowiązań z tytułu leasingu

Po przyjęciu MSSF 16 Grupa będzie ujmowała w dniu pierwszego zastosowania zobowiązanie z tytułu leasingu w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty. Dla potrzeb ujawnień dotyczących wpływu implementacji MSSF 16 zastosowano dyskontowanie przy użyciu krańcowej stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2018 roku. Na datę początkowego ujęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące rodzaje opłat za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów przez okres trwania leasingu:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych,
- kwoty których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej przedmiotu leasingu,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że zostanie ona zrealizowana,
- płatności kar umownych za wypowiedzenie leasingu jeżeli okres leasingu odzwierciedla wykorzystanie przez leasingobiorcę opcji wypowiedzenia umowy.

(c) Średnia ważona krańcowa stopa procentowa

W celu obliczenia stóp dyskonta na potrzeby MSSF 16 Grupa przyjęła, że stopa dyskonta powinna odzwierciedlać koszt finansowania, jakie byłoby zaciągnięte na zakup przedmiotu podlegającego leasingowi. W celu oszacowania wysokości stopy dyskonta Grupa wzięła pod uwagę następujące parametry umowy: rodzaj, długość trwania, walutę oraz potencjalną marżę, jaką musiałaby zapłacić na rzecz instytucji finansowych w celu uzyskania finansowania. Na dzień 31 grudnia 2018 roku obliczone przez Jednostkę dominującą stopy dyskonta mieściły się w przedziale (w zależności od okresu trwania umowy): dla umów w PLN: od 1,64% do 5,86%.

(d) Zastosowanie szacunków

Wdrożenie MSSF 16 wymaga dokonania pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m. in.:

- ustalenie umów objętych MSSF 16,
- ustalenie okresu obowiązywania umów (w tym dla umów z nieokreślonym terminem lub z możliwością przedłużenia),
- ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- ustalenie wartości wykupu,
- ustalenie stawki amortyzacyjnej.

(e) Zastosowanie praktycznych rozwiązań

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa planuje zastosowanie następujących praktycznych rozwiązań/uproszczeń dopuszczonych przez standard:

- zastosowanie pojedynczej stopy dyskontowej dla portfela leasingów o w miarę podobnych cechach,
- umowy z tytułu leasingu operacyjnego z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostaną jako leasing krótkoterminowy,
- nie ujmowanie prawa do użytkowania aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu dla umów dotyczących składników aktywów o niskiej jednostkowej wartości początkowej nowego składnika (poniżej 20 tys. zł),
- niewydzielanie elementów leasingowych i nieleasingowych dla umów leasingu dotyczących wszystkich klas bazowego składnika aktywów i ujmowanie jako pojedynczy element leasingowy,
- wykluczenie początkowych kosztów bezpośrednich w zakresie pomiaru aktywów związanych z prawem do użytkowania w dniu początkowego zastosowania, oraz
- wykorzystanie perspektywy czasu (wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie) w określaniu okresu leasingu, jeżeli umowa zawiera opcje przedłużenia lub rozwiązania umowy leasingu.

2.8. WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

(a) Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania został oszacowany na podstawie obowiązujących umów na dzień 1 stycznia 2019 roku. Na bazie przeprowadzonej analizy, w wyniku implementacji MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku nastąpi wzrost wartości aktywów w kwocie 316,2 mln zł oraz wzrost wartości zobowiązań w kwocie 316,2 mln zł. Nastąpiła również reklasyfikacja składników leasingu finansowego z rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych (prawo wieczystego użytkowania gruntów) do pozycji Prawo do użytkowania składnika aktywów (kwota ujęta jako składnik wartości niematerialnych skorygowała wartość prawa do użytkowania gruntów objętych wieczystym użytkowaniem).

Szacowany wpływ ujęcia dodatkowych zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania:

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2018	Reklasyfikacja na 01.01.2019	Wpływ MSSF 16	01.01.2019
AKTYWA				
AKTYWA TRWAŁE				
Rzeczowe aktywa trwałe	7 303,0	(51,8)		7 251,2
Wartości niematerialne	130,8	(75,1)		55,7
Prawo do użytkowania składnika aktywów	-	126,9	316,2	443,1

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2018	Reklasyfikacja na 01.01.2019	Wpływ MSSF 16	01.01.2019
ZOBOWIĄZANIA				
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE				
Zobowiązania z tytułu leasingu	19,0		256,9	275,9
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE				
Zobowiązania z tytułu leasingu	21,3		59,3	80,6

(b) Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów

Zastosowanie MSSF 16 wpłynie na strukturę kosztów prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów. Część kosztów dotychczas prezentowana w kosztach wytworzenia sprzedanych produktów, materiałów i towarów będzie prezentowana w kosztach finansowych (część odsetkowa), wpłynie to na wzrost zysku operacyjnego i EBITDA, a także wystąpią różnice dotyczące prezentowanych wartości, głównie w wyniku innego rozkładu w czasie okresu amortyzacji w porównaniu z faktycznymi płatnościami czynszów leasingowych. W dłuższej perspektywie czasowej wahania w strukturze i wysokości kosztów amortyzacji i odsetek zostaną zniwelowane.

(c) Wyjaśnienie różnicy pomiędzy kwotą przyszłych opłat wg MSR 17, a zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi w wyniku zastosowania MSSF 16

Na główną różnicę pomiędzy przyszłymi opłatami według MSR 17 ujawnionymi na dzień 31 grudnia 2018 roku w Nocie 10.2, a zobowiązaniami z tytułu leasingu rozpoznanymi na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 wpłynęło zastosowanie dyskonta oraz wyłączenie umów krótkoterminowych z wyceny zobowiązań z tytułu leasingu wg MSSF 16.

3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

3.1. SEGMENTY OPERACYJNE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów oraz rodzaj działalności produkcyjnej. W wyniku analiz kryteriów agregacji oraz progów ilościowych wydzielono w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy następujące segmenty operacyjne: • Segment 1 – Węgiel – który obejmuje wydobycie i sprzedaż węgla kamiennego; • Segment 2 – Koks – który obejmuje wytwarzanie i sprzedaż koksu oraz węglopochodnych; • Pozostałe segmenty – które obejmują działalność jednostek Grupy, a które nie wchodzi w zakres wymieniony w segmentach 1 i 2, m.in. usługi remontowe, działalność badawczo-rozwojowa, usługi informatyczne, usługi transportowe itp. Zarząd Jednostki dominującej zidentyfikował segmenty operacyjne na podstawie sprawozdawczości finansowej spółek wchodzących w skład Grupy. Informacje pochodzące z tej sprawozdawczości są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji strategicznych w Grupie. Organem podejmującym kluczowe decyzje w Grupie jest Zarząd JSW. Miara wyniku finansowego poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy analizowaną przez Zarząd Jednostki dominującej jest zysk/strata operacyjny/a segmentu ustalony/a według zasad MSR/MSSF. Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi są wyceniane w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w skonsolidowanym wyniku finansowym. Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji. Sprzedaż między segmentami realizowana jest na warunkach rynkowych. Zgodnie z zasadami stosowanymi przez Zarząd Jednostki dominującej do oceny wyników działalności poszczególnych segmentów, przychód oraz marża są rozpoznawane w wyniku segmentu w momencie dokonanej sprzedaży poza segment. W wyniku finansowym poszczególnych segmentów nie są zawarte przychody i koszty finansowe.

INFORMACJE O SEGMENTACH DLA CELÓW SPRAWOZDAWCZYCH:

	Węgiel	Koks	Pozostałe segmenty *	Korekty konsolidacyjne **	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018					
Łączne przychody ze sprzedaży segmentu	8 296,6	4 451,5	1 003,3	(3 941,9)	9 809,5
- Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	3 212,0	-	729,9	(3 941,9)	-
- Przychody ze sprzedaży od odbiorców zewnętrznych	5 084,6	4 451,5	273,4	-	9 809,5
Zysk brutto ze sprzedaży segmentu	2 146,1	677,3	143,4	(95,7)	2 871,1
Zysk/(strata) operacyjny/a segmentu	1 753,1	416,4	84,9	(0,3)	2 254,1
Amortyzacja	(612,1)	(100,2)	(64,4)	10,7	(766,0)
INNE ISTOTNE POZYCJE NIEPIENIĘŻNE:					
- Utworzenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(1 214,0)	-	-	-	(1 214,0)
- Rozwiązanie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	719,3	-	-	-	719,3
- Rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady	15,5	-	-	-	15,5
- Rozwiązanie rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	653,5	-	-	-	653,5
AKTYWA SEGMENTU RAZEM, W TYM:	7 947,2	2 288,7	1 516,3	(843,3)	10 908,9
Zwiększenia aktywów trwałych (innych niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu podatku odroczonego)	1 471,9	50,1	241,3	(48,8)	1 714,5

* Żadna z działalności wykazywanych w „Pozostałe segmenty” nie spełnia kryteriów agregacji oraz progów ilościowych określonych przez MSSF 8 „Segmenty operacyjne” skutkujących wyodrębnieniem jej jako osobny segment operacyjny

** Kolumna: „Korekty konsolidacyjne” eliminuje skutki transakcji między segmentami w ramach Grupy Kapitałowej

	Węgiel	Koks	Pozostałe segmenty *	Korekty konsolidacyjne **	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017					
Łączne przychody ze sprzedaży segmentu	7 929,2	3 688,1	839,2	(3 579,3)	8 877,2
- Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	3 003,3	-	576,0	(3 579,3)	-
- Przychody ze sprzedaży od odbiorców zewnętrznych	4 925,9	3 688,1	263,2	-	8 877,2
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży segmentu	2 987,3	120,4	111,3	19,9	3 238,9
Zysk/(strata) operacyjny/a segmentu	3 001,9	(47,9)	57,1	105,4	3 116,5
Amortyzacja	(680,9)	(96,8)	(56,2)	9,2	(824,7)
INNE ISTOTNE POZYCJE NIEPIENIĘŻNE:					
- Utworzenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(759,1)	-	(0,5)	-	(759,6)
- Rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze pracowników KWK Krupiński przeniesionych do SRK	50,1	-	-	-	50,1
- Rozwiązanie rezerw w związku z przekazaniem KWK Krupiński do SRK	116,2	-	-	-	116,2
- Rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady	51,2	-	-	-	51,2
- Rozwiązanie rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	1 249,2	-	-	-	1 249,2
AKTYWA SEGMENTU RAZEM, W TYM:	8 598,7	2 008,7	1 115,0	(822,9)	10 899,5
Zwiększenia aktywów trwałych (innych niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu podatku odroczonego)	852,3	81,2	123,5	(9,1)	1 047,9

* Żadna z działalności wykazywanych w „Pozostałe segmenty” nie spełnia kryteriów agregacji oraz progów ilościowych określonych przez MSSF 8 „Segmenty operacyjne” skutkujących wyodrębnieniem jej jako osobny segment operacyjny

** Kolumna: „Korekty konsolidacyjne” eliminuje skutki transakcji między segmentami w ramach Grupy Kapitałowej

Poniżej przedstawione jest uzgodnienie wyników segmentów (zysku operacyjnego) z zyskiem przed opodatkowaniem:

	2018	2017
ZYSK OPERACYJNY	2 254,1	3 116,5
Przychody finansowe	40,1	132,9
Koszty finansowe	(101,8)	(125,9)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	0,1	0,1
ZYSK PRZED OPODATKOWANIEM	2 192,5	3 123,6

AKTYWA SEGMENTÓW

Kwoty łącznych aktywów są wycenione w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Aktywa te są alokowane zgodnie z przedmiotem działalności segmentu i według fizycznej lokalizacji danego składnika majątku.

Aktywa Grupy znajdują się na terenie Polski.

Poniżej przedstawione jest uzgodnienie aktywów segmentów z aktywami ogółem Grupy:

	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA SEGMENTÓW	10 908,9	10 899,5
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	1,1	1,1
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	669,5	814,3
Pozostałe długoterminowe aktywa	2 175,2	328,9
Nadpłacony podatek dochodowy	0,7	32,5
Pochodne instrumenty finansowe	7,2	13,8
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	-	0,1
RAZEM AKTYWA WEDŁUG SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	13 762,6	12 090,2

INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany według siedziby kraju kontrahenta, który dokonuje zakupu:

	Nota	2018	2017
Sprzedaż na terenie Polski, w tym:			
Węgiel		3 712,3	3 672,8
Koks		648,3	608,2
Pozostałe segmenty		271,8	262,3
RAZEM SPRZEDAŻ NA TERENIE POLSKI		4 632,4	4 543,3
Sprzedaż poza Polskę, w tym:			
Kraje Unii Europejskiej, w tym:		4 809,5	4 184,4
Węgiel		1 372,3	1 253,1
Koks		3 436,0	2 930,5
Pozostałe segmenty		1,2	0,8
Kraje europejskie poza Unią Europejską, w tym:		367,6	104,1
Koks		367,2	104,1
Pozostałe segmenty		0,4	-
Pozostałe kraje, w tym:		-	45,4
Koks		-	45,3
Pozostałe segmenty		-	0,1
RAZEM SPRZEDAŻ POZA POLSKĘ, w tym:		5 177,1	4 333,9
Węgiel		1 372,3	1 253,1
Koks		3 803,2	3 079,9
Pozostałe segmenty		1,6	0,9
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	4.1	9 809,5	8 877,2

Przychody ze sprzedaży – podział geograficzny według kraju kontrahenta, który dokonuje zakupu:

	2018	2017
Polska	4 634,0	4 544,1
Niemcy	1 996,1	1 664,4
Austria	1 098,3	1 166,6
Czechy	940,1	930,1
Słowacja	283,4	303,1
Szwajcaria	216,2	-
Hiszpania	152,0	70,1
Belgia	145,8	37,4
Norwegia	126,8	104,1
Luksemburg	120,8	-
Szwecja	49,1	-
Brazylia	-	45,3
Pozostałe kraje	46,9	12,0
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	9 809,5	8 877,2

INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH KLIENTÓW

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku przychody z tytułu sprzedaży do dwóch klientów oscylowały dla każdego z nich pojedynczo na poziomie 10% przychodów ze sprzedaży Grupy. Przychody ze sprzedaży do jednego z nich wyniosły 2 589,8 mln zł, do drugiego 979,9 mln zł. Przychody ze sprzedaży do tych klientów zostały ujęte w segmencie Węgiel oraz w segmencie Koks.

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku przychody z tytułu sprzedaży do dwóch klientów przekroczyły dla każdego z nich pojedynczo poziom 10% przychodów ze sprzedaży Grupy. Przychody ze sprzedaży do jednego z nich wyniosły 2 536,4 mln zł, do drugiego 1 001,4 mln zł. Przychody ze sprzedaży do tych klientów zostały ujęte w segmencie Węgiel, w segmencie Koks oraz w segmencie Pozostałe segmenty.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

PRZYCHODY

Grupa stosuje od 1 stycznia 2018 roku zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami.

Wymogi identyfikacji umowy z klientem

Umowa z klientem spełnia swoją definicję, gdy zostaną spełnione wszystkie następujące kryteria: strony umowy zawarły umowę i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków; Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane; Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane; umowa ma treść ekonomiczną oraz jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta: dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które są odrębne lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter i następuje w okresie czasu.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Grupy – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży). Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Niektóre umowy z kontrahentami Grupy zawierają zapisy o korektach jakościowych stanowiących podstawę do wyliczenia ostatecznej ceny sprzedaży, czy pewnych formach premiowania klienta. Jeżeli jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części skumulowanych przychodów w przyszłości, w takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15 uwzględnia się kwoty wynagrodzenia zmiennego w cenie transakcyjnej. Ponowna ocena wynagrodzenia zmiennego powinna być dokonywana na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Alokacja ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Grupy – przysługiwać jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Ujęcie przychodów w momencie spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi (klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów). Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana do danego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Poza powyższymi zasadami rachunkowości, które dotyczą ujmowania przychodów, do głównych kontraktów dotyczących sprzedaży węgla i koksu (które stanowią 97% łącznych przychodów ze sprzedaży) Grupa wykorzystuje międzynarodowe reguły handlu tzw. INCOTERMS (FCA, DAP, FOB). Moment przeniesienia kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami na klienta wskazany jest ściśle w każdej regule dostawy.

Opierając się na warunkach dostawy obowiązujących dla większości kontraktów, Grupa stwierdziła, że moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr do klienta lub przekazaniu ich przewoźnikowi i jednoczesnym zakończeniu usługi transportu, jeśli wystąpiła. Wówczas z reguły następuje fizyczne przekazanie lub przeniesienie tytułu prawnego do danego składnika aktywów odbiorcy lub przekazanie odbiorcy istotnych ryzyk i korzyści związanych ze sprzedanym składnikiem aktywów. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyrzeczone w umowie dobra i usługi (usługi transportu) należy traktować jako jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie.

W okresie porównawczym Grupa wykazywała przychody ze sprzedaży w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług w zwykłym toku działalności Spółki, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

KOSZTY

Koszty ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych. Grupa prowadzi pełną ewidencję kosztów, czyli ujmowanie kosztów zarówno w układzie rodzajowym, jak i w układzie według typów działalności. Grupa prezentuje podział kosztów ujętych w wyniku finansowym w układzie kalkulacyjnym.

4.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

	2018	2017
Sprzedaż węgla	5 084,6	4 925,9
Sprzedaż koksu	4 033,2	3 367,2
Sprzedaż węglopochodnych	418,3	320,9
Pozostała działalność	273,4	263,2
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	9 809,5	8 877,2

W Grupie występują wieloletnie kontrakty ramowe zawierające bazowe uzgodnienia ilościowe w ujęciu rocznym wraz z opcjami. Każdorazowo są one uściślane i dzielone na kwartały przed rozpoczęciem danego roku oraz określone są warunki uruchomienia opcji. Operatywnie na kwartały uzgodnienia są prowadzone w negocjacjach kwartalnych, stąd Grupa korzysta z wyłączenia wskazanego w MSSF 15 nie ujawniając ceny transakcyjnej przypisanej do obowiązków świadczeń nie wypełnionych w ramach tych umów.

4.2. KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	2018	2017
Amortyzacja	766,0	824,7
Zużycie materiałów i energii, w tym:	1 612,0	1 243,0
- zużycie materiałów	1 215,9	881,1
- zużycie energii	396,1	361,9
Usługi obce	1 793,3	1 457,7
Świadczenia na rzecz pracowników	4 086,4	3 213,8
Podatki i opłaty	207,4	188,8
Pozostałe koszty rodzajowe	65,2	31,0
Wartość sprzedanych materiałów i towarów	71,3	166,5
RAZEM KOSZTY RODZAJOWE	8 601,6	7 125,5
Koszty sprzedaży	(298,8)	(282,4)
Koszty administracyjne	(623,8)	(480,8)
Wartość świadczeń i rzeczowych aktywów trwałych wytworzonych na potrzeby własne oraz wyrobisk ruchomych	(648,0)	(603,6)
Zmiana stanu produktów	(92,6)	(120,4)
KOSZT SPRZEDANYCH PRODUKTÓW, MATERIAŁÓW I TOWARÓW	6 938,4	5 638,3

4.3. POZOSTAŁE PRZYCHODY

	Nota	2018	2017
Rozwiązanie rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	7.12	653,5	1 249,2
Rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	7.3	719,3	-
Przychody związane z przekazaniem Zakładów do SRK dotyczące:	4.5	15,5	225,8
- rozwiązania rezerw na świadczenia pracownicze		-	50,1
- rozwiązania pozostałych rezerw		-	116,2
- rozwiązania odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady		15,5	51,2
- rozliczenia nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych		-	5,9
- rozliczenia dotacji w związku z przekazaniem kopalni		-	2,4
Odsetki		11,1	22,3
Otrzymane odszkodowania, kary		67,7	12,9
Dotacje (odpisane w wysokości amortyzacji)		3,6	4,2
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności z tytułu spornego podatku od nieruchomości		4,3	4,7
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	7.4	1,7	1,2
Przedawnione zobowiązania		6,7	14,6
Rozwiązanie rezerwy i odpisu aktualizującego z tytułu niezrealizowanej umowy		22,0	6,5
Rozwiązanie rezerwy na koszty utrzymania terenu i prace likwidacyjne		18,7	-
Ujawnienie środków trwałych		37,9	11,4
Ujawnienie towarów		10,6	-
Pozostałe		43,9	16,6
RAZEM POZOSTAŁE PRZYCHODY		1 616,5	1 569,4

4.4. POZOSTAŁE KOSZTY

	Nota	2018	2017
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	7.3	1 214,0	759,6
Odsetki		32,9	28,3
- w tym odsetki hipoteczne od zobowiązań naliczone zgodnie z art.5 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych		29,0	22,8
Koszty związane z przekazaniem Zakładów do SRK dotyczące:	4.5	8,2	125,7
- wartości netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchowych Zakładów przekazanych do SRK		2,1	57,7
- pozostałych kosztów związanych z utrzymaniem Rejonu Suszec		6,1	68,0
Odpis aktualizujący należności z tytułu spornego podatku od nieruchomości		-	30,8
Darowizny		3,9	1,0
Oplaty egzekucyjne i kary		2,4	3,9
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych	7.4	1,0	1,0
Utworzenie rezerwy na ochronę środowiska		25,1	-
Oplata prolongacyjna ZUS		-	3,4
Utworzenie rezerwy na postępowanie sądowe Energoinstal		-	9,5
Pozostałe		9,4	8,9
RAZEM POZOSTAŁE KOSZTY		1 296,9	972,1

4.5. PRZYCHODY/(KOSZTY) ZWIĄZANE Z PRZEKAZANIEM ZAKŁADÓW DO SRK

Przekazanie KWK Krupiński do SRK w 2017 roku

W dniu 31 marca 2017 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a SRK dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci KWK Krupiński na rzecz SRK (podmiotu pod kontrolą Skarbu Państwa). W wyniku podpisanej umowy 1,1 tys. pracowników JSW przeszło w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy do SRK. Przekazanie KWK Krupiński do SRK to jeden z warunków podpisanego 29 sierpnia 2016 roku Porozumienia pomiędzy JSW a Obligatariuszami. Alokacja pracowników KWK Krupiński była przeprowadzana na zasadzie porozumienia stron, przy czym wszystkich pracowników KWK Krupiński, którzy zostali przeniesieni do innych kopalń JSW, obowiązują gwarancje zatrudnienia wynikające z porozumienia zawartego ze stroną społeczną przed debiutem giełdowym JSW w 2011 roku. W sumie nowe miejsca pracy w kopalniach JSW znalazło 1,8 tys. pracowników KWK Krupiński.

Poniższa tabela przedstawia osiągnięte przychody i poniesione koszty związane z nieodpłatnym przekazaniem KWK Krupiński:

	2018	2017
KWK KRUPIŃSKI		
PRZYCHODY	15,5	225,8
Rozwiązanie rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów dotyczących KWK Krupiński	-	14,2
Rozwiązanie rezerwy na Likwidację Zakładu Górniczego	-	97,1
Rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze pracowników przeniesionych do SRK:	-	50,1
- renty wyrównawcze	-	21,8
- nagrody jubileuszowe	-	9,7
- odprawy emerytalno-rentowe	-	12,7
- urlopy wypoczynkowe	-	4,9
- odprawy pośmiertne	-	1,0
Rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady	15,5	51,2
Rozliczenie nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych	-	5,9
Rozwiązanie rezerwy na szkody górnicze	-	4,9
Rozliczenie dotacji w związku z przekazaniem kopalni do SRK	-	2,4
KOSZTY	(8,2)	(125,7)
Wartość netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchomych przekazanych do SRK	(2,1)	(57,7)
Inne koszty związane z utrzymaniem Rejonu Suszec	(6,1)	(68,0)
RAZEM PRZEKAZANIE KWK KRUPIŃSKI	7,3	100,1

4.6. POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO

	Nota	2018	2017
Zyski/(straty) z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych		(25,2)	(11,5)
Różnice kursowe		14,3	(17,6)
Zyski/(straty) na pochodnych instrumentach finansowych		(29,2)	72,9
Wycena portfela aktywów FIZ		(1,8)	-
Przychody odsetkowe portfela aktywów FIZ	9.3	27,9	-
Pozostałe		-	(0,3)
RAZEM POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO		(14,0)	43,5

4.7. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

	2018	2017
Przychody odsetkowe od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	28,8	32,0
Aktualizacja odsetek od zobowiązań z tytułu spornego podatku od nieruchomości	-	5,6
Różnice kursowe z wyceny obligacji	-	95,3
Różnice kursowe od środków pieniężnych i transakcji Fx Forward	9,9	-
Różnice kursowe - inne	1,4	-
RAZEM PRZYCHODY FINANSOWE	40,1	132,9
Koszty odsetek:	65,7	97,0
– rozliczenie dyskonta z tytułu długoterminowych rezerw	34,3	39,4
– odsetki od obligacji	28,2	54,2
– kredyty bankowe	3,2	3,4
Różnice kursowe z wyceny obligacji	11,6	-
Różnice kursowe od obligacji z tytułu realizacji pozycji zabezpieczonej	21,3	11,4
Różnice kursowe od środków pieniężnych i transakcji Fx Forward	-	14,6
Odsetki od leasingu finansowego	2,8	2,8
Inne	0,4	0,1
RAZEM KOSZTY FINANSOWE	101,8	125,9
PRZYCHODY/(KOSZTY) FINANSOWE NETTO	(61,7)	7,0

4.8. ZYSK/(STRATA) NA AKCJĘ

Podstawowy zysk/(strata) na akcję

Podstawowy zysk/(strata) na akcję wylicza się jako iloraz zysku/(straty) przypadającego na akcjonariuszy Jednostki dominującej oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w ciągu roku.

Rozwodniony zysk/(strata) na akcję

Rozwodniony zysk/(strata) na akcję wylicza się, korygując średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na potencjalne akcje zwykłe powodujące rozwodnienie. Jednostka dominująca nie posiada instrumentów powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. W związku z powyższym rozwodniony zysk/(strata) na akcję równy jest podstawowemu zyskowi/(stracie) na akcję Jednostki dominującej.

	2018	2017
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki dominującej	1 737,1	2 538,9
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (szt.)	117 411 596	117 411 596
PODSTAWOWY I ROZWODNIONY ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ (W ZŁOTYCH NA JEDNĄ AKCJĘ)	14,80	21,62

5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE OPODATKOWANIA

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCZONY

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuję się w wyniku finansowym, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. W tym przypadku podatek również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych.

Zobowiązanie i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością księgową w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym – ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą bilansową, ponadto aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są od nierozliczonych strat podatkowych. Jeżeli jednak odroczony podatek dochodowy powstał z tytułu początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązania w ramach transakcji innej niż połączenie jednostek gospodarczych, która nie wpływa ani na wynik finansowy, ani na dochód podatkowy (stratę podatkową), nie wykazuje się go. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień kończący okres sprawozdawczy stawek (i przepisów) podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tego tytułu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuję się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych, powstałych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych jest ujmowane, chyba że rozłożenie w czasie odwracania się różnic przejściowych jest kontrolowane przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie, jeżeli występuje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do dokonania kompensaty aktywów z tytułu bieżącego podatku dochodowego z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku dochodowego.

5.1. PODATEK DOCHODOWY

Podatek dochodowy ujęty w zysku netto:

	2018	2017
Podatek bieżący:	273,3	234,2
– bieżące obciążenie podatkowe	273,7	234,6
– korekty wykazane w bieżącym okresie w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	(0,4)	(0,4)
Podatek odroczony	158,4	346,1
RAZEM PODATEK DOCHODOWY UJĘTY W ZYSKU NETTO	431,7	580,3

Podatek dochodowy ujęty w innych całkowitych dochodach:

	2018	2017
Podatek odroczony:		
– zyski/(straty) aktuarialne	(13,4)	(1,8)
– zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	3,4	3,8
RAZEM PODATEK DOCHODOWY UJĘTY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH	(10,0)	2,0

Uzgodnienie teoretycznego podatku wynikającego z zysku przed opodatkowaniem i ustawowej stawki podatkowej do obciążenia z tytułu podatku dochodowego wykazanego w zysku netto przedstawia się następująco:

	2018	2017
Zysk przed opodatkowaniem	2 192,5	3 123,6
Podatek wyliczony według stawki 19%	416,6	593,5
Efekt podatkowy przychodów niebędących przychodami wg przepisów podatkowych	2,3	(18,8)
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów wg przepisów podatkowych	13,2	6,0
Korekty wykazane w bieżącym okresie w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	(0,4)	(0,4)
OBCIĄŻENIE ZYSKU NETTO Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO	431,7	580,3

Efektywna stopa podatkowa	Główne czynniki wpływające na efektywną stopę podatkową
2018	
19,7%	▪ odniesienie w przychody równowartości odpisów amortyzacyjnych sfinansowanych z dotacji i subwencji w wysokości 1,1 mln zł, które nie są przychodem podatkowym, ▪ wykazanie przychodu podatkowego nabytych udziałów w kwocie 17,1 mln zł, które nie zostały zaliczone do przychodów księgowych, ▪ odniesienie w koszty odpisu na PFRON w wysokości 25,5 mln zł, przekazanie darowizn w kwocie 3,3 mln zł i poniesienie wydatków na koszty reprezentacji w kwocie 3,9 mln zł, koszty nie związane z przychodami 3,2 mln zł, kary, grzywny i odsetki od zobowiązań budżetowych 1,1 mln zł, rezerwy 1,6 mln zł, które nie są kosztem podatkowym. Powyższe różnice pomiędzy zyskiem brutto, a podstawą opodatkowania stanowią tzw. trwałe różnice, które wpływają na wielkość efektywnej stopy podatkowej.
2017	
18,6%	▪ rozwiązane rezerwy i odpisy na należności odsetkowe z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 4,7 mln zł, zarachowane odsetki od należności z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 6,5 mln zł, które nie są przychodem podatkowym, ▪ odniesienie w koszty odpisu na PFRON przez JSW w kwocie 23,8 mln zł, ▪ utworzenie odpisu i rezerwy na odsetki i koszty egzekucyjne w kwocie 9,8 mln które nie są kosztem podatkowym. Powyższe różnice pomiędzy zyskiem brutto, a podstawą opodatkowania stanowią tzw. trwałe różnice, które wpływają na wielkość efektywnej stopy podatkowej.

5.2. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie na poziomie sprawozdań finansowych poszczególnych spółek Grupy i w związku z tym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się następujące kwoty:

	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
– przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	672,2	751,9
– przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	214,3	270,6
RAZEM	886,5	1 022,5
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
– przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	224,7	214,4
– przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	7,9	6,2
RAZEM	232,6	220,6
AKTYWA Z TYTUŁU ODRO CZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	669,5	814,3
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ODRO CZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	15,6	12,4

Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego przedstawia się następująco:

	2018	2017
Nadwyżka aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nad zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- STAN NA 1 STYCZNIA	801,9	1 150,0
Wpływ wdrożenia MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku	0,4	-
Uznanie/(obciążenie) zysku netto	(158,4)	(346,1)
Zwiększenie/(zmniejszenie) innych całkowitych dochodów	10,0	(2,0)
Nadwyżka aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nad zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego	653,9	801,9
- STAN NA 31 GRUDNIA		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	669,5	814,3
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15,6	12,4

Zmiana stanu aktywa i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego przed kompensatą:

AKTYWA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rezerwy	Niewypłacone wynagrodzenia i inne świadczenia	Strata podatkowa	Wycena rzeczowych aktywów trwałych	Pozostałe	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017	169,5	496,9	36,6	140,8	436,7	128,4	1 408,9
(Obciążenie)/uznanie zysku netto	(33,4)	(261,3)	(17,0)	(88,2)	11,4	4,1	(384,4)
Zwiększenie/(zmniejszenie) innych całkowitych dochodów	1,8	-	-	-	-	(3,8)	(2,0)
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	137,9	235,6	19,6	52,6	448,1	128,7	1 022,5
Wpływ wdrożenia MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku	-	-	-	-	-	0,4	0,4
(Obciążenie)/uznanie zysku netto	22,7	(87,7)	3,3	(49,8)	(11,2)	(23,7)	(146,4)
Zwiększenie/(zmniejszenie) innych całkowitych dochodów	13,4	-	-	-	-	(3,4)	10,0
STAN NA 31 GRUDNIA 2018	174,0	147,9	22,9	2,8	436,9	102,0	886,5

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Wartość wyrobisk ruchomych	Wycena pozostałych rzeczowych aktywów trwałych	Pozostałe	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017	146,4	14,9	97,6	258,9
Obciążenie/(uznanie) zysku netto	19,7	4,8	(62,8)	(38,3)
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	166,1	19,7	34,8	220,6
Obciążenie/(uznanie) zysku netto	(1,1)	1,9	11,2	12,0
STAN NA 31 GRUDNIA 2018	165,0	21,6	46,0	232,6

Realizowalność aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Poniżej przedstawiono okresy, w których zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych najpóźniej mogą zostać rozliczone aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od straty podatkowej:

	Okres rozliczenia					Razem
	2019	2020	2021	2022	2023	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od straty podatkowej	2,0	0,2	0,2	0,2	0,2	2,8

6. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE ZADŁUŻENIA

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania z tytułu zadłużenia obejmują: kredyty bankowe, pożyczki, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe ujmują się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe są wykazywane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, z podziałem na część krótkoterminową (płatną do jednego roku) i długoterminową (płatną w okresie dłuższym niż jeden rok). Przy obliczaniu wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, stopą dyskontową jest stopa procentowa leasingu, jeżeli jest możliwe jej ustalenie. W przeciwnym razie stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu. Koszty finansowe rozlicza się na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ZADŁUŻENIA

	Nota	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki	6.1	70,0	122,2
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	121,0	856,0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6.3	40,3	66,8
RAZEM		231,3	1 045,0
w tym:			
długoterminowe		55,5	896,6
krótkoterminowe		175,8	148,4

6.1. KREDYTY I POŻYCZKI

	31.12.2018	31.12.2017
DŁUGOTERMINOWE:	36,5	70,6
Kredyty bankowe	-	21,3
Pożyczki	36,5	49,3
KRÓTKOTERMINOWE:	33,5	51,6
Kredyty bankowe	21,3	44,7
Pożyczki	12,2	6,9
RAZEM	70,0	122,2

Wartość godziwa kredytów i pożyczek nie różni się istotnie od ich wartości księgowej.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według terminu zapadalności na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Waluta kredytu/ pożyczki	Wartość kredytu/ pożyczki na koniec okresu sprawozdawczego	Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:				
		krótkoterminowe	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
kredyty						
PLN	21,3	21,3	-	-	-	-
pożyczki						
PLN	48,7	12,2	11,0	11,0	14,5	-
RAZEM	70,0	33,5	11,0	11,0	14,5	-

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według terminu zapadalności na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Waluta kredytu/ pożyczki	Wartość kredytu/ pożyczki na koniec okresu sprawozdawczego	Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:				
		krótkoterminowe	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
kredyty						
PLN	66,0	44,7	21,3	-	-	-
pożyczki						
PLN	56,2	6,9	12,8	20,0	16,5	-
RAZEM	122,2	51,6	34,1	20,0	16,5	-

Grupa dysponuje następującymi niewykorzystanymi liniami kredytowymi:

	31.12.2018	31.12.2017
Niewykorzystane linie kredytowe	0,8	0,9

Średnie oprocentowanie kredytów i pożyczek:

	31.12.2018	31.12.2017
PLN	3,05%	3,32%

Kredyty i pożyczki są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej.

Kredyty i pożyczki na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały zabezpieczone w następujący sposób:

- hipoteki na nieruchomościach w wysokości 206,3 mln zł,
- zastawy rejestrowe na rzeczach ruchomych w kwocie 56,3 mln zł,
- przelewy wierzytelności z umów/rachunków bankowych,
- gwarancje bankowe w kwocie 1,8 mln zł,
- przelew wierzytelności z rachunku lokaty terminowej w kwocie 10,1 mln zł.

W przypadku zabezpieczenia kredytów i pożyczek na aktywach trwałych dodatkowe zabezpieczenie stanowi cesja praw z umów ubezpieczenia tych aktywów. Ponadto stosowaną formą zabezpieczenia wierzytelności z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek są weksle in blanco.

6.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	121,0	856,0
RAZEM	121,0	856,0
w tym:		
długoterminowe	-	792,6
krótkoterminowe	121,0	63,4

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w podziale na waluty (po przeliczeniu na PLN):

	31.12.2018	31.12.2017
- PLN	71,5	523,3
- USD	49,5	332,7
RAZEM	121,0	856,0

Analiza wrażliwości na ryzyko związane ze zmianami kursów walut oraz stóp procentowych została przedstawiona w Nocie 9.5.1.

PROGRAM EMISJI OBLIGACJI

W 2018 roku JSW dokonała wykupu dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości 737,3 mln zł (w tym 446,0 mln zł oraz 80,5 mln USD). Odsetki i prowizje zapłacone w okresie sprawozdawczym z tytułu emisji obligacji w kwocie 37,5 mln zł, zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

Po dniu kończącym okres sprawozdawczy, tj. 18 stycznia 2019 roku JSW dokonała całkowitego wcześniejszego wykupu dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości 121,0 mln zł (w tym 71,5 mln zł oraz 13,2 mln USD).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania z tytułu emisji obligacji stanowiły 7 151 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000,00 PLN każda oraz 1 317 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000,00 USD każda. Łącznie zobowiązanie z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane według zamortyzowanego kosztu ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 121,0 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 856,0 mln zł).

TERMIN WYKUPU

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, ostateczny termin wykupu obligacji przypadał na 30 grudnia 2019 roku. W dniu 16 stycznia 2019 roku Zarząd JSW S.A. podjął uchwałę o całkowitym wykupie obligacji o łącznej wartości nominalnej 71,5 mln zł oraz 13,2 mln USD. Wykup został zrealizowany w dniu 18 stycznia 2019 roku, co spowodowało zakończenie Programu Emisji Obligacji. Wykup obligacji był zgodny z zapisami Warunków Emisji.

ZABEZPIECZENIE OBLIGACJI

Zgodnie z zawartym w dniu 23 kwietnia 2018 roku aneksem do Umowy Programu Emisji Obligacji, Obligatariusze wyrazili zgodę na zwolnienie zabezpieczeń, w tym na zwolnienie hipotek umownych i zastawów rejestrowych na aktywach ruchomych ZORG Borynia i ZORG Budryk.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zabezpieczenie obligacji stanowiły:

- 1) Zastawy rejestrowe do najwyższej sumy zabezpieczenia wynoszącej 1 500,0 mln zł oraz 245,6 mln USD ustanowione na rzecz PKO BP jako administratora zastawu na:
 - aktywach ruchomych ZORG Knurów-Szczygłowice, ZORG Pniówek, ZORG Zofiówka,
 - akcjach posiadanych przez JSW w spółkach JSW Innowacje (wcześniej Polski Koks) i JSW KOKS,
 - rachunkach bankowych JSW,
 - prawach z umów.

- 2) Hipoteki umowne łączne ustanowione na rzecz PKO BP jako administratora hipoteki do kwoty 1 500,0 mln zł oraz do kwoty 245,6 mln USD na nieruchomościach będących przedmiotem własności lub wieczystego użytkowania JSW, wchodzących w skład zorganizowanych części przedsiębiorstwa JSW w postaci: ZORG Knurów-Szczygłowice, ZORG Pniówek, ZORG Zofiówka.
- 3) Poręczenia udzielone na rzecz Obligatariuszy przez JSW KOKS (do kwoty stanowiącej 100% kapitałów własnych), wartość udzielonego poręczenia wynosi 2 218,5 mln zł.
- 4) Przelew wierzytelności handlowych lub wierzytelności z tytułu umów ubezpieczenia dokonany na podstawie następujących umów przelewu rządzonych prawem polskim:
 - umowy przelewu praw na zabezpieczenie z dnia 28 października 2015 roku (ze zm.) pomiędzy JSW jako cedentem a PKO BP jako cesjonariuszem,
 - umowy przelewu praw na zabezpieczenie z dnia 11 sierpnia 2016 roku (ze zm.) pomiędzy JSW jako cedentem a PKO BP jako cesjonariuszem.

6.3. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Grupa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku umowy leasingowe o charakterze finansowym.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku główne pozycje leasingu finansowego stanowią zobowiązania z tytułu leasingu maszyn i urządzeń technicznych.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31.12.2018		31.12.2017	
	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
Do 1 roku	23,2	21,3	36,0	33,4
Od 1 roku do 5 lat	21,1	19,0	36,2	33,4
RAZEM	44,3	40,3	72,2	66,8
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	(4,0)	-	(5,4)	-
WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH	40,3	40,3	66,8	66,8
w tym:				
długoterminowe	-	19,0	-	33,4
krótkoterminowe	-	21,3	-	33,4

Struktura walutowa zobowiązań z tytułu leasingu finansowego Grupy po przeliczeniu na PLN przedstawia się następująco:

	31.12.2018	31.12.2017
PLN	35,0	62,9
EUR	5,3	3,9
RAZEM	40,3	66,8

Wartość księgowa netto dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym:

	31.12.2018	31.12.2017
Wartości niematerialne	0,2	0,3
Rzeczowe aktywa trwałe:	41,6	61,7
Urządzenia techniczne i maszyny	31,6	54,1
Inne rzeczowe aktywa trwałe	10,0	7,6
RAZEM	41,8	62,0

6.4. UZGODNIENIE ZADŁUŻENIA

Zmianę stanu zadłużenia na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	RAZEM
STAN NA 1 STYCZNIA 2018	122,2	856,0	66,8	1 045,0
Wpływy z tytułu zaciągnięcia zadłużenia:	-	-	7,8	7,8
- otrzymane finansowanie	-	-	7,8	7,8
Naliczone odsetki	3,2	28,2	2,8	34,2
Płatności z tytułu zadłużenia:	(55,4)	(774,8)	(34,9)	(865,1)
- spłata zobowiązania (kapitału)	(52,2)	-	(31,8)	(84,0)
- wykup obligacji	-	(737,3)	-	(737,3)
- odsetki zapłacone	(3,2)	(37,5)	(3,1)	(43,8)
Różnice kursowe	-	11,6	-	11,6
Inne zwiększenia / (zmniejszenia)	-	-	(2,2)	(2,2)
STAN NA 31 GRUDNIA 2018	70,0	121,0	40,3	231,3

Zmianę stanu zadłużenia na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	RAZEM
STAN NA 1 STYCZNIA 2017	87,0	1 596,4	72,1	1 755,5
Wpływy z tytułu zaciągnięcia zadłużenia:	63,7	-	27,5	91,2
- otrzymane finansowanie	63,7	-	27,5	91,2
Naliczone odsetki	4,0	54,2	2,8	61,0
Płatności z tytułu zadłużenia:	(32,5)	(699,3)	(37,1)	(768,9)
- spłata zobowiązania (kapitału)	(28,5)	-	(34,6)	(63,1)
- wykup obligacji	-	(653,8)	-	(653,8)
- odsetki zapłacone	(4,0)	(45,5)	(2,5)	(52,0)
Różnice kursowe	-	(95,3)	(0,2)	(95,5)
Inne zwiększenia / (zmniejszenia)	-	-	1,7	1,7
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	122,2	856,0	66,8	1 045,0

7. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

7.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w wartości początkowej pomniejszonej o skumulowane umorzenie oraz skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

W wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych ujmie się zdyskontowane koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w działalności górniczej podziemnej, które zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo geologiczne i górnicze podlegają likwidacji po zakończeniu działalności.

Prezentowane w wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są rzeczowe aktywa trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach przewidywanego harmonogramu likwidacji kopalni.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości księgowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmie jako odrębny składnik rzeczowych aktywów trwałych (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do wyniku finansowego w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Przedmiot leasingu finansowego ujmie się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie leasingobiorcy zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów.

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowych pomniejszonych o wartości końcowe, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

• Budynki i budowle (w tym wyrobiska kapitałne)	1-64 lat,
• Urządzenia techniczne i maszyny	1-64 lat,
• Środki transportu	1-35 lat,
• Inne rzeczowe aktywa trwałe	1-22 lat,
• Grunty	nie podlegają amortyzacji

Okresy żywotności mogą być dłuższe niż żywotność poszczególnych kopalń, jeżeli przewiduje się ich wykorzystanie w innych zakładach (ruchach) JSW.

Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów, jeżeli umowa przewiduje przeniesienie na leasingobiorcę tytułu własności przedmiotu leasingu. Jeżeli umowa nie przewiduje ostatecznego przekazania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, to dany składnik aktywów amortyzujemy przez okres leasingu.

Zyski i straty z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością księgową i ujmie w wyniku finansowym jako pozostałe zyski/straty netto.

Rzeczowe aktywa trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości i nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy.

WYROBISKA RUCHOWE

Wyrobiska górnicze związane z udostępnieniem wyrobisk eksploatacyjnych, tzw. wyrobiska ruchowe, na moment początkowego ujęcia wyceniane są w wysokości skumulowanych kosztów poniesionych na ich wytworzenie, pomniejszonych o wartość węgla wydobytego w trakcie ich budowy, wycenionego według normatywnego kosztu wytworzenia wydobytego węgla. Aktywowane koszty wyrobisk ruchowych (będące rozliczeniami międzyokresowymi kosztów) są prezentowane w sprawozdaniu finansowym w oddzielnej pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Rozliczenie nakładów na wyrobiska ruchowe proporcjonalnie do wydobywania węgla z poszczególnych rejonów ścianowych jest prezentowane w wyniku finansowym jako amortyzacja.

Jednostka dominująca corocznie, w II półroczu, analizuje wysokość aktywowanych kosztów na wyrobiska ruchowe pod kątem ich związku z przychodami, które będą realizowane w następnych okresach obrotowych.

ISTOTNE SZACUNKI

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych

Grupa określa szacowane okresy użytkowania, a poprzez to stawki amortyzacji dla poszczególnych rzeczowych aktywów trwałych. Szacunek ten opiera się na oczekiwanym okresie ekonomicznej użyteczności tych aktywów. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacyjnych oraz wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych podlegają corocznej weryfikacji raz w roku w IV kwartale, w celu dokonania odpowiednich korekt odpisów amortyzacyjnych poczynawszy od następnego roku obrotowego. Przeprowadzona weryfikacja stawek amortyzacyjnych rzeczowych aktywów trwałych spowodowała spadek amortyzacji w 2018 roku względem roku poprzedniego o 10,7 mln zł.

Sposób rozliczania wyrobisk ruchowych

Wyrobiska ruchowe są rozliczane proporcjonalnie do wielkości wydobycia węgla z poszczególnych rejonów ścianowych. Długość okresu rozliczania danego wyrobiska ruchowego jest uzależniona od szacunku ilości węgla znajdującego się w danym pokładzie udostępnionym w ramach wyrobiska ruchowego.

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Nota	Grunty	Budynki i budowle	Wyrobiska ruchowe *	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie **	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2018								
Wartość brutto		41,3	7 375,9	688,2	6 918,9	460,7	921,2	16 406,2
Umorzenie ***		-	(3 964,8)	-	(5 094,9)	(359,3)	(151,3)	(9 570,3)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		41,3	3 411,1	688,2	1 824,0	101,4	769,9	6 835,9
Zwiększenia		-	50,3	541,4	2,1	0,1	1 079,1	1 673,0
Zmiana wartości rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego	7.12	-	87,9	-	-	-	-	87,9
Przesunięcia z rzeczowych aktywów trwałych w budowie		1,9	140,5	-	390,8	54,8	(588,0)	-
Przekazanie KWK Krupiński do SRK	4.5	-	-	-	(2,1)	-	-	(2,1)
Zmniejszenia		(0,2)	(18,8)	(26,9)	(9,3)	(0,7)	(1,8)	(57,7)
Amortyzacja		-	(162,5)	(264,9)	(294,5)	(33,7)	-	(755,6)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3	-	(595,8)	(166,9)	(246,9)	(14,2)	(189,3)	(1 213,1)
Odpis aktualizujący - odwrócenie	7.3	-	480,5	97,1	120,0	2,4	34,7	734,7
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		43,0	3 393,2	868,0	1 784,1	110,1	1 104,6	7 303,0
STAN NA 31 GRUDNIA 2018								
Wartość brutto		43,0	7 603,2	868,0	7 160,6	494,0	1 352,7	17 521,5
Umorzenie ***		-	(4 210,0)	-	(5 376,5)	(383,9)	(248,1)	(10 218,5)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		43,0	3 393,2	868,0	1 784,1	110,1	1 104,6	7 303,0

* Aktywowane koszty wyrobisk ruchowych są rozliczane zgodnie z wielkością wydobycia węgla z danego rejonu ścianowego. W momencie rozliczenia następuje, co do zasady, faktyczna likwidacja wyrobiska ruchowego, stąd brak jest w tabeli wartości skumulowanego umorzenia

** Poniesione przez Grupę nakłady na inwestycje (za wyjątkiem nakładów na wyrobiska ruchowe) gromadzone są w „Rzeczowych aktywach trwałych w budowie”, a w miesiącu oddania do użytkowania przenoszone są do odpowiedniej grupy rodzajowej rzeczowych aktywów trwałych

*** Pozycja obejmuje umorzenie oraz odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

	Nota	Grunty	Budynki i budowle	Wyrobniska ruchowe *	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie **	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017								
Wartość brutto		57,1	7 735,7	746,6	7 021,0	461,7	970,8	16 992,9
Umorzenie ***		(9,1)	(3 900,6)	-	(5 044,8)	(359,2)	(196,0)	(9 509,7)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		48,0	3 835,1	746,6	1 976,2	102,5	774,8	7 483,2
Zwiększenia		-	50,2	459,1	0,2	-	549,9	1 059,4
Zmiana wartości rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego	7.12	-	(71,5)	-	-	-	-	(71,5)
Przesunięcia z rzeczowych aktywów trwałych w budowie		0,6	199,5	-	230,9	28,9	(459,9)	-
Przekazanie KWK Krupiński do SRK	4.5	(7,3)	(14,1)	(16,8)	(6,9)	(0,4)	(9,3)	(54,8)
Zmniejszenia		-	(41,3)	(3,1)	(9,5)	(0,2)	(8,2)	(62,3)
Amortyzacja		-	(171,8)	(311,8)	(304,6)	(24,2)	-	(812,4)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3	-	(376,7)	(185,8)	(113,3)	(6,0)	(77,4)	(759,2)
Odpis aktualizujący - odwrócenie	7.3	-	1,7	-	51,0	0,8	-	53,5
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		41,3	3 411,1	688,2	1 824,0	101,4	769,9	6 835,9
STAN NA 31 GRUDNIA 2017								
Wartość brutto		41,3	7 375,9	688,2	6 918,9	460,7	921,2	16 406,2
Umorzenie ***		-	(3 964,8)	-	(5 094,9)	(359,3)	(151,3)	(9 570,3)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		41,3	3 411,1	688,2	1 824,0	101,4	769,9	6 835,9

* Aktywowane koszty wyrobisk ruchowych są rozliczane zgodnie z wielkością wydobycia węgla z danego rejonu ścianowego. W momencie rozliczenia następuje, co do zasady, faktyczna likwidacja wyrobiska ruchowego, stąd brak jest w tabeli wartości skumulowanego umorzenia

** Poniesione przez Grupę nakłady na inwestycje (za wyjątkiem nakładów na wyrobiska ruchowe) gromadzone są w „Rzeczowych aktywach trwałych w budowie”, a w miesiącu oddania do użytkowania przenoszone są do odpowiedniej grupy rodzajowej rzeczowych aktywów trwałych

*** Pozycja obejmuje umorzenie oraz odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

AMORTYZACJA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Poniżej przedstawiono pozycje, w których ujęto amortyzację rzeczowych aktywów trwałych i rozliczenie wyrobisk ruchowych:

	31.12.2018	31.12.2017
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	709,0	772,9
Koszty sprzedaży	34,2	25,9
Koszty administracyjne	11,6	12,9
Wartość świadczeń i rzeczowych aktywów trwałych wytworzonych na potrzeby własne	0,6	0,5
Pozostałe koszty	0,2	0,2
RAZEM AMORTYZACJA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH I ROZLICZENIE WYROBISK RUCHOWYCH	755,6	812,4

POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość netto rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynosi 2 389,9 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 4 317,4 mln zł) i dotyczy głównie zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikających z Umowy programu emisji obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami. Zabezpieczenia obligacji zostały opisane w Nocie 6.2. Rzeczowe aktywa trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zostały zaprezentowane w Nocie 6.1.

W 2018 roku nie wystąpiły w Grupie skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych aktywów trwałych. W 2017 roku skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych aktywów trwałych wyniosły 0,6 mln zł.

7.2. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
WARTOŚCI NIEMATERIALNE (a) Informacja geologiczna Prawo do korzystania z informacji geologicznej aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na jej zakup. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania informacji. Szacowany okres użytkowania informacji geologicznej wynosi od 2 do 61 lat. (b) Prawo użytkowania wieczystego Grupa ujmuje nabyte odpłatnie prawa użytkowania wieczystego jako wartości niematerialne i amortyzuje zgodnie z okresem, na jaki to prawo zostało udzielone. Prawa użytkowania wieczystego nabyte nieodpłatnie ujmowane są w ewidencji pozabilansowej w wartości określonej w decyzji administracyjnej dotyczącej opłaty za wieczyste użytkowanie. (c) Oprogramowanie komputerowe Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania, który wynosi od 2 do 10 lat. (d) Świadectwa pochodzenia energii Prawo energetyczne nakłada na odbiorcę przemysłowego i przedsiębiorstwo energetyczne, obowiązek zakupu i przedstawienia do umorzenia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii lub uiszczenia opłaty zastępczej. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia powstają z chwilą zapisania w rejestrze świadectw pochodzenia, a wygasają z chwilą ich umorzenia. Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa z dniem 31 marca roku następnego. Świadectwa pochodzenia wyceniane są początkowo według ceny nabycia, natomiast świadectwa pochodzenia wytworzone we własnym zakresie wyceniane są według cen rynkowych (z ostatniego dnia miesiąca, w którym wytworzono energię, której świadectwa dotyczą) w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi. Jeżeli wartość godziwa nie jest możliwa do określenia, to w takim przypadku świadectwa pochodzenia wyceniane są według jednostkowej opłaty zastępczej na dany rok ogłaszanej przez Prezesa URE.

ISTOTNE SZACUNKI
Okresy użytkowania wartości niematerialnych Grupa określa szacowane okresy użytkowania, a poprzez to stawki amortyzacji dla poszczególnych wartości niematerialnych. Szacunek ten opiera się na oczekiwanym okresie ekonomicznej użyteczności tych aktywów. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacyjnych oraz wartość końcowa wartości niematerialnych podlegają corocznej weryfikacji raz w roku w IV kwartale, w celu dokonania odpowiednich korekt odpisów amortyzacyjnych począwszy od następnego roku obrotowego. Przeprowadzona weryfikacja stawek amortyzacyjnych wartości niematerialnych nie spowodowała istotnych różnic amortyzacji w 2018 roku względem roku poprzedniego.

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	Informacja geologiczna	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2018				
Wartość brutto	26,8	91,4	95,7	213,9
Umorzenie	(15,5)	(15,2)	(66,9)	(97,6)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	11,3	76,2	28,8	116,3
Zwiększenia	4,7	0,7	27,2	32,6
Zmniejszenia	-	(0,6)	(6,9)	(7,5)
Amortyzacja	(1,7)	(1,2)	(6,9)	(9,8)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3 (0,4)	-	(0,5)	(0,9)
Odpis aktualizujący - rozwiązanie	7.3 0,1	-	-	0,1
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	14,0	75,1	41,7	130,8
STAN NA 31 GRUDNIA 2018				
Wartość brutto	31,0	92,5	110,9	234,4
Umorzenie	(17,0)	(17,4)	(69,2)	(103,6)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	14,0	75,1	41,7	130,8

	Nota	Informacja geologiczna	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017					
Wartość brutto		29,0	90,3	99,8	219,1
Umorzenie		(16,8)	(13,4)	(63,5)	(93,7)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		12,2	76,9	36,3	125,4
Zwiększenia		1,2	3,1	9,3	13,6
Zmniejszenia				(8,1)	(8,1)
Przekazanie KWK Krupiński do SRK		(0,1)	(2,8)	-	(2,9)
Amortyzacja		(1,6)	(1,3)	(8,7)	(11,6)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3	(0,4)	-	-	(0,4)
Odpis aktualizujący - rozwiązania	7.3	-	0,3	-	0,3
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		11,3	76,2	28,8	116,3
STAN NA 31 GRUDNIA 2017					
Wartość brutto		26,8	91,4	95,7	213,9
Umorzenie		(15,5)	(15,2)	(66,9)	(97,6)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		11,3	76,2	28,8	116,3

AMORTYZACJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Poniżej przedstawiono pozycje, w których ujęto amortyzację wartości niematerialnych:

	31.12.2018	31.12.2017
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	7,0	7,7
Koszty sprzedaży	0,6	0,5
Koszty administracyjne	2,2	3,4
RAZEM AMORTYZACJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	9,8	11,6

PRAWO UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU

Grupa posiada następujące prawa użytkowania wieczystego gruntu nie ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

	31.12.2018	31.12.2017
Powierzchnia (tys. m ²)	9 449	9 705
Wartość (mln zł)	72,1	72,4

Przyszłe opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały przedstawione w Nocie 10.2.

POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość netto wartości niematerialnych stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynosi 59,6 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 69,4 mln zł) i dotyczy zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikających z Umowy programu emisji obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami. Zabezpieczenia obligacji zostały opisane w Nocie 6.2.

W 2018 roku i w 2017 roku nie wystąpiły w Grupie skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego wartości niematerialnych.

ŚWIADECTWA POCHODZENIA ENERGII

W wartościach niematerialnych Jednostka dominująca prezentuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu spełnienia obowiązku ich umorzenia wynikającego z przepisów Prawa energetycznego. Ze względu na ich specyficzny charakter, wydatki na nabycie świadectw

pochodzenia energii zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej.

Poniżej została zaprezentowana zmiana stanu wartości świadectw pochodzenia energii:

ŚWIADECTWA POCHODZENIA ENERGII	31.12.2018	31.12.2017
Wartość księgowa netto na początek okresu	4,5	6,5
Zwiększenia	14,1	6,1
Zmniejszenia/umorzenie świadectw pochodzenia energii	(6,8)	(8,1)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO NA KONIEC OKRESU	11,8	4,5

7.3. UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

ISTOTNE SZACUNKI
<i>Utrata wartości aktywów niefinansowych</i> Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości księgowej. W przypadku, gdy wartość księgowa danego składnika rzeczowych aktywów trwałych przewyższa jego oszacowaną wartość odzyskiwalną, jego wartość księgowa podlega odpisowi z tytułu utraty wartości do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą z dwóch kwot: wartości godziwej aktywów pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębne przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Testy na utratę wartości rzeczowych składników aktywów trwałych wykonywane są z przyjęciem zasady, iż najmniejszą grupę aktywów stanowi kopalnia lub inna spółka zależna. Jeżeli przeprowadzony test na utratę wartości wykaże, że wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów jest niższa od wartości księgowej, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy między wartością odzyskiwalną a wartością księgową składnika aktywów. Po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, koryguje się odpisy amortyzacyjne dotyczące danego składnika aktywów. Niefinansowe aktywa, w odniesieniu do których uprzednio stwierdzono utratę wartości, oceniane są na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy pod kątem występowania przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia dokonanego odpisu. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujmowane jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe koszty/przychody”.

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI

Z uwagi na zmienne otoczenie makroekonomiczne Grupa okresowo weryfikuje przesłanki mogące świadczyć o utracie wartości odzyskiwalnej majątku poszczególnych zakładów. Analiza utraty wartości aktywów trwałych dokonywana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne („CGU”). Analiza taka opiera się na szeregu istotnych założeń, których część jest poza kontrolą Grupy. Istotne zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji finansowej oraz wyników finansowych Grupy.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa dokonała analizy przesłanek w celu weryfikacji, czy mogła nastąpić dalsza utrata wartości aktywów lub odwrócenie wcześniej ujętych odpisów.

Zmiany stanu odpisów aktualizujących aktywa trwałe przedstawia poniższa tabela:

	2018			2017		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
STAN NA 1 STYCZNIA	3 646,6	6,2	3 652,8	3 380,6	6,9	3 387,5
Utworzenie odpisu	1 213,1	0,9	1 214,0	759,2	0,4	759,6
Wykorzystanie odpisu	(89,9)	(0,1)	(90,0)	(439,7)	(0,8)	(440,5)
Rozwiązanie odpisu	(734,7)	(0,1)	(734,8)	(53,5)	(0,3)	(53,8)

	2018			2017		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Przeklasyfikowanie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów na poczet umorzenia	(105,7)	(0,6)	(106,3)	-	-	-
STAN NA 31 GRUDNIA	3 929,4	6,3	3 935,7	3 646,6	6,2	3 652,8

Przesłanki powodujące utratę wartości

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią najbardziej istotną pozycję aktywów Grupy. Zidentyfikowano kilka głównych czynników, które w istotny sposób mogły przyczynić się do zmiany wartości posiadanych aktywów:

- Ograniczenie dostępu do usług górniczo-wiertniczych charakteryzujące się gwałtownym wzrostem cen – w okresie kryzysu na rynku węglowym wszystkie firmy w celu zachowania płynności finansowej ograniczyły nakłady inwestycyjne w zakresie robót górniczo-wiertniczych do niezbędnego minimum. Spowodowało to, że wiele firm specjalizujących się w usługach górniczo-wiertniczych zostało zlikwidowanych, a pozostałe drastycznie ograniczyły zatrudnienie. Poprawa cen węgla spowodowała, że dla utrzymania mocy produkcyjnych spółki węglowe wznowiły projekty inwestycyjne dotyczące udostępniania nowych pokładów, jednak rynek usług górniczych nie był przygotowany na taki wzrost zapotrzebowania ze strony sektora. Niedobór mocy produkcyjnych firm usługowych przy zwiększonym popycie na usługi wiertniczo-górnice w szybkim stopniu przełożył się na skokowy wzrost cen, co miało odzwierciedlenie w postępowaniach przetargowych przeprowadzonych w roku 2017.

W roku 2018 obserwowaliśmy znaczną przewagę podaży robót górniczych, w tym inwestycyjnych, nad możliwościami firm zewnętrznych. Prawie każdy istotny przetarg przekraczał zaplanowaną wartość. Firmy pozostałe na rynku zaczęły wykorzystywać sytuację dyktując bardzo wysokie ceny co spowodowało skokowy wzrost nakładów w zakresie usług wiertniczo-górnich i inwestycji. Niektóre działania Jednostki dominującej, takie jak skrócenie okresu płatności dla firm zewnętrznych wylonionych w drodze przetargu czy też zwiększenie konkurencji poprzez branie udziału w konsorcjach JZR Sp. z o.o., wzrost ilości metrów wykonywanych siłami własnymi kopalń powinno się przyczynić do wzrostu konkurencyjności i ograniczenia wzrostu cen w przyszłości. Rynek firm zewnętrznych cechuje się dość dużą bezwładnością więc aktualnie jeszcze nie obserwujemy obniżek cen za wykonywane usługi, możemy jedynie mówić o zatrzymaniu tak gwałtownych wzrostów. Przeanalizowano średni koszt drążenia 1 metra wyrobisk zleconych w ramach UWG. Z analizy tej wynika, iż nastąpił znaczący wzrost ceny jednostkowej w porównaniu do roku 2017 (wykonano mniejszy zakres rzeczowy po wyższej cenie jednostkowej).

- Obserwowany w roku 2018 dalszy wzrost cen wyrobów stalowych wykorzystywanych w górnictwie głębinowym przełożył się na zwiększone koszty prowadzonej działalności i wydatki inwestycyjne. Poziom wzrostu rok do roku ok. 8% na grupie 370 wyrobów stalowych.
- Konieczność zwiększenia nakładów inwestycyjnych w celu utrzymania zdolności produkcyjnych w długim okresie czasu – realizowany w okresie niskich cen węgla Program Restrukturyzacji nastawiony był na utrzymanie płynności finansowej pozwalającej zrealizować zobowiązania wynikające z emisji obligacji. Utrzymanie płynności planowano osiągnąć poprzez wstrzymanie wszystkich inwestycji kluczowych. Efektem ubocznym programu oszczędnościowego było ograniczenie mocy produkcyjnych JSW w długim okresie czasu, co przekładało się na spadek wydobycia po roku 2022 o ok. 1,5 mln ton. W celu utrzymania zdolności produkcyjnych konieczne jest wznowienie oraz przyspieszenie w latach 2018 – 2022 inwestycji kluczowych w zakresie udostępnienia nowych pokładów z uwzględnieniem wzrostu cen usług opisanych powyżej. Analizując wzrosty nakładów inwestycyjnych w roku 2018 w stosunku do roku 2017 wystąpił znaczący wzrost, który urealniał zasadność dokonania odpisu w roku 2017. Był on spowodowany większym zakresem rzeczowym (odbudowa infrastruktury, IT, bhp, ochrony środowiska oraz odbudowy parku maszynowego po okresie kryzysu na rynku węgla i stali, wznowienie realizacji większości inwestycji strategicznych), ale również wyższymi cenami zarówno maszyn i urządzeń oraz wyrobisk kapitalnych. (wyższe ceny, wyższe marże firm zewnętrznych). Przesłanka nie ustąpiła a nawet w zakresie niektórych CGU spowodowała konieczność dokonania dodatkowych odpisów.
- Konieczność zwiększenia zatrudnienia w stosunku do wcześniej zakładanych ilości w związku z zaobserwowaniem zmniejszającego się potencjału wydobywczego poszczególnych kopalń. Ograniczenie kosztów zatrudnienia poprzez redukcję etatów pociąga za sobą zmniejszenie wielkości produkcji w długim okresie czasu, dlatego też w Strategii na lata 2018-2030 w odniesieniu do wcześniejszych planów uwzględniono potrzebę wzrostu zatrudnienia (z uwzględnieniem przesunięć pracowników w ramach Grupy Kapitałowej) dla KWK Budryk o ok. 430 osób do roku 2021 i dla KWK Knurów-Szczygłowice o ok. 570 osób do roku 2021. W Modelu finansowym na potrzeby przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów założono wyższe zatrudnienie w stosunku do zatrudnienia założonego w strategii z grudnia 2017 w związku z:
 - odbudową bazy zatrudnieniowej po okresie kryzysu w stopniu zapewniającym prawidłowe funkcjonowanie Zakładu Górniczego,

- wyższym zakresem robót drażeniowych planowanym do realizacji, w tym znacznie wyższym zakresem planowanym do wykonania siłami własnymi,
 - zmniejszeniem zakresu usług zleczanych na zewnątrz.
- Wygaśnięcie porozumienia płacowego z dnia 23 lutego 2015 roku oraz wcześniejsze odstąpienie od niektórych zapisów wynikających z porozumienia, co skutkowało zwiększeniem kosztów wynagrodzeń w roku 2017 i 2018 oraz podpisanie porozumienia płacowego z dnia 11 czerwca 2018 roku który spowoduje wzrost kosztów wynagrodzeń w latach następnych.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzono konieczność przeprowadzenia testu na utratę wartości dla następujących CGU:

- KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Borynia,
- KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka,
- KWK Budryk,
- KWK Pniówek,
- KWK Knurów-Szczygłowie.

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Określenie wartości godziwej dla bardzo dużych grup aktywów, dla których nie ma aktywnego rynku i mało jest porównywalnych transakcji, jest obarczone ryzykiem błędu szacunku. W przypadku całych kopalń, dla których należy określić wartość na lokalnym rynku, nie istnieją obserwowalne wartości godziwe. W związku z powyższym wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2019 – 2023 na potrzeby przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów.

Zakładany okres ekonomicznej użyteczności dla tych kopalń wykracza poza rok 2023, zatem określono wartość rezydualną na pozostały czas eksploatacji. Przyjęcie pięcioletnich projekcji finansowych jest zasadne ze względu na fakt, iż brak jest, w obecnej sytuacji gospodarczej, wiarygodnych danych na kolejne okresy sprawozdawcze z powodu występowania dużej zmienności różnego rodzaju czynników takich jak: ceny, stopy inflacji, kursy walutowe, stopy procentowe.

Przyjęte założenia

Poniżej przedstawiono założenia przy jakich dokonano wyliczenia dla testu z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2018 roku:

- wyodrębniono następujące CGU będące przedmiotem testu:
 - Zakład Górniczy KWK Budryk,
 - Zakład Górniczy KWK Knurów-Szczygłowie: Ruch Knurów, Ruch Szczygłowie - z uwagi na powiązanie technologiczne i ekonomiczne pomiędzy tymi ruchami,
 - Zakład Górniczy KWK Pniówek,
 - Zakład Górniczy KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka,
 - Zakład Górniczy KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Borynia,
- żywotności dla poszczególnych zakładów JSW:
 - Zakład Górniczy KWK Budryk – do 31.12.2077 roku,
 - Zakład Górniczy KWK Knurów-Szczygłowie – do 31.12.2078 roku,
 - Zakład Górniczy KWK Pniówek – do 31.12.2051 roku,
 - Zakład Górniczy KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka – do 31.12.2051 roku,
 - Zakład Górniczy KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Borynia – do 31.12.2042 roku,
- prognozy cen węgla na lata 2019 – 2023 w oparciu o raport CRU,
- w zakresie działalności inwestycyjnej w latach 2019 – 2023 uwzględniono przedsięwzięcia, których realizacja przewidywana jest z udziałem finansowania zewnętrznego,
- analizę utraty wartości ustalono w oparciu o najnowsze dane ekonomiczne opracowane w wartościach realnych i przy zastosowaniu średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu (stopa dyskonta) w okresie projekcji na poziomie 8,09% (przed opodatkowaniem 9,99%),
- finansowania wydatków na likwidację zakładów z funduszu likwidacji zakładów górniczych (FLZG),
- uwzględnienia istniejących rezerw na świadczenia pracownicze oraz innych rezerw przypisanych do danej kopalni celem ustalenia wartości testowanego majątku,
- uwzględniono dokonane do dnia 31 grudnia 2017 roku odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych dla KWK Budryk w wysokości 1 266,8 mln zł oraz dla KWK Knurów-Szczygłowie w wysokości 1 584,8 mln zł.
- uwzględniono dokonane w roku 2017 i 2018 analizy naukowo-badawcze AGH w Krakowie w zakresie jakości próbek węgla pozyskanych z robót udostępniających nowe złoża na KWK Budryk ujęte w raporcie pt. „Opracowanie modelu efektywnej struktury produkcji, w tym udziału węgla koksowego JSW S.A. KWK Budryk w latach 2021 – 2030”,

- uwzględniono w „Modelu finansowym na lata 2019 – 2023 sporządzonym na potrzeby przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów” decyzję Zarządu o wyłączeniu z eksploatacji w długim terminie partii H na KWK Zofiówka, które było następstwem zdarzenia jednorazowego (wstrząsu wysokoenergetycznego). Decyzja Zarządu była poprzedzona opinią Wyższego Urzędu Górniczego w zakresie możliwości wznowienia eksploatacji oraz ryzyka jej prowadzenia w rejonie wystąpienia wstrząsu.
- uwzględniono powstanie nowego zakładu „KWK Bzie-Debina w budowie” jako inwestycji rozwojowej nie wchodzącej w skład CGU Ruch Zofiówka, który pełne zdolności produkcyjne osiągnie po okresie projekcji tj. po roku 2023 i dla którego nie przeprowadzono testu na utratę wartości aktywów.

Ustalenie wartości odzyskiwalnej poszczególnych zakładów górniczych

W wyniku dokonanych obliczeń na dzień 31 grudnia 2018 roku ustalono wartość odzyskiwalną będącą wartością użytkową ośrodków wypracowujących środki pieniężne dla poszczególnych Zakładów na poziomie:

CGU (Zakłady Górnicze)	Wartość odzyskiwalna	Kwota ujętego/odwróconego odpisu
KWK Budryk	976,0	719,1
KWK Knurów-Szczygłowice	258,8	(303,1)
KWK Pniówek	1 229,1	-
KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka	(2 442,4)	(910,9)
KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Borynia	397,9	-
RAZEM		(494,9)

Przeprowadzone testy wskazały na zasadność ujęcia na dzień 31 grudnia 2018 roku odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Knurów-Szczygłowice w wysokości 303,1 mln zł oraz KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka w wysokości 910,9 mln zł.

Uwzględniając wykonane w roku 2017 i 2018 analizy naukowo-badawcze AGH w Krakowie w zakresie jakości próbek węgla pozyskanych z robót udostępniających nowe złoża na KWK Budryk ujęte w raporcie pt. „Opracowanie modelu efektywnej struktury produkcji, w tym udziału węgla koksowego JSW S.A. KWK Budryk w latach 2021 – 2030” dokonano odwrócenia odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Budryk w wysokości 719,1 mln zł.

Dokonany, w wyniku przeprowadzonych w 2018 roku testów na utratę wartości, łączny odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych zakładów JSW, ujęty w 2018 roku wynosi 1 214,0 mln zł (z czego kwota 1 213,1 mln zł dotyczy rzeczowych aktywów trwałych, a kwota 0,9 mln zł - wartości niematerialnych). Odpis ten dotyczy segmentu Węgiel i został ujęty w pozostałych kosztach w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów.

Odwrócony, w wyniku przeprowadzonych w 2018 roku testów na utratę wartości odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych KWK Budryk w wysokości 719,1 mln zł (z czego kwota 719,0 mln zł dotyczy rzeczowych aktywów trwałych, a kwota 0,1 mln zł – wartości niematerialnych) został ujęty w pozostałych przychodach w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów w segmencie Węgiel.

Analiza wrażliwości

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących środki pieniężne wykazały, że najistotniejszy wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów mają przede wszystkim zmiany w zakresie cen węgla, zmiany średniego ważonego kosztu kapitału oraz zmiany wielkości produkcji.

Poniżej zaprezentowano szacowane zmiany odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2018 roku w efekcie najistotniejszych zmian dla jednostek generujących dodatnie przepływy pieniężne w okresie prognozy:

KWK Budryk

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący (w mln zł)	
		Zwiększenie odwrócenia odpisu	Zmniejszenie odwrócenia odpisu
Zmiana ceny węgla w całym okresie prognozy	1%	119,9	-
	- 1%	-	120,3
Stopa dyskonta	0,5 p.p.	-	81,1
	- 0,5 p.p.	90,6	-
Zmiana wielkości produkcji w całym okresie prognozy	1%	83,7	-
	- 1%	-	86,3

KWK Knurów-Szczygłowice

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący (w mln zł)	
		Zwiększenie odwrócenia odpisu	Zmniejszenie odwrócenia odpisu
Zmiana ceny węgla w całym okresie prognozy	1%	-	168,2
	- 1%	168,2	-
Stopa dyskonta	0,5 p.p.	64,2	-
	- 0,5 p.p.	-	72,1
Zmiana wielkości produkcji w całym okresie prognozy	1%	-	112,0
	- 1%	112,0	-

7.4. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
Nieruchomości inwestycyjne obejmują nieruchomości, które utrzymywane są w celu uzyskiwania korzyści z tytułu czynszu lub zwiększenia przez nie wartości, albo w obu tych celach jednocześnie oraz nieruchomości w trakcie budowy lub dostosowania do przyszłego użytkowania jako nieruchomości inwestycyjne. Nieruchomość inwestycyjną początkowo wycenia się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia, z uwzględnieniem kosztów transakcji i kosztów finansowania zewnętrznego. Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne wg modelu kosztowego tj., ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowane umorzenie i skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Nieruchomości inwestycyjne amortyzowane są metodą liniową przez okres ich użytkowania. Szacowany okres użyteczności nieruchomości inwestycyjnych wynosi 42 lata. Nieruchomości inwestycyjne usuwa się z ksiąg w momencie ich zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści wynikających z jej zbycia.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	2018	2017
STAN NA 1 STYCZNIA		
Wartość księgowa netto na początek okresu	21,7	22,4
Amortyzacja	(0,6)	(0,7)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	21,1	21,7
STAN NA 31 GRUDNIA		
Wartość brutto	31,0	31,0
Umorzenie *	(9,9)	(9,3)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	21,1	21,7

* Pozycja obejmuje umorzenie oraz odpis aktualizujący nieruchomości inwestycyjne

Przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	Nota	2018	2017
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	4.3	1,7	1,2
Bezpośrednie koszty operacyjne generujące w danym okresie przychody z czynszów	4.4	(1,0)	(1,0)

7.5. INWESTYCJE W PORTFEL AKTYWÓW FIZ

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Aktywa finansowe znajdujące się w portfelu inwestycji FIZ klasyfikowane są jako:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza te aktywa które spełniają test SPPI i utrzymywane są w celu ściągnięcia kwoty głównej i odsetek; są to głównie: środki pieniężne oraz depozyty bankowe.

Grupa nie posiada w portfelu FIZ instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (tj. aktywów spełniających test SPPI i utrzymywanych w celu ściągnięcia kwoty głównej i odsetek oraz sprzedaży).

Wszystkie pozostałe aktywa w portfelu FIZ są zaliczane do „wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”.

W odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, odpisy z tytułu utraty wartości wylicza się przy zastosowaniu modelu oczekiwanych strat kredytowych. Grupa stosuje trzystopniowy model utraty wartości:

- Stopień 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Ponadto do Stopnia 1 zalicza się również aktywa finansowe o wysokiej ocenie jakości kredytowej (rating inwestycyjny). Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypięnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następnych 12 miesięcy);
- Stopień 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypięnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;
- Stopień 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

W odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, przychody z tytułu odsetek oblicza się metodą efektywnej stopy procentowej i ujmuje w pozycji „pozostałe zyski/straty netto”.

Zysk lub stratę z wyceny inwestycji do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym i prezentuje w pozycji „Pozostałe zyski/straty netto” w okresie, w którym wystąpiły.

Całość inwestycji posiadanych w portfelu FIZ zostało zaklasyfikowanych jako aktywa długoterminowe, ponieważ Jednostka dominująca nie zamierza wykorzystać tych aktywów w krótkim terminie oraz aktywa te nie służą celom zapewnienia bieżącej płynności lecz stanowią lokatę długoterminową.

Jednym z istotnych działań, podjętych przez Jednostkę dominującą w zakresie przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom związanym z pogorszeniem płynności, było utworzenie Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego („FIZ”). JSW posiada na dzień bilansowy 100% certyfikatów FIZ i konsoliduje FIZ metodą pełną. Fundusz został utworzony na czas określony – do dnia 30 grudnia 2024 roku, przy czym okres działalności Funduszu może zostać przedłużony maksymalnie o trzy lata. W okresach koniunktury na rynkach węgla, JSW zamierza przekazywać część generowanych nadwyżek pieniężnych i lokować w FIZ. Środki zgromadzone w FIZ będą mogły być wykorzystane w okresie załamania koniunktury i/lub w okresie kiedy JSW będzie generowała ujemne przepływy pieniężne. Jednocześnie środki te będą stanowić wsparcie finansowe dla planowanych w długim i średnim terminie wydatków związanych z realizacją inwestycji o strategicznym znaczeniu dla JSW i Grupy, związanych między innymi z rozbudową mocy wydobywczych, zwiększeniem dostępu do złóż, przeróbką węgla oraz produkcją koksu.

W dniu 18 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW wyraziło zgodę na nabycie przez JSW certyfikatów inwestycyjnych serii A, stanowiących całość emisji tych certyfikatów od emitującego je JSW Stabilizacyjnego Funduszu Zamkniętego za sumę 1,5 mld zł. Fundusz stosuje konserwatywną politykę inwestycyjną. Wyłącznym przedmiotem jego działalności jest lokowanie środków pieniężnych zabranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia Certyfikatów Inwestycyjnych w określone w Statucie płynne aktywa o bardzo wysokim współczynniku bezpieczeństwa, w tym głównie: Obligacje Skarbu Państwa, inne skarbowe oraz bankowe instrumenty dłużne, dla których stosowny limit zaangażowania został ściśle określony w polityce inwestycyjnej Funduszu. Fundusz został wpisany do księgi rejestrowej na podstawie postanowienia z dnia 26 stycznia 2018 roku. Fundusz jest zarządzany przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Energia S.A. W dniu 6 lutego 2018 roku nastąpiło rozpoczęcie działalności inwestycyjnej Funduszu, poprzez przyjęcie przez Komitet Inwestycyjny TFI Energia pierwszej Decyzji Inwestycyjnej dotyczącej alokacji aktywów Funduszu.

W dniu 7 grudnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW wyraziło zgodę na nabycie przez JSW Certyfikatów inwestycyjnych serii B oraz kolejnych serii emitowanych przez JSW Stabilizacyjny FIZ. Dnia 17 grudnia 2018 roku doszło do skutku emisja Certyfikatów Inwestycyjnych serii B za kwotę 300,0 mln zł. Środki te zasilily subportfel inwestycyjny i są przeznaczone na zabezpieczenie środków pieniężnych, przeznaczonych na udział własny w strukturze finansowania dla planowanych w długim i średnim terminie wydatków, związanych z realizacją inwestycji o strategicznym znaczeniu dla JSW i Grupy.

Wartość bilansowa inwestycji w portfel aktywów FIZ na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 1 826,1 mln zł.

Grupa inwestuje w portfel aktywów finansowych poprzez Fundusz, w którym Jednostka dominująca posiada 100% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych. Całość inwestycji posiadanych w FIZ zostało zaklasyfikowanych jako aktywa długoterminowe, ponieważ Jednostka dominująca nie zamierza wykorzystać tych aktywów w krótkim terminie oraz aktywa te nie służą celom zapewnienia bieżącej płynności lecz stanowią lokatę długoterminową.

Fundusz może lokować aktywa w:

- dłużne papiery wartościowe,
- instrumenty rynku pieniężnego,
- waluty,
- instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne, pod warunkiem, że są zbywalne,
- depozyty w bankach.

Podstawowym kryterium doboru lokat jest uzyskiwanie możliwie wysokiej stopy zwrotu przy jednoczesnym minimalizowaniu ryzyka związanego z niewypłacalnością emitenta, ryzyka zmienności stóp procentowych i ryzyka ograniczonej płynności.

Zasady dywersyfikacji lokat:

1. Papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, wierzytelności wobec tego podmiotu i udziały w tym podmiocie nie mogą stanowić łącznie więcej niż 20% wartości aktywów Funduszu. Ograniczenia nie stosuje się do papierów wartościowych emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, państwa należące do OECD albo międzynarodowe instytucje finansowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub co najmniej jedno z państw należących do OECD.
2. Obligacje gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa mogą stanowić do 100% wartości aktywów Funduszu.
3. Depozyty w jednym banku krajowym, banku zagranicznym lub instytucji kredytowej nie mogą stanowić więcej niż 20% wartości Aktywów Funduszu.
4. Ekspozycja walutowa – rozumiana jako łączna wartość lokat w waluty oraz inne rodzaje lokat nominowane w walutach obcych, może stanowić łącznie nie więcej niż 10% wartości aktywów netto Funduszu.
5. Obligacje przedsiębiorstw lub jednostek samorządu terytorialnego, będą stanowiły łącznie nie więcej niż 10% wartości aktywów netto Funduszu, przy czym obligacje wyemitowane przez jeden podmiot nie mogą stanowić więcej niż 1% wartości aktywów netto Funduszu.
6. Dłużne papiery wartościowe i instrumenty rynku pieniężnego emitowane przez banki, będą stanowiły łącznie nie więcej niż 25% wartości aktywów netto Funduszu, przy czym na potrzeby tego limitu dłużne papiery wartościowe i instrumenty rynku pieniężnego emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego nie będą traktowane jako emitowane przez banki. Udział jednego emitenta nie może przekroczyć 5% wartości aktywów netto (zaś dla listów zastawnych udział jednego emitenta nie może przekroczyć 10% wartości aktywów netto).
7. Dłużne papiery wartościowe i instrumenty rynku pieniężnego emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego, z wyjątkiem papierów wartościowych gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, będą stanowiły nie więcej niż 10% wartości aktywów netto.

Poniższa tabela prezentuje strukturę portfela aktywów Funduszu na dzień kończący okres sprawozdawczy.

	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	827,4	-
Listy zastawne (nienotowane na aktywnym rynku)	183,4	-
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	644,0	-
- obligacje	619,0	-
- inne (certyfikat depozytowy)	25,0	-
Zobowiązania finansowe	(6,5)	-
Instrumenty pochodne (niewystandaryzowane instrumenty pochodne – swap procentowy (IRS) w PLN)	(6,5)	-
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 005,2	-
Depozyty	701,0	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	304,2	-
RAZEM	1 826,1	-

Dla aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (dłużne papiery wartościowe, listy zastawne) nie istnieje aktywny rynek ani też nie ma możliwości zastosowania w ich przypadku przez Grupę technik wyceny dających wiarygodne wartości. W związku z tym, za wartość godziwą przyjmuje się wycenę otrzymaną od zarządzającego Funduszem na podstawie informacji otrzymanych od depozytariusza.

Ryzyko kredytowe

W przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (tj. depozytów oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) Grupa klasyfikuje je do Stopnia 1 klasyfikacji pod kątem utraty ich wartości, ze względu na wysoką ocenę jakości kredytowej, a potencjalny odpis jest nieistotny, stad nie został ujęty.

Ryzyko kredytowe	31.12.2018
Kwoty odzwierciedlające maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia wartości godziwych dodatkowych zabezpieczeń:	1 832,6
- Środki na rachunkach bankowych	304,2
- Składniki lokat notowane na aktywnym rynku (obligacje Skarbu Państwa)	280,3
- Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	1 248,1

Tabela nie uwzględnia zobowiązań Funduszu z tytułu wyceny instrumentów pochodnych i z tego względu nie uzgadnia się do tabeli prezentującej strukturę portfela aktywów Funduszu na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Za znaczącą koncentrację ryzyka kredytowego uznano poziom 10% udziału procentowego danego emitenta w aktywach ogółem.

Ryzyko kredytowe	31.12.2018
Przypadki znaczącej koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych kategoriach inwestycji w podziale na kategorie bilansowe:	1 396,0
SANTANDER BANK POLSKA SA	346,2
Środki pieniężne	346,2
MBANK S.A.	278,3
Depozyty bankowe	278,3
PKO BANK HIPOTECZNY S.A.	191,6
Listy zastawne	191,6
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.	298,2
Depozyty bankowe	298,2
SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	281,7
Obligacje notowane na aktywnym rynku	280,3
Obligacje nienotowane na aktywnym rynku	1,4

7.6. POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
Zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki w sprawie zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego, Jednostka dominująca jest zobligowana do gromadzenia środków pieniężnych na wyodrębnionym rachunku bankowym Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych (FLZG), które mogą być wydatkowane wyłącznie na sfinansowanie całkowitej lub częściowej likwidacji zakładu górniczego. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych ze względu na ograniczone możliwości dysponowania, niezależnie od terminu zapadalności, są prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe aktywa finansowe. Grupa do wyceny tych aktywów stosuje metodę efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Model utraty wartości bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych

POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

	Nota	31.12.2018 (MSSF 9)	01.01.2018 (MSSF 9)	31.12.2017 (MSR 39)
Długoterminowe aktywa finansowe - środki pieniężne i ich ekwiwalenty		329,1	310,7	310,9
Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych				
<i>wartość brutto</i>		329,3	310,9	310,9
<i>odpis aktualizujący</i>	9.1	(0,2)	(0,2)	-
Lokaty bankowe		10,6	10,3	10,3
<i>wartość brutto</i>		10,6	10,3	10,3
<i>odpis aktualizujący</i>		-	-	-
Udziały i akcje w jednostkach pozostałych		0,1	0,1	0,1
Pozostałe należności niefinansowe		9,3	7,6	7,6
RAZEM		349,1	328,7	328,9

Wszystkie długoterminowe aktywa finansowe wyrażone są w złotych polskich.

Wartość godziwa długoterminowych aktywów finansowych nie różni się istotnie od ich wartości księgowej.

Informacje na temat stopni oceny ryzyka kredytowego środków pieniężnych według ratingów zewnętrznych agencji przedstawiono w Nocie 9.5.1.

7.7. ZAPASY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
<i>Zapasy wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, nie wyższym jednak od ich cen sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje robociznę bezpośrednią, materiały pomocnicze, inne koszty bezpośrednie i odnośne ogólne koszty produkcji (oparte na normalnych zdolnościach produkcyjnych).</i> <i>Wartość rozchodu materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze przyszło – pierwsze wyszło” (FIFO). Wartość rozchodu wyrobów gotowych ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.</i>

ISTOTNE SZACUNKI
<i>Odpis aktualizujący wartość zapasów</i> <i>Grupa dokonuje odpisów aktualizujących wartość zapasów wyrobów gotowych na skutek ich wyceny według ceny sprzedaży netto niższej od kosztu wytworzenia. Przy czym za koszt wytworzenia na koniec każdego okresu sprawozdawczego przyjmuje się średni koszt wytworzenia od początku roku do danego miesiąca sprawozdawczego. Za cenę sprzedaży netto przyjmuje się wartość wyliczoną wg cen rynkowych możliwych do osiągnięcia.</i> <i>Odpisy aktualizujące wartość zapasów wyrobów gotowych, zarówno utworzenie jak i odwrócenie odpisu, ujmują się jako koszt okresu, w którym odpis miał miejsce.</i> <i>W przypadku zaistnienia zdarzeń powodujących utratę wartości użytkowej zapasów materiałów, Grupa dokonuje stosownego odpisu aktualizującego, w taki sposób, aby wartość księgowa zapasów nie przekraczała ich wartości odzyskiwalnej. Odpisów aktualizujących wartość zapasów materiałów dokonuje się nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału i ujmują się jako koszt okresu w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów”.</i>

ZAPASY

	31.12.2018	31.12.2017
Materiały	197,1	134,0
Produkcja w toku	4,9	6,0
Wyroby gotowe	439,3	345,5
Towary	15,2	13,9
RAZEM	656,5	499,4

Zapas wyrobów gotowych na dzień 31 grudnia 2018 roku obejmuje m.in. zapas 791,6 tys. ton węgla wyprodukowanego w Grupie o wartości 275,9 mln zł oraz zapas 225,3 tys. ton koksu wyprodukowanego w Grupie o wartości 149,4 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 645,2 tys. ton węgla o wartości 235,8 mln zł oraz 194,1 tys. ton koksu o wartości 101,8 mln zł).

ODPISY AKTUALIZUJĄCE ZAPASY

Odpisy aktualizujące wartość zapasów przedstawia poniższa tabela:

	2018	2017
STAN NA 1 STYCZNIA	26,1	16,5
Utworzenie odpisu	31,8	65,3
Wykorzystanie odpisu	(14,7)	(49,7)
Odwroćenie odpisu	(18,2)	(6,0)
STAN NA 31 GRUDNIA	25,0	26,1

Utworzenie i odwrócenie kwot odpisu z tytułu utraty wartości zapasów zostało ujęte jako koszty bieżącego okresu sprawozdawczego.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ujęte w 2018 roku dotyczą wyrobów gotowych oraz materiałów i towarów.

7.8. NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
Należności finansowe początkowo ujmuje się w wartości godziwej, przy czym wartością godziwą należności handlowych na moment początkowego rozpoznania jest wartość nominalna wynikająca z wystawionych faktur sprzedaży. Po początkowym ujęciu należności handlowe oraz pozostałe należności o charakterze finansowym wycenia się według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (wszystkie należności handlowe spełniają test SPPI oraz są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów), z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Należności handlowe z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania), nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej. Pozostałe należności nie stanowiące aktywów finansowych na dzień kończący okres sprawozdawczy wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty. Należności handlowe w okresie porównawczym klasyfikowane były jako pożyczki i należności i wyceniane w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, szacowanej na bazie poniesionych strat

ISTOTNE SZACUNKI
Odpis aktualizujący wartość należności Począwszy od 1 stycznia 2018 roku Grupa, na dzień kończący okres sprawozdawczy, dokonuje oszacowania oczekiwanej straty kredytowej z tytułu składników aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Model utraty wartości bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych. W odniesieniu do należności handlowych, które nie zawierają istotnego elementu finansowania, zastosowano uproszczone podejście i wycenę odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia instrumentu. Grupa zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2 klasyfikacji aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości przewidzianej przez MSSF 9, za wyjątkiem należności, dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zaliczono do Stopnia 3 ww. klasyfikacji. Spółka za moment utraty wartości uznaje moment przekazania należności do windykacji, jednak nie później niż w 90 dniu przeterminowania. Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy, która podlega nowym zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności handlowe. Dla ustalenia odpisów z tytułu utraty wartości, Grupa wyodrębniła następujące grupy należności handlowych ustalone na bazie prawdopodobieństwa charakterystyki ryzyka kredytowego: – należności handlowe węglowo-koksowe od głównych kontrahentów, tj. kontrahentów o udziale w przychodach ze sprzedaży powyżej 2,5% za dany okres sprawozdawczy, – należności handlowe węglowo-koksowe od pozostałych kontrahentów o udziale w przychodach ze sprzedaży poniżej 2,5% za dany okres sprawozdawczy, – należności handlowe pozostałe. Analizę należności handlowych węglowo-koksowych od głównych kontrahentów przeprowadzono indywidualnie dla każdego kontrahenta w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów oraz o publicznie dostępne informacje agencji ratingowych dotyczące

ISTOTNE SZACUNKI

prawdopodobieństwa niewypłacalności i obliczono oczekiwaną stratę w oparciu o te prawdopodobieństwa, średni termin wymagalności dla portfela należności oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku.

Analizę należności handlowych węglowo-koksowych od pozostałych kontrahentów przeprowadzono na podstawie wyliczonego średnioważonego prawdopodobieństwa niewypłacalności dla portfela i obliczono oczekiwaną stratę dla tego portfela w oparciu o te prawdopodobieństwo, średni termin wymagalności oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku.

Dla należności handlowych pozostałych (za wyjątkiem tych, które są analizowane indywidualnie jako nieobsługiwane), przeprowadzono analizę portfelową i zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności w oparciu o wskaźnik niewypłacalności ustalony na podstawie danych historycznych (za okres poprzednich trzech lat). Współczynnik niewypłacalności nie został skorygowany o wpływ czynników przyszłych.

Oczekiwana strata kredytowa jest szacowana i aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy.

NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	31.12.2018 (MSSF 9)	01.01.2018 (MSSF 9)	31.12.2017 (MSR 39)
Należności handlowe brutto	1 056,5	768,4	768,4
Odpis aktualizujący	(79,6)	(81,9)	(80,3)
Należności handlowe netto	976,9	686,5	688,1
Czynne rozliczenia międzyokresowe	10,5	8,5	8,5
Przedpłaty	4,9	3,2	3,2
Należności z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	130,9	91,4	91,4
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych *	-	1 450,0	1 450,0
Pozostałe należności	23,5	15,5	15,5
NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI RAZEM	1 146,7	2 255,1	2 256,7

* W dniu 29 grudnia 2017 roku JSW dokonała wpłaty w kwocie 1 450,0 mln zł tytułem zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii A JSW Stabilizacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego („JSW Stabilizacyjny FIZ”). Na dzień 31 grudnia 2017 roku dokonana wpłata na certyfikaty inwestycyjne została ujęta jako pozostałe należności w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W dniu 18 stycznia 2018 roku, po dokonaniu pozostałej części wpłaty na certyfikaty inwestycyjne, tj. 50 mln zł, doszła do skutku emisja certyfikatów inwestycyjnych serii A w kwocie 1 500,0 mln zł. Certyfikaty inwestycyjne są wyceniane w wartości godziwej.

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności nie różni się istotnie od ich wartości księgowej.

Struktura walutowa należności handlowych Grupy po przeliczeniu na PLN przedstawia się następująco:

	31.12.2018	31.12.2017
Należności handlowe [PLN]	519,1	379,5
Należności handlowe [EUR]	327,7	249,6
Należności handlowe [USD]	130,1	59,0
NALEŻNOŚCI HANDLOWE RAZEM	976,9	688,1

ODPISY AKTUALIZUJĄCE NALEŻNOŚCI

Zmiany stanu odpisu aktualizującego należności handlowe przedstawia poniższa tabela:

	2018	2017
STAN NA 1 STYCZNIA wg MSR 39	80,3	80,0
Odpis aktualizujący należności handlowe wynikający z wdrożenia MSSF 9 na dzień 01.01.2018	1,6	-
STAN NA 1 STYCZNIA wg MSSF 9	81,9	80,0
Utworzenie odpisu	10,3	5,7
Wykorzystanie odpisu na należności nieściągalne	(1,1)	(7,6)
Odwrocenie kwot niewykorzystanych	(11,5)	(2,5)
Przesunięcie odpisu	-	4,7
STAN NA 31 GRUDNIA	79,6	80,3

Strukturę wiekową należności handlowych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

	Nieprzeterminowane	Przeterminowane					Razem
		do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Należności handlowe brutto	943,5	30,9	5,3	0,6	1,0	* 75,2	1 056,5
Odpis aktualizujący	(2,7)	(0,1)	(0,3)	(0,4)	(0,9)	(75,2)	(79,6)
NALEŻNOŚCI HANDLOWE NETTO	940,8	30,8	5,0	0,2	0,1	0,0	976,9

* Pozycje te dotyczą należności handlowych objętych w większości postępowaniami upadłościowymi oraz należności handlowych po wyrokach sądowych. Należności te są w całości objęte odpisem aktualizującym.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności handlowe w kwocie 113,0 mln zł były przeterminowane, w tym 36,1 mln zł dotyczy należności, dla których nie stwierdzono utraty wartości i ujęto odpis w 2018 roku w kwocie 1,1 mln zł, a 76,8 mln zł dotyczy należności ze stwierdzoną utratą wartości, dla której to grupy należności w 2018 roku odwrócono odpis w kwocie 3,4 mln zł.

W kwocie należności handlowych 1 056,5 mln zł znajdują się należności handlowe w wysokości 762,9 mln zł od kontrahentów węglowo-koksowych z udziałem w przychodach powyżej 2,5%, a w kwocie 173,9 mln zł od kontrahentów węglowo-koksowych z udziałem w przychodach poniżej 2,5%.

Strukturę wiekową należności handlowych według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

	Nieprzeterminowane	Przeterminowane					Razem
		do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Należności handlowe brutto	632,8	54,6	1,1	1,6	3,6	* 74,7	768,4
Odpis aktualizujący	(0,3)	-	(0,3)	(1,5)	(3,5)	(74,7)	(80,3)
NALEŻNOŚCI HANDLOWE NETTO	632,5	54,6	0,8	0,1	0,1	-	688,1

* Pozycje te dotyczą należności handlowych objętych w większości postępowaniami upadłościowymi oraz należności handlowych po wyrokach sądowych. Należności te są w całości objęte odpisem aktualizującym.

Zmiany wartości brutto nie wpłynęły w istotny sposób na wartość odpisów aktualizujących.

7.9. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o wysokim stopniu płynności i o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy. Kredyty w rachunku bieżącym są prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jako składnik przepływów z działalności finansowej. Grupa klasyfikuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem od dnia 1 stycznia 2018 roku odpisów z tytułu utraty wartości ustalonych zgodnie z modelem strat oczekiwanych.

ISTOTNE SZACUNKI
<i>Odpis aktualizujący wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów</i> Od 1 stycznia 2018 roku Grupa przeprowadza szacunek odpisów na środki pieniężne i ich ekwiwalenty w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów banków, w których utrzymywane są środki pieniężne oraz publicznie dostępne informacje agencji ratingowych dotyczące prawdopodobieństwa niewypłacalności i oblicza oczekiwaną stratę w oparciu o te prawdopodobieństwa, horyzont ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku. Dla środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w związku z niskim ryzykiem kredytowym przyjmuje się 3 miesięczny horyzont ekspozycji na ryzyko kredytowe. Analiza stopni oceny ryzyka kredytowego środków pieniężnych poprzez odniesienie do ratingów zewnętrznych agencji ratingowych przedstawiona jest w Nocie 9.5.1.

	31.12.2018 (MSSF 9)	01.01.2018 (MSSF 9)	31.12.2017 (MSR 39)
Środki pieniężne w banku i w kasie	1 109,6	825,1	825,2
Krótkoterminowe depozyty bankowe	541,2	344,3	344,3
RAZEM	1 650,8	1 169,4	1 169,5
w tym: o ograniczonej możliwości dysponowania	165,8	150,7	150,7

Wartość środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania wynosi na dzień 31 grudnia 2018 roku 165,8 mln zł (31 grudnia 2017 roku: 150,7 mln zł) i obejmuje głównie otrzymane przez spółkę JZR środki pieniężne na podstawie umowy z Ministrem Skarbu Państwa o udzielenie wsparcia niebędącego pomocą publiczną z przeznaczeniem na realizację określonych inwestycji w wysokości 126,5 mln zł, oraz środki zgromadzone na rachunku VAT (w ramach split payment), a także wadła i zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Grupa w toku prowadzonej działalności na bieżąco reguluje płatności z powyższych tytułów.

Struktura walutowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów Grupy po przeliczeniu na PLN przedstawia się następująco:

	31.12.2018	31.12.2017
PLN		
Środki pieniężne w banku i w kasie	1 082,4	793,3
Krótkoterminowe depozyty bankowe	401,2	303,2
RAZEM	1 483,6	1 096,5
EUR		
Środki pieniężne w banku i w kasie	27,1	8,3
Krótkoterminowe depozyty bankowe	-	-
RAZEM	27,1	8,3
USD		
Środki pieniężne w banku i w kasie	0,1	23,6
Krótkoterminowe depozyty bankowe	140,0	41,1
RAZEM	140,1	64,7
RAZEM	1 650,8	1 169,5

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych i skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej są tożsame.

7.10. KAPITAŁ WŁASNY

7.10.1. KAPITAŁ PODSTAWOWY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI				
Akcje zwykłe zalicza się do kapitału podstawowego. Kapitał podstawowy ujmuję się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Jednostki dominującej z uwzględnieniem korekty z tytułu hiperinflacji tej części kapitału podstawowego, która pochodzi z okresu przed 31 grudnia 1996 roku. Koszty poniesione bezpośrednio w związku z emisją nowych akcji lub opcji wykazuje się w kapitale własnym jako pomniejszenie, po opodatkowaniu, wpływów z emisji.				

	Liczba akcji (w tys. sztuk)	Akcje zwykłe wartość nominalna	Korekta hiperinflacyjna	Razem
Stan na 31 grudnia 2017 roku	117 412	587,0	664,9	1 251,9
Stan na 31 grudnia 2018 roku	117 412	587,0	664,9	1 251,9

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał zakładowy JSW wynosił 587 057 980,00 zł i dzielił się na 117 411 596 akcji zwykłych nieuprzywilejowanych co do głosu, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 5,00 zł każda. Wszystkie akcje były wyemitowane i zarejestrowane na dzień kończący okres sprawozdawczy. Ogólna liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych przez JSW akcji odpowiada 117 411 596 głosom na Walnym Zgromadzeniu JSW.

Kapitał zakładowy Jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2018 roku składa się z następujących serii akcji:

Seria	Liczba akcji (szt.)
A	99 524 020
B	9 325 580
C	2 157 886
D	6 404 110
RAZEM	117 411 596

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego struktura akcjonariatu JSW przedstawia się następująco : *

Akcjonariusz	Ilość akcji	Liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
Skarb Państwa	64 775 542	64 775 542	55,16%	55,16%
Pozostali akcjonariusze	52 636 054	52 636 054	44,84%	44,84%
RAZEM	117 411 596	117 411 596	100,00%	100,00%

* Zgodnie z Raportem bieżącym nr 38/2018 z dnia 7 grudnia 2018 roku akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na ostatnim Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 7 grudnia 2018 roku był Skarb Państwa z liczbą głosów 64 388 780, co stanowiło 54,84% udziału w głosach ogółem.

JSW nie posiada szczegółowego zestawienia struktury akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2018 roku ani na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W okresie sprawozdawczym JSW nie otrzymała informacji o przekroczeniu progów procentowych ogólnej liczby głosów określonych w art. 69 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Jedynym akcjonariuszem JSW posiadającym zarówno na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak i na dzień sporządzenia i publikacji niniejszego sprawozdania, liczbę akcji stanowiącą co najmniej 5% kapitału zakładowego i jednocześnie dającą prawo do takiej samej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu był Skarb Państwa.

7.10.2. KAPITAŁ Z TYTUŁU WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Zmiana stanu kapitału z tytułu wyceny instrumentów finansowych:

	31.12.2018	31.12.2017
STAN NA POCZĄTEK OKRESU	(66,7)	(82,8)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	(9,1)	46,2
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu wynikająca z realizacji pozycji zabezpieczanej	27,1	(26,3)
Podatek odroczony	(3,4)	(3,8)
STAN NA KONIEC OKRESU	(52,1)	(66,7)

Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych obejmuje wycenę instrumentów zabezpieczających spełniających kryteria rachunkowości zabezpieczeń.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w wyniku wyceny transakcji zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne ujęto w innych całkowitych dochodach kwotę 14,6 mln zł, z czego:

- kwota 5,8 mln zł stanowi dodatnią wycenę wynikającą ze zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w części skutecznej,
- kwota (14,9) mln zł stanowi ujemną wycenę wynikającą ze zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w części skutecznej,
- kwota 5,8 mln zł stanowi wartość odniesioną do wyniku finansowego okresu wynikającą z realizacji pozycji zabezpieczanej (FX Forward),
- kwota 21,3 mln zł stanowi wartość odniesioną do wyniku finansowego okresu wynikającą z realizacji pozycji zabezpieczanej (obligacje),
- kwota (3,4) mln zł stanowi skutek podatkowy od powyższych pozycji (podatek odroczony).

7.10.3. ZYSKI ZATRZYMANE

Zyski zatrzymane Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiły 5 976,6 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku wynosiły 4 298,9 mln zł). Pozycja ta obejmuje między innymi kapitał zapasowy Jednostki dominującej.

Kapitał zapasowy został utworzony z odpisów z zysku wygenerowanego przez JSW w poprzednich okresach sprawozdawczych. Ponadto, zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, spółki akcyjne są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Jednostki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

7.10.4. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Wskaźnik dywidendy na akcję wylicza się jako iloraz dywidendy przypadającej na akcjonariuszy Jednostki dominującej oraz liczby akcji zwykłych na dzień dywidendy.

	2018	2017
Dywidendy	-	-
Liczba akcji zwykłych na dzień dywidendy (szt.)	117 411 596	117 411 596
DYWIDENDA NA AKCJĘ (W ZŁOTYCH NA JEDNĄ AKCJĘ)	-	-

Podział zysku za rok 2017

W związku z zapisami Programu Emisji Obligacji Zarząd JSW podjął decyzję o nierekomendowaniu wypłaty dywidendy za 2017 rok.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie JSW uchwaliło z dnia 28 czerwca 2018 roku postanowienie, osiągnięty przez JSW w 2017 roku zysk netto w wysokości 2 422,1 mln zł, przeznaczyć w całości na kapitał zapasowy.

Propozycja podziału zysku za rok 2018

Zgodnie z polityką dywidendową zdefiniowaną w prospekcie emisyjnym JSW z 2011 roku (str. 59): intencją Zarządu JSW jest rekomendowanie Walnemu Zgromadzeniu wypłat dywidend na poziomie co najmniej 30% skonsolidowanego zysku netto za dany rok obrotowy. Polityka w zakresie dywidendy uzależniona jest od aktualnych wyników działalności, przepływów pieniężnych, sytuacji finansowej oraz potrzeb kapitałowych, ogólnych uwarunkowań gospodarczych, jak również związanych z wypłatą dywidendy ograniczeń prawnych, podatkowych, regulacyjnych i umownych, a także innych czynników, które Zarząd uzna za istotne, i będzie podlegała zmianom, mającym na celu dostosowanie jej do powyższych czynników.

Mając na uwadze powyższe, Zarząd Spółki w 2019 roku będzie proponował Walnemu Zgromadzeniu JSW wypłatę dywidendy na poziomie ok. 200,8 mln zł, tj. 1,71 zł na jedną akcję. Pozostałą część wyniku finansowego za 2018 rok w wysokości 1 162,9 mln zł (po dokonaniu obowiązkowego pokrycia straty netto powstałej w Innych całkowitych dochodach z wyceny programów określonych świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia w wysokości 53,4 mln zł oraz po dokonaniu pokrycia straty netto powstałej na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9 w kwocie 1,5 mln zł), Zarząd JSW będzie proponował przeznaczyć na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego JSW.

7.11. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
Zgodnie z przepisami prawa pracy, Grupa realizuje wypłaty świadczeń pracowniczych z następujących głównych tytułów: – świadczenia po okresie zatrudnienia: odprawy emerytalne i rentowe, renty wyrównawcze, odpis na ZFŚS dla emerytów i rencistów, odprawy pośmiertne, – inne długoterminowe świadczenia pracownicze: nagrody jubileuszowe, – pozostałe świadczenia dla pracowników: niewykorzystane urlopy wypoczynkowe. Od 2015 roku JSW nie tworzy odpisu na ZFŚS dla emerytów i rencistów oraz odstąpiła od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów. JSW ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu wypłaty powyższych świadczeń w wysokości wartości bieżącej zobowiązania na dzień kończący okres sprawozdawczy, z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych. Wysokość zobowiązań świadczeń po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych, do czasu ustania tego zobowiązania. Rezerwa na odprawy pośmiertne jest obliczana na podstawie danych historycznych, kwot wypłaconych odpraw pośmiertnych w ostatnich 5 latach od dnia bilansowego, przy zastosowaniu stopy dyskonta rekomendowanej przez aktuarium i planowanej stopy inflacji oraz statystycznej ilości lat pozostających do przepracowania przez pracowników Grupy stanowiącą różnicę pomiędzy średnim wiekiem przechodzenia na emeryturę pracowników Grupy, a średnim wiekiem pracowników na dzień kończący okres sprawozdawczy. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych obliczane są metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno. Podstawą do obliczenia zobowiązania dla pracownika jest przewidywana kwota danego świadczenia, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie wewnętrznych regulacji oraz odpowiednich przepisów prawa. Obliczona kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień kończący okres sprawozdawczy, a następnie pomniejszana o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Grupa dokonuje na powiększenie rezerwy danego pracownika. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa dotrwania danego pracownika jako pracownika Grupy do momentu otrzymania świadczenia. Programy określonych świadczeń narażają Grupę na ryzyko aktuarialne obejmujące: – ryzyko stopy procentowej – spadek oprocentowania obligacji spowoduje zwiększenie zobowiązań programu, – ryzyko długowieczności – wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do najlepszych szacunków śmiertelności uczestników programu zarówno w okresie zatrudnienia, jak i po okresie zatrudnienia. Zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia uczestników programu spowoduje wzrost wartości zobowiązań, – ryzyko wynagrodzeń – wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do przyszłego poziomu wynagrodzeń uczestników programu. Wobec tego wzrost wynagrodzeń uczestników programu spowoduje zwiększenie wartości zobowiązań. Składniki kosztów z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmuje się: – koszty bieżącego zatrudnienia – jako koszty operacyjne, – odsetki netto od zobowiązania netto wynikające ze zmiany wartości rezerwy z tytułu upływu czasu – jako koszty finansowe, – zyski/straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń aktuarialnych – jako inne całkowite dochody.

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Natomiast w odniesieniu do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych koszty bieżącego zatrudnienia oraz zyski/straty aktuarialne ujmuje się jako koszty operacyjne, odsetki netto - jako koszty finansowe.

Kalkulację **rezerw na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe** wylicza się na koniec każdego kwartału danego roku obrotowego. Rezerwa wyliczana jest w następujący sposób: liczba dni niewykorzystanego urlopu na koniec poprzedniego roku obrotowego i lat poprzednich, powiększona o liczbę dni urlopu przysługującego pracownikom na dany dzień kończący okres sprawozdawczy, pomniejszona o liczbę dni urlopu wykorzystanego w okresie od 1 stycznia do dnia kończącego dany okres sprawozdawczy, pomnożona przez wartość dniówki urlopowej wraz z obowiązującymi narzutami. Wyliczona wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe ujmowana jest, po dokonaniu analizy, w wysokości zaakceptowanej przez Zarząd.

ISTOTNE SZACUNKI I ZAŁOŻENIA

Zobowiązanie bilansowe z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych zależy od szeregu czynników określanych metodami aktuarialnymi przy wykorzystaniu pewnych założeń. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość księgową zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Jednym z podstawowych założeń dla ustalenia wysokości zobowiązania jest stopa procentowa. Na dzień kończący okres sprawozdawczy w oparciu o opinię niezależnego aktuarusza przyjmuje się odpowiednią stopę dyskonta, która odpowiada stopie procentowej obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Założenia dotyczące przyszłej umieralności oraz prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką oszacowane zostało na podstawie danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, na dzień dokonywania wyceny. Założenia przyjęte do wyceny na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz wrażliwość zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych na zmiany tych założeń zostały ujawnione w poniższej Nocie.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	31.12.2018	31.12.2017
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ Z TYTUŁU:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	203,1	152,5
– nagród jubileuszowych	461,0	338,4
– rent wyrównawczych	120,2	103,4
– odpisów na ZFŚS dla emerytów i rencistów	10,2	9,9
– pozostałych świadczeń dla pracowników	88,0	73,0
RAZEM	882,5	677,2
w tym:		
– część długoterminowa	731,7	558,6
– część krótkoterminowa	150,8	118,6

Kwoty zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w zakresie odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych, rent wyrównawczych oraz odpisów na ZFŚS dla emerytów i rencistów ujęto w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie wyceny aktuarialnej wyliczonej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych:

Nota	2018			2017		
	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne świadczenia	RAZEM	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne świadczenia	RAZEM
STAN NA 1 STYCZNIA	183,1	494,1	677,2	192,7	506,6	699,3
Koszty bieżącego zatrudnienia	10,8	56,8	67,6	9,5	49,2	58,7
Pozostałe przychody (przekazanie Zakładów do SRK)	-	-	-	(13,8)	(36,3)	(50,1)
Koszty odsetek	5,6	13,9	19,5	5,5	13,4	18,9
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1,0)	0,2	(0,8)	(0,8)	(2,0)	(2,8)

Nota	2018			2017		
	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne świadczenia	RAZEM	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne świadczenia	RAZEM
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w zysku/stracie przed opodatkowaniem	-	119,6	119,6	-	17,5	17,5
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach:	48,5	21,9	70,4	9,6	(0,4)	9,2
- wynikające ze zmian założeń finansowych *	19,5	17,5	37,0	1,5	(4,6)	(3,1)
- wynikające ze zmian założeń demograficznych *	(1,2)	(0,1)	(1,3)	(0,6)	1,0	0,4
- wynikające z pozostałych zmian założeń oraz korekt założeń aktuarialnych ex post *	30,2	4,5	34,7	8,7	3,2	11,9
RAZEM UJĘTE W CAŁKOWITYCH DOCHODACH	63,9	212,4	276,3	10,0	41,4	51,4
Wyplacone świadczenia	(12,7)	(58,3)	(71,0)	(19,6)	(53,9)	(73,5)
STAN NA 31 GRUDNIA	234,3	648,2	882,5	183,1	494,1	677,2

* W skutkach zmian założeń finansowych zaprezentowano zmiany dyskonta oraz prognozowanych wzrostów podstaw świadczeń. W skutkach zmian założeń demograficznych zaprezentowano zmiany przyjętego poziomu rotacji pracowniczej, umieralności oraz przechodzenia na rentę. Natomiast w pozostałych zmianach zaprezentowano nie tylko zmiany innych założeń, ale także wszelkie aktualizacje danych do wyceny.

KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	2018	2017
KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W ZYSKU PRZED OPODATKOWANIEM Z TYTUŁU:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	13,5	0,7
– nagród jubileuszowych	170,6	54,4
– rent wyrównawczych	3,4	(18,2)
– pozostałych świadczeń dla pracowników	18,4	5,3
RAZEM	205,9	42,2

	2018	2017
KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH Z TYTUŁU:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	48,1	8,9
– rent wyrównawczych	22,1	(0,3)
– odpisów na ZFŚS dla emerytów i rencistów	0,2	0,4
– pozostałych świadczeń dla pracowników	-	0,2
RAZEM	70,4	9,2

Łączna kwota kosztów świadczeń pracowniczych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów:

	2018	2017
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	173,4	68,3
Koszty sprzedaży	0,7	0,5
Koszty administracyjne	12,3	4,6
Koszty finansowe	19,5	18,9

	2018	2017
Pozostałe przychody	-	(50,1)
RAZEM UJĘTE W ZYSKU PRZED OPODATKOWANIEM	205,9	42,2
Kwota ujęta w innych całkowitych dochodach	70,4	9,2
RAZEM UJĘTE W CAŁKOWITYCH DOCHODACH	276,3	51,4

GLÓWNE ZAŁOŻENIA AKTUARIALNE

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dni kończące okresy sprawozdawcze *:

	2018	2017
Stopa dyskonta *	3,09%	3,30%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odpisy emerytalno-rentowe, nagrody jubileuszowe oraz renty wyrównawcze *	2,50%	0,15%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej *	2,65%	2,20%

* W Grupie na dzień 31 grudnia 2018 roku zatrudnionych jest 28 268 pracowników (w tym 21 616 pracowników JSW tj. 76,5%), dlatego dominujący wpływ na wielkość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych mają założenia aktuarialne przyjęte do wyceny Jednostki dominującej.

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny aktuarialnej na zmianę założeń przyjętych do wyceny w zakresie stopy dyskonta oraz planowanych zmian podstaw wymiaru świadczeń na wysokość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w przedziale -/+0,5 p.p.

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość księgowa rezerwy	Stopa dyskonta		Planowane zmiany podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	203,1	212,7	194,3	194,6	212,2
– nagród jubileuszowych	461,0	476,7	446,2	443,8	479,1
– rent wyrównawczych	120,2	128,0	113,2	112,7	128,5
– odpisów na ZFŚS dla emerytów i rencistów	10,2	10,9	9,5	10,2	10,2
RAZEM	794,5	828,3	763,2	761,3	830,0
ZMIANA W STOSUNKU DO WARTOŚCI KSIĘGOWEJ		33,8	(31,3)	(33,2)	35,5

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość księgowa rezerwy	Stopa dyskonta		Planowane zmiany podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	152,5	159,8	145,8	148,1	159,2
– nagród jubileuszowych	338,4	349,9	327,5	330,4	351,5
– rent wyrównawczych	103,4	109,6	97,8	99,5	110,1
– odpisów na ZFŚS dla emerytów i rencistów	9,9	10,7	9,3	9,9	10,0
RAZEM	604,2	630,0	580,4	587,9	630,8
ZMIANA W STOSUNKU DO WARTOŚCI KSIĘGOWEJ		25,8	(23,8)	(16,3)	26,6

W powyższych analizach wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych, czyli taką samą jak zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujętego w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

OKRES ZAPADALNOŚCI ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Poniżej zaprezentowano wyniki wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2018 roku w podziale na okresy zapadalności:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Okres wypłaty				
	2019	2020	2021	2022	2023
– odpraw emerytalnych i rentowych *	17,0	7,0	10,8	11,6	12,3
– nagród jubileuszowych	50,7	45,1	41,2	39,5	35,1
– rent wyrównawczych	7,2	6,9	6,5	6,3	6,0
– odpisów na ZFŚS dla emerytów i rencistów	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
RAZEM	75,4	59,5	59,0	57,9	53,8

* Z uwzględnieniem nowych przepisów nabywania uprawnień emerytalnych: Ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017 poz.38)

Wyniki wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku w podziale na okresy zapadalności:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Okres wypłaty				
	2018	2019	2020	2021	2022
– odpraw emerytalnych i rentowych *	11,8	6,0	5,7	8,9	9,7
– nagród jubileuszowych	38,2	33,1	31,8	27,9	26,7
– rent wyrównawczych	7,1	6,7	6,2	5,8	5,6
– odpisów na ZFŚS dla emerytów i rencistów	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
RAZEM	57,6	46,3	44,1	43,0	42,4

* Z uwzględnieniem nowych przepisów nabywania uprawnień emerytalnych: Ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017 poz.38)

7.12. REZERWY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Grupa tworzy rezerwy w szczególności z następujących tytułów:

(a) likwidacji zakładu górniczego

Rezerwę na przyszłe koszty związane z likwidacją zakładu górniczego tworzy się m.in. w oparciu o obowiązki wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze nakładające na przedsiębiorstwo górnicze obowiązek likwidacji zakładów górniczych po zakończeniu eksploatacji, w wysokości przewidywanych kosztów związanych z:

- zabezpieczeniem lub likwidacją wyrobisk górniczych oraz obiektów i urządzeń zakładu górniczego;
- zabezpieczeniem niewykorzystanej części złoża kopaliny;
- zabezpieczeniem sąsiednich złóż kopaliny;
- zabezpieczeniem wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych;
- przedsięwzięciem niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Kwoty rezerw wykazuje się w bieżącej wartości nakładów, które – jak się oczekuje – będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Stosuje się wówczas stopę procentową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie do wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Początkowy szacunek rezerwy na likwidację zakładu górniczego powiększa wartość rzeczowych aktywów trwałych. Zwiększenie rezerw związane z upływem czasu jest rozpoznawane jako koszty odsetkowe. Zmiany wysokości rezerw związane z aktualizacją szacunków ich dotyczących (stopa dyskontowa, stopa inflacji, spodziewana nominalna wartość nakładów na likwidację) ujmowane są jako korekta wartości aktywów trwałych objętych obowiązkiem likwidacji.

(b) szkód górniczych

Grupa tworzy rezerwy na likwidację szkód górniczych, wyłącznie dla ujawnionych szkód górniczych, będących skutkiem działalności eksploatacyjnej kopalni należących do Grupy, w wysokości wynikającej ze zgłoszonych, uznanych lub będących przedmiotem rozpatrzenia przez sądy udokumentowanych roszczeń z tego tytułu lub w wysokości nakładów przewidzianych na zabezpieczenie terenu przed skutkami działalności górniczej. W związku z brakiem metody ustalenia wiarygodnych szacunków, w wartości rezerwy na szkody górnicze nie ujmuje się tych szkód górniczych, które powstaną w przyszłości. Grupa ujawnia te zobowiązania jako zobowiązania warunkowe.

Wartość rezerwy na likwidację szkód górniczych wylicza się w oparciu o wiarygodny szacunek kosztów napraw obiektów, budowli i odszkodowań będących następstwem wpływów dokonanej eksploatacji górniczej lub też dokonywanych przez Grupę zabezpieczeń terenu przed skutkami działalności górniczej

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

na terenach objętych koncesjami. Momentem początkowym ujęcia rezerwy są stwierdzone na powierzchni wpływy eksploatacji górniczej wynikające z realizacji planów ruchu kopalni. Rezerwa ta prezentowana jest w wartości bieżącej nakładów niezbędnych do wypełnienia zobowiązania.

(c) pozostałych rezerw

Rezerwę na rekultywację środowiska, podatek od nieruchomości, na roszczenia prawne, naprawy gwarancyjne i inne ujmuje się wówczas, gdy Grupa ma prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i jest prawdopodobne, że będzie wymagany wypływ zasobów w celu wywiązania się z tego obowiązku, zaś jego wielkość wiarygodnie oszacowano. Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

ISTOTNE SZACUNKI

Stan rezerw weryfikuje się na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy i koryguje się w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej właściwego szacunku. Szacunki i założenia przyjęte do ustalenia rezerw zostały ujawnione w dalszej części Noty.

REZERWY

	Podatek od nieruchomości	Szkody górnice	Likwidacja zakładu górniczego	Oплата ekologiczna i ochrona środowiska	Potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	Pozostałe rezerwy	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2018							
Długoterminowe	-	223,0	445,4	36,8	653,5	4,3	1 363,0
Krótkoterminowe	29,8	54,7	-	2,4	-	73,0	159,9
RAZEM	29,8	277,7	445,4	39,2	653,5	77,3	1 522,9
Utworzenie dodatkowych rezerw	4,0	175,3	110,7	50,0	-	21,1	361,1
Utworzenie rezerwy- koszt odsetkowy	-	-	13,8	1,1	-	1,6	16,5
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	(3,9)	(15,0)	(21,1)	(18,8)	(653,5)	(31,0)	(743,3)
Wykorzystanie rezerw	(9,8)	(75,8)	(1,8)	(2,6)	-	(6,1)	(96,1)
	-						
STAN NA 31 GRUDNIA 2018	20,1	362,2	547,0	68,9	-	62,9	1 061,1
Długoterminowe	-	217,5	547,0	19,9	-	3,6	788,0
Krótkoterminowe	20,1	144,7	-	49,0	-	59,3	273,1

	Nota	Podatek od nieruchomości	Szkody górnicze	Likwidacja zakładu górniczego	Oплата ekologiczna i ochrona środowiska	Potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	Pozostałe rezerwy	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017								
Długoterminowe		-	199,2	615,3	37,1	1 902,7	0,8	2 755,1
Krótkoterminowe		62,8	66,9	-	3,0	-	100,9	233,6
RAZEM		62,8	266,1	615,3	40,1	1 902,7	101,7	2 988,7
Utworzenie dodatkowych rezerw		15,9	77,1	-	0,5	-	33,5	127,0
Utworzenie rezerwy- koszt odsetkowy		-	-	17,8	1,1	-	-	18,9
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy		(24,7)	(5,9)	(82,5)	(0,3)	(1 249,2)	(35,8)	(1 398,4)
Rozwiązanie rezerwy z związku z przekazaniem KWK Krupiński do SRK	4.5	-	(4,9)	(97,1)	-	-	(14,2)	(116,2)
Wykorzystanie rezerw		(24,2)	(54,7)	(8,1)	(2,2)	-	(7,9)	(97,1)
STAN NA 31 GRUDNIA 2017								
		29,8	277,7	445,4	39,2	653,5	77,3	1 522,9
Długoterminowe		-	223,0	445,4	36,8	653,5	4,3	1 363,0
Krótkoterminowe		29,8	54,7	-	2,4	-	73,0	159,9

LIKWIDACJA ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Oszacowanie rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego

Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji, długoterminowych stóp dyskontowych oraz przewidywanych nominalnych kosztów likwidacji poszczególnych zakładów górniczych, które są określane przez służby wewnętrzne. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość księgową rezerwy.

a) Założenia odnośnie do okresu żywotności kopalń:

W oparciu o posiadane koncesje na wydobywanie węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej, wielkość udokumentowanej bazy zasobowej kopalń zgodnie z operatem ewidencyjnym zasobów oraz prognozy w zakresie kształtowania się zdolności wydobywczych kopalń, przewiduje się następujące okresy prowadzenia działalności produkcyjnej przez poszczególne zakłady górnicze wchodzące w skład struktury organizacyjnej JSW:

Kopalnie	Wg stanu obowiązującego	
	na 31.12.2018	na 31.12.2017
Zakład Górniczy KWK „Borynia-Zofiówka-Jastrzębie”		
- Ruch „Borynia”	do 31.12.2042	do 31.12.2042
- Ruch „Zofiówka”	do 31.12.2051	do 31.12.2051
- Ruch „Jastrzębie”	do 31.12.2025	do 31.12.2025
Zakład Górniczy KWK „Budryk”	do 31.12.2077	do 31.12.2077
Zakład Górniczy KWK „Pniówek”	do 31.12.2051	do 31.12.2051
Zakład Górniczy KWK „Knurów-Szczygłowie”		
- Ruch „Knurów”	do 31.12.2072	do 31.12.2072
- Ruch „Szczygłowie”	do 31.12.2078	do 31.12.2078

Powyższe prognozy żywotności kopalń sporządzone zostały przy założeniu pełnego szczytowania udokumentowanych zasobów węgla w czynnych kopalniach JSW, niezależnie od efektów gospodarczych. Założenie to obejmuje realizację przyszłych inwestycji, związanych z budową nowych poziomów wydobywczych lub udostępnieniem i zagospodarowaniem nowych złóż.

Jeżeli z uwagi na uwarunkowania rynkowe nie będzie możliwości finansowych realizacji inwestycji związanych z pełnym udostępnieniem udokumentowanych zasobów, okresy żywotności poszczególnych kopalń mogą ulec skróceniu lub też eksploatacja niektórych zasobów może okazać się nierentowna.

b) *Inne istotne założenia odnośnie kalkulacji rezerwy na likwidację zakładów górniczych:*

	2018	2017
Stopa inflacji	2,3%	2,3%
Nominalna stopa dyskonta	3,1%	3,3%

Gdyby wykorzystywane stopy dyskontowe były niższe od oszacowań Zarządu JSW o 0,5 pkt proc., to wartość księgowa rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego byłaby wyższa o 113,3 mln zł, zaś gdyby wykorzystywane stopy dyskontowe były wyższe o 0,5 pkt proc., to wartość księgowa rezerwy byłaby niższa o 90,3 mln zł.

Szacunki dotyczące zasobów węgla

Zasoby węgla są szacunkową ilością węgla, który może zostać zgodnie z prawem i w sposób uzasadniony ekonomicznie wydobyty z obszarów górniczych, w których działa Jednostką dominującą. JSW szacuje wielkość zasobów na podstawie informacji, przygotowanych przez odpowiednio wykwalifikowane osoby, dotyczących danych geologicznych o wielkości, głębokości i kształcie złóż. Interpretacja tych informacji wymaga zastosowania skomplikowanych osądów. Szacunek nadających się do wydobycia zasobów węgla opiera się na czynnikach takich jak ceny węgla, przyszłe wymogi inwestycyjne, koszty produkcji oraz założenia i osądy dotyczące parametrów geologicznych złóż. Zmiany szacunków zasobów węgla mogą wpływać na przewidywany okres żywotności kopalń, a co za tym idzie, pośrednio, także na wartość księgową rzeczowych aktywów trwałych, rezerwy na likwidację zakładów górniczych, aktywa z tytułu podatku odroczonego i koszty amortyzacji.

Kopalnie JSW posiadają łącznie ok. 6,739 mld ton zasobów bilansowych węgla w tym ok. 1,056 mld ton zasobów operatywnych węgla (na podstawie operatów ewidencyjnych zasobów kopalń wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku).

Wielkość zasobów operatywnych w poszczególnych zakładach górniczych:

Kopalnie	31.12.2018	31.12.2017
	w mln ton	
Zakład Górniczy KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie:	301,2	218,8
- Ruch Borynia	88,3	33,0
- Ruch Zofiówka	199,6	172,0
- Ruch Jastrzębie *	13,3	13,8
Zakład Górniczy KWK Budryk	251,6	247,9
Zakład Górniczy KWK Pniówek	181,5	185,9
Zakład Górniczy KWK Knurów-Szczygłowie:	321,6	324,2
- Ruch Knurów	153,5	155,3
- Ruch Szczygłowie	168,1	168,9

Na dzień kończący okres sprawozdawczy JSW dokonała aktualizacji wartości rezerwy stosując stopę dyskonta, taką jak w modelu dla wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych (Nota 7.11), która jest zbliżona do stopy rentowności obligacji o długim horyzoncie czasowym, a także stosując prognozowaną stopę inflacji oraz zaktualizowaną wartość przewidywanych kosztów likwidacji poszczególnych zakładów górniczych. Aktualizacja wartości rezerwy na likwidację zakładów górniczych na dzień 31 grudnia 2018 roku spowodowała zwiększenie rezerwy o kwotę 87,9 mln zł, która została zgodnie z KIMSF 1 odniesiona na rzeczowe aktywa trwałe (Nota 7.1).

SKODY GÓRNICZE

Z uwagi na potrzebę usunięcia szkód górniczych będących skutkiem działalności eksploatacyjnej zakładów górniczych, Jednostka dominująca tworzy rezerwę na szkody górnicze. Wartość prac niezbędnych dla usunięcia szkód górniczych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 362,2 mln zł i wynika z oszacowanych kosztów napraw obiektów, budowli i odszkodowań będących następstwem wpływów dokonanej eksploatacji górniczej.

Momentem początkowym ujęcia rezerwy są stwierdzone na powierzchni wpływy eksploatacji górniczej wynikające z realizacji planów ruchu kopalni. Rezerwa ta prezentowana jest w wartości bieżącej nakładów niezbędnych do wypełnienia zobowiązania, oszacowana zgodnie z wiedzą służb technicznych kopalni.

Grupa przewiduje wykorzystanie w 2019 roku rezerwy na szkody górnicze w wysokości 144,7 mln zł. Pozostała kwota rezerwy zostanie wykorzystana w latach 2020 – 2026. Kopalnie JSW dokonują klasyfikacji zadań, na podstawie wiedzy o terminach napraw poszczególnych szkód (indywidualna ocena zadań) lub uzgodnionych terminów wypłat odszkodowań. Systemowa reklasyfikacja zadań ujętych w rezerwie długoterminowej do części krótkoterminowej dokonywana jest w oparciu o przyjęty plan techniczno-ekonomiczny w IV kwartale danego roku tj. w momencie, w którym poszczególne jednostki w Grupie pozyskują wiedzę o terminach (kolejnych kwartałach następnego roku) usunięcia szkód górniczych, na które została utworzona rezerwa.

OPŁATA EKOLOGICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Jednostka dominująca posiada rezerwę na ochronę środowiska związaną z rekultywacją biologiczną terenów na łączną kwotę 48,6 mln zł. Na podstawie uzyskanych decyzji administracyjnych, aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązującej ustawie o ochronie gruntów rolnych na JSW ciąży prawny obowiązek rekultywacji składowisk po zaprzestaniu działalności przemysłowej.

Koksownie z Grupy tworzą rezerwę na koszty remediacji terenów zanieczyszczonych zgodnie z aktami prawnymi, regulującymi sprawę zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód podziemnych władający powierzchnią ziemi, na której występuje zanieczyszczenie powierzchni ziemi, jest obowiązany do przeprowadzenia remediacji. W wyniku przeprowadzonych badań zidentyfikowano na terenach koksowni Jadwiga, Przyjaźń i Radlin, oraz na terenach po byłych koksowniach Dębieńsko i Makoszowy istnienie zanieczyszczeń substancjami powodującymi ryzyko.

Zgodnie z art. 217d Prawa Ochrony Środowiska dla instalacji posiadających pozwolenie zintegrowane istnieje możliwość odłożenia wykonania remediacji do czasu zakończenia eksploatacji tej instalacji, jeżeli prowadzący wykaże, że nie stwarza to znacznego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Przepis dotyczy instalacji eksploatowanych. Ponieważ na terenach po zamkniętych koksowniach nie eksploatuje się instalacji, JSW KOKS będzie zobligowana do przeprowadzenia remediacji bez możliwości odłożenia procesu w czasie. Obecnie prowadzone są prace nad wykonaniem raportów o stanie zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód podziemnych dla tych terenów. W oszacowaniu wartości rezerw ujęto przede wszystkim koszty prac związanych z budową szczelnych ścianek oraz barier reaktywnych, jak również zastosowanie soil mixing i soil washing. W kalkulacji ujęto również niezbędne prace przygotowawcze, dokumentacyjne i odbiorowe. W oparciu o dane rynkowe sporządzono uśredniony kosztorys dla ww. prac na obszarze 1 hektara oraz oszacowano prognozowane koszty remediacji obszaru instalacji węglowodopodnych byłej Koksowni Makoszowy na poziomie 9,0 mln zł oraz instalacji węglowodopodnych Koksowni Dębieńsko w wysokości 10,9 mln zł (łącznie wartość rezerwy na 31 grudnia 2018 roku wynosi 19,9 mln zł).

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

JSW po korzystnym orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego i zapadłych wyrokach WSA oraz NSA, oceniając ryzyko dalszego prowadzenia postępowań sądowoadministracyjnych skutkujących możliwością opodatkowania składników rzeczowych aktywów trwałych zlokalizowanych w wyrobiskach górniczych, aktualizuje ujęte w księgach wartości rezerw na potencjalne spory z gminami. Jednostka dominująca począwszy od grudnia 2014 roku rozpoczęła deklarowanie do opodatkowania infrastruktury dołowej, złożyła za lata ubiegłe korekty deklaracji JSW oraz przedłożyła korekty deklaracji w zakresie opodatkowania obudowy górniczej, wykorzystując utworzone na ten cel rezerwy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku ujęta w księgach rezerwa na podatek od nieruchomości od elementów składowych wyrobisk górniczych wynosi 1,5 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku: 10,6 mln zł).

Dokonana przez koksownie z Grupy ocena ryzyka związanego z klasyfikacją środków trwałych dla celów podatku od nieruchomości w oparciu o zaktualizowaną kalkulację i ocenę ryzyka w tym zakresie, spowodowała zmniejszenie kwoty rezerwy do wysokości 18,6 mln zł na dzień 31 grudnia 2018 roku (na dzień 31 grudnia 2017 roku 19,2 mln zł).

POTENCJALNE SPORY SĄDOWE DOTYCZĄCE DEPUTATU WĘGLOWEGO DLA EMERYTÓW I RENCISTÓW

W IV kwartale 2018 roku Zarząd JSW podjął decyzję o rozwiązaniu rezerwy na potencjalne spory sądowe związane z wypłatą deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w wysokości 653,5 mln zł.

Wartość rezerwy stanowiła zabezpieczenie JSW przed ewentualnymi roszczeniami osób nieuprawnionych do rekompensaty według ustawy oraz osób uprawnionych, które świadomie nie złożyły wniosków o rekompensatę (Ustawa o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla z dnia 12 października 2017 roku) podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko, iż pozbawienie ich prawa do deputatu

(ustalanego według pierwotnych zasad) jest całkowicie bezprawne, a także przyszłych emerytów (obecnych pracowników) z uwagi na brak zapisów w ustawie regulujących ich prawo do deputatu lub rekompensaty. Wielkość rezerwy oszacowana była przy wykorzystaniu metod aktuarialnych przez niezależną firmę aktuarialną.

Decyzja o rozwiązaniu rezerwy w 2018 roku poprzedzona była systematyczną analizą toczących się w powyższym zakresie spraw sądowych oraz zapadłych wyroków, zgodnie z przyjętą do stosowania „Procedurą weryfikacji roszczeń z tytułu prawa do bezpłatnego węgla lub odmowy wypłaty świadczenia rekompensacyjnego” („Procedura”). Analizą objęte były następujące grupy osób zgłaszających roszczenia wobec JSW.:

- byli pracownicy, którzy odeszli na emeryturę przed 31 grudnia 2014 roku, nie złożyli wniosku o świadczenie rekompensacyjne i pozywają JSW o wypłatę węgla deputatowego dla emerytów,
- byli pracownicy, którzy odeszli na emeryturę przed 31 grudnia 2014 roku, złożyli wniosek o świadczenie rekompensacyjne i nie otrzymali wypłaty świadczenia rekompensacyjnego,
- byli pracownicy, którzy odeszli na emeryturę po 31 grudnia 2014 roku, złożyli wniosek o świadczenie rekompensacyjne i otrzymali decyzję odmowną,
- byli pracownicy, którzy odeszli na emeryturę po 31 grudnia 2014 roku i złożyli pozwy do sądu o wypłatę węgla deputatowego dla emerytów,
- roszczenia osób trzecich (wdów, sierot), i inne.

Decyzja o rozwiązaniu całej kwoty rezerwy podjęta została w związku z uzyskaniem prawomocnych, pozytywnych dla JSW rozstrzygnięć w ilości przekraczającej założony w Procedurze próg stosunku tych pozytywnych rozstrzygnięć do wszystkich złożonych pozewów w zakresie roszczeń z tytułu prawa do bezpłatnego węgla emerytów i rencistów lub odmowy wypłaty świadczenia rekompensacyjnego, a także po analizie uzasadnień wyroków sądowych. Przekroczenie tego progu wskazuje na ukształtowanie się pozytywnej dla JSW linii orzeczniczej uzasadniającej rozwiązanie rezerwy.

Rozwiązanie rezerwy skutkuje dodatnim wpływem na wynik operacyjny Grupy w kwocie 653,5 mln zł w IV kwartale 2018 roku (wartość rezerwy 31 grudnia 2017 roku: 653,5 mln zł).

POZOSTAŁE REZERWY

Pozostałe rezerwy obejmują głównie:

- rezerwy utworzone na przewidywane straty z tytułu niezrealizowanych umów w wysokości 2,8 mln zł,
- rezerwę na postępowanie sądowe wszczęte z powództwa Sopotkiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. przeciwko JSW o zapłatę odszkodowania za szkodę powstałą w mieniu w wyniku pożaru endogenicznego, który zaistniał pod ziemią w KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka. Łączna kwota rezerwy wynosi 8,4 mln zł,
- rezerwę na zobowiązania z tytułu odszkodowań za bezumowne korzystanie z nieruchomości (grunty w byłej strefie ochronnej), na które jedna ze spółek oddziałuje swoimi instalacjami. Okres odszkodowania zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego wynosi 10 lat. W związku z powyższym spółka ta ujmuje rezerwę na zobowiązania z tytułu odszkodowań. W roku 2018 dokonano ponownej analizy sytuacji prawnej omawianego terenu. Z uwagi na fakt, iż mowa głównie o terenie zalesionym, nie zamieszkałym i nie wykorzystywanym do produkcji rolnej szacuje się, iż prawdopodobieństwo z wystąpieniem roszczeń jest niewielkie. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość rezerwy wynosi 1,8 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 15,3 mln zł).
- rezerwę na kary z tytułu niedotrzymania umowy.

7.13. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE Zobowiązania krótkoterminowe obejmują zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Zobowiązania w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, przy czym wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty lub wielkości zobowiązania, zaś w okresie późniejszym zobowiązania finansowe wykazuje się według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej (w przypadku zobowiązań handlowych odpowiada to kwocie wymagającej zapłaty), natomiast pozostałe zobowiązania o charakterze niefinansowym - w kwocie wymagającej zapłaty. Zobowiązania długoterminowe w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne, zaś w okresie późniejszym wykazuje się je według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej. Zwiększenie zobowiązania w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. DOTACJE Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje. Dotacje, których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczenia międzyokresowe przychodów i odnosi w wynik finansowy systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów. Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów, ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym są należne.

ISTOTNE SZACUNKI
Oszacowanie odsetek od zobowiązań Zgodnie z art. 5 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 roku, nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału, Grupa nalicza odsetki hipoteczne od zobowiązań, dla których przewidziano w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni. Wysokość naliczonych odsetek koryguje się następnie do wysokości przewidywanego obciążenia Jednostki dominującej przez kontrahentów z tytułu przysługującego im prawa. JSW obciąża wynik finansowy 50% maksymalnej kwoty przysługujących odsetek hipotecznych kontrahentom, co odpowiada aktualnemu poziomowi ryzyka wystąpienia kontrahentów z roszczeniem zapłaty odsetek za wydłużony termin płatności ponad przewidziany w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Odsetki hipoteczne od zobowiązań naliczone za 2018 rok wyniosły 29,0 mln zł. (w 2017 roku – 22,8 mln zł). Pozostała część przewidywanego ryzyka obciążenia Grupy z tytułu naliczonych odsetek hipotecznych za wydłużony termin płatności ujawniana jest jako zobowiązania warunkowe.

ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	Nota	31.12.2018	31.12.2017
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE			
Zobowiązania handlowe		1 236,9	1 046,5
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6.3	40,3	66,8
Rozliczenia międzyokresowe bierne		15,5	8,7
Pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym, w tym:		719,2	354,4
– zobowiązania inwestycyjne		703,9	336,8
– zobowiązania inne		15,3	17,6
RAZEM		2 011,9	1 476,4

Nota	31.12.2018	31.12.2017
ZOBOWIĄZANIA NIEFINANSOWE		
Przychody przyszłych okresów	95,2	97,9
Pozostałe zobowiązania o charakterze niefinansowym, w tym:	850,3	701,5
– zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych podatków	476,5	402,6
– zaliczki z tytułu dostaw	2,6	5,8
– wynagrodzenia	300,7	245,6
– pozostałe	70,5	47,5
RAZEM	945,5	799,4
RAZEM ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	2 957,4	2 275,8
w tym:		
długoterminowe	119,9	135,7
krótkoterminowe	2 837,5	2 140,1

Grupa posiada dotacje, w ramach których zobowiązana jest do wykorzystania otrzymanych środków wyłącznie na realizację zadań wskazanych w umowach tych dotacji oraz do spełnienia określonych w umowach warunków. W ciągu 2018 i 2017 roku warunki te były spełnione. Kwota dotacji ujęta w wyniku finansowym została wykazana w Nocie 4.3.

8. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Zapłacone odsetki z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych wykazuje się w przepływach z działalności finansowej.

Zapłacone odsetki z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, leasingu finansowego oraz pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej.

8.1. WPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

	Nota	2018	2017
Zysk przed opodatkowaniem		2 192,5	3 123,6
Amortyzacja	4.2	766,0	824,7
(Zysk)/strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	4.6	25,2	11,5
Odsetki i udziały w zyskach		(23,9)	27,4
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		134,9	18,8
Zmiana stanu rezerw		(549,7)	(1 277,9)
Zmiana stanu zapasów		(157,1)	(148,9)
Zmiana stanu należności handlowych oraz pozostałych należności		(341,4)	91,2
Zmiana stanu zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań		342,2	(18,4)
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	7.3	494,7	759,6
Przekazanie Zakładów do SRK		(13,4)	(168,1)
Różnice kursowe z wyceny obligacji	4.7	11,6	(95,3)
Pozostałe przepływy		(25,5)	11,9
WPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		2 856,1	3 160,1

Uzgodnienie zmiany stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

	Nota	2018	2017
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	7.11	205,3	(22,1)
Zyski/(straty) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach	7.11	(70,4)	(9,2)
Przekazanie Zakładów do SRK	4.5	-	50,1
ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		134,9	18,8

Uzgodnienie zmiany stanu rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

	Nota	2018	2017
Zmiana stanu rezerw ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	7.12	(461,8)	(1 465,8)
Zmiana wartości rezerwy na likwidację zakładu górniczego	7.1	(87,9)	71,5
Przekazanie Zakładów do SRK	4.5	-	116,2
Pozostałe		-	0,2
ZMIANA STANU REZERW W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		(549,7)	(1 277,9)

Uzgodnienie zmiany stanu zapasów w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

	Nota	2018	2017
Zmiana stanu zapasów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	7.7	(157,1)	(156,9)
Pozostałe		-	8,0
ZMIANA STANU ZAPASÓW W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		(157,1)	(148,9)

Uzgodnienie zmiany stanu należności handlowych oraz pozostałych należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

	Nota	2018	2017
Zmiana stanu należności handlowych oraz pozostałych należności ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	7.8	1 110,0	(1 358,8)
Wpłata na certyfikaty inwestycyjne ujęta na dzień 31 grudnia 2017 roku jako pozostałe należności, zaprezentowana w przepływach pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(1 450,0)	1 450,0
Należności z tytułu zaliczek na zakup środków trwałych		0,2	
Odpis aktualizujący należności handlowe wynikający z wdrożenia MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku		(1,6)	-
ZMIANA STANU NALEŻNOŚCI HANDLOWYCH ORAZ POZOSTAŁYCH NALEŻNOŚCI W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		(341,4)	91,2

9. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

INSTRUMENTY FINANSOWE

Zarząd określa klasyfikację aktywów finansowych Grupy. Klasyfikacja aktywów finansowych uzależniona jest od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych (test SPPI) składnika aktywów finansowych. Klasyfikacja aktywów finansowych dokonywana jest w momencie początkowego ujęcia i może być zmieniona jedynie wówczas, gdy zmieni się biznesowy model zarządzania aktywami finansowymi.

Od 1 stycznia 2018 roku, zgodnie z nowym standardem, Grupa posiada następujące kategorie instrumentów finansowych:

(a) Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w amortyzowanym koszcie

Składnik aktywów zalicza się do tej kategorii, jeśli są spełnione oba poniższe warunki:

- celem Grupy jest utrzymywanie tych aktywów finansowych dla uzyskania umownych przepływów pieniężnych, oraz
- dla których postanowienia umowne powodują w określonych terminach przepływy pieniężne, które są wyłącznie spłatami nierozliczonej kwoty głównej i odsetek od tej kwoty.

Grupa jako aktywa wyceniane w amortyzowanym koszcie klasyfikuje głównie należności handlowe, lokaty bankowe oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Aktywa finansowe z tej kategorii po początkowym ujęciu wycenia się wg amortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Przy czym należności handlowe z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania), nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Grupa jako zobowiązania finansowe wyceniane w amortyzowanym koszcie klasyfikuje zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym, kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

(b) Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Grupa klasyfikuje do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń, a także udziały i akcje w jednostkach pozostałych.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, klasyfikowanego jako wyceniany wg wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały.

Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych niewyznaczonych dla celów rachunkowości zabezpieczeń Grupa klasyfikuje jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

(c) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zyski lub straty na składniku aktywów finansowych stanowiącym instrument kapitałowy, dla którego zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

(d) Instrumenty zabezpieczające

Kategoria ta obejmuje aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie określonego rodzaju ryzyka w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Grupa klasyfikuje do tej pozycji instrumenty pochodne, w odniesieniu do których stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Opis stosowanych zasad rachunkowości zabezpieczeń znajduje się w Nocie 9.4.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Grupa podjęła decyzję, stanowiącą element polityki rachunkowości, o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, nie implementując tym samym wymogów rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSSF 9, do czasu zakończenia prac RMSR nad projektem zabezpieczeń w zakresie makro hedgingu.

Do dnia 31 grudnia 2017 roku klasyfikacja opierała się na kryterium celu nabycia aktywów finansowych. Grupa posiadała następujące kategorie instrumentów finansowych: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności, zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, instrumenty zabezpieczające.

9.1. KATEGORIE I KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH wg MSSF 9

Porównanie aktywów i zobowiązań finansowych na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku przedstawione zostało w Nocie 2.6.

Poniższe tabele prezentują informacje dotyczące kategorii i klas instrumentów finansowych.

AKTYWA FINANSOWE wg MSSF 9:

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych			Razem
		Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez wynik finansowy	Instrumenty zabezpieczające	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018					
Udziały w innych jednostkach		-	0,1	-	0,1
Należności handlowe	7.8	976,9	-	-	976,9
<i>wartość brutto</i>		1 056,5	-	-	1 056,5
<i>odpisy aktualizujące</i>		(79,6)	-	-	(79,6)
Lokaty bankowe	7.6, 7.9	10,6	-	-	10,6
<i>wartość brutto</i>		10,6	-	-	10,6
Listy zastawne	7.5	-	183,4	-	183,4
<i>wartość brutto</i>		-	183,4	-	183,4
Dłużne papiery wartościowe	7.5	-	644,0	-	644,0
<i>wartość brutto</i>		-	644,0	-	644,0
Depozyty	7.5	701,0	-	-	701,0
<i>wartość brutto</i>		701,0	-	-	701,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty FIZ	7.5	304,2	-	-	304,2
<i>wartość brutto</i>		304,2	-	-	304,2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty *	7.6, 7.9	1 979,9	-	-	1 979,9
<i>wartość brutto</i>		1 980,2	-	-	1 980,2
<i>odpisy aktualizujące</i>		(0,3)	-	-	(0,3)
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	-	1,9	5,3	7,2
RAZEM		3 972,6	829,4	5,3	4 807,3

* Pozycja obejmuje również środki zgromadzone w celu finansowania likwidacji zakładu górniczego (Środki pieniężne i ich ekwiwalenty FLZG) - Nota 7.6.

Żaden z istotnych nieprzeterminowanych składników aktywów finansowych nie był renegotjowany w ciągu ostatniego roku.

AKTYWA FINANSOWE wg MSR 39:

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Instrumenty zabezpieczające	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017						
Udziały i akcje nienotowane na giełdzie		-	0,1	-	-	0,1
Należności handlowe	7.8	-	-	688,1	-	688,1
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	7.8	1 450,0	-	-	-	1 450,0
Lokaty bankowe		-	-	10,4	-	10,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty *	7.9, 7.6	-	-	1 480,4	-	1 480,4
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	5.5	-	-	8,3	13.8

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Instrumenty zabezpiecza- jące	
RAZEM		1 455,5	0,1	2 178,9	8,3	3 642,8

* Pozycja obejmuje również środki zgromadzone w celu finansowania likwidacji zakładu górniczego (Środki pieniężne i ich ekwiwalenty FLZG) - Nota 7.6.

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE wg MSSF 9:

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych			Razem
		Zamortyzowany koszt	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty zabezpieczające	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018					
Pochodne instrumenty finansowe		-	5,6	0,4	6,0
Pochodne instrumenty FIZ – swap procentowy (IRS) w PLN	7.5	6,5	-	-	6,5
Kredyty i pożyczki	6.1	70,0	-	-	70,0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	121,0	-	-	121,0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		40,3	-	-	40,3
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	7.13	1 971,5	-	-	1 971,5
RAZEM		2 209,3	5,6	0,4	2 215,3

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE wg MSR 39:

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017						
Kredyty i pożyczki	6.1	-	122,2	-	-	122,2
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	-	856,0	-	-	856,0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6.3	-	-	-	66,8	66,8
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	7.13	-	1 409,6	-	-	1 409,6
RAZEM		-	2 387,8	-	66,8	2 454,6

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według amortyzowanego kosztu nie odbiega istotnie od ich wartości księgowej.

9.2. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ

Instrumenty finansowe wyceniane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej są analizowane pod względem procedur wyceny. Hierarchia procedur wyceny została ustalona następująco:

- Ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (poziom 1).
- Dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem ww. poziomu możliwe do stwierdzenia lub zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wyliczeń opartych na cenach) (poziom 2).
- Dane wejściowe dla wyceny składnika aktywów bądź zobowiązań, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (poziom 3).

Tabela poniżej przedstawia aktywa i zobowiązania finansowe, które są wyceniane w wartości godziwej. Pozycje te obejmują pochodne instrumenty finansowe w postaci transakcji Fx Forward, których data zapadalności przypada po dniu kończącym okres sprawozdawczy oraz należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Pod względem procedur wyceny kwalifikują się one do poziomu 2 w powyższej hierarchii.

Aktywa i zobowiązania finansowe Grupy wyceniane według wartości godziwej:

	31.12.2018 Poziom 2	31.12.2017 Poziom 2
AKTYWA FINANSOWE:		
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	-	1 450,0
Inwestycje w portfel aktywów FIZ	1 826,1	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	7,2	13,8
aktywa finansowe – pochodne instrumenty zabezpieczające walutowe	5,3	8,3
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE		
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	6,0	-
zobowiązania finansowe – pochodne instrumenty zabezpieczające walutowe	0,4	-

Wartość godziwą instrumentów finansowych niestanowiących przedmiotu obrotu na aktywnym rynku określa się przy zastosowaniu odpowiednich technik wyceny. Takie techniki wyceny optymalizują wykorzystanie możliwych do zaobserwowania danych rynkowych tam, gdzie są one dostępne i polegają w jak najmniejszym stopniu na szacunkach poczynionych, specyficznych dla danej jednostki. W sytuacji, gdy wszystkie istotne dane wykorzystywane przy wycenie według wartości godziwej są możliwe do zaobserwowania, instrument finansowy prezentowany jest w ramach poziomu 2. Do tej grupy należą pochodne instrumenty finansowe.

9.3. POZYCJE PRZYCHODÓW, KOSZTÓW, ZYSKÓW I STRAT UJĘTE W SPRAWOZDANIU Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Nota	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018					
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek ujęte w:	28,2	-	(27,5)	-	0,7
pozostałych przychodach	-	-	11,1	-	11,1
pozostałych kosztach	-	-	(32,9)	-	(32,9)
przychodach finansowych 4.7	0,3	-	28,5	-	28,8
kosztach finansowych	-	-	(34,2)	-	(34,2)
pozostałe zyski/ (straty) netto	27,9	-	-	-	27,9
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych ujęte w:	0,1	-	13,6	-	13,7
pozostałe zyski/ (straty) netto 4.6	-	-	14,3	-	14,3
przychodach finansowych 4.7	0,1	-	11,2	-	11,3
kosztach finansowych 4.7	-	-	(11,9)	-	(11,9)
Przychody/(koszty) z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych ujęte w:	(23,4)	-	(21,3)	(14,9)	(59,6)
pozostałe zyski/ (straty) netto 4.6	(23,4)	-	-	(5,8)	(29,2)
kosztach finansowych 4.7	-	-	(21,3)	-	(21,3)
inne całkowite dochody	-	-	-	(9,1)	(9,1)
Odwrocenie/(utworzenie) odpisów aktualizujących należności handlowe ujęte w:	0,3	-	(0,6)	-	(0,3)
kosztach rodzajowych	-	-	0,8	-	0,8
pozostałych przychodach	0,1	-	0,2	-	0,3
pozostałych kosztach	0,2	-	(1,6)	-	(1,4)
Zyski/(straty) ze zmiany wartości godziwej ujęte w:	(1,8)	-	-	-	(1,8)
pozostałe zyski/ (straty) netto	(1,8)	-	-	-	(1,8)
RAZEM	3,4	-	(35,8)	(14,9)	(47,3)

Nota	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowa- nego kosztu	Instrumenty zabezpiecza- jące z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017							
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek ujęte w:	-	-	37,1	(69,6)	-	(2,8)	(35,3)
pozostałych przychodach	-	-	5,1	15,0	-	-	20,1
pozostałych kosztach	-	-	-	(26,9)	-	-	(26,9)
przychodach finansowych 4.7	-	-	32,0	-	-	-	32,0

	Nota	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowa- nego kosztu	Instrumenty zabezpiecza- jące z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
kosztach finansowych		-	-	-	(57,7)	-	(2,8)	(60,5)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych ujęte w:		-	-	(28,0)	90,9	-	0,2	63,1
pozostałe zyski/ (straty) netto		-	-	(18,6)	0,8	-	0,2	(17,6)
przychodach finansowych		-	-	-	95,3	-	-	95,3
kosztach finansowych	4.7	-	-	(9,4)	(5,2)	-	-	(14,6)
Przychody/(koszty) z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych ujęte w:		35,0	-	-	(11,4)	46,5	-	70,1
pozostałe zyski/ (straty) netto	4.6	35,0	-	-	-	37,9	-	72,9
kosztach finansowych		-	-	-	(11,4)	-	-	(11,4)
inne całkowite dochody		-	-	-	-	8,6	-	8,6
Odwrocenie/(utworzenie) odpisów aktualizujących należności handlowe ujęte w:		-	-	(0,6)	-	-	-	(0,6)
kosztach rodzajowych		-	-	(0,1)	-	-	-	(0,1)
pozostałych przychodach		-	-	0,2	-	-	-	0,2
pozostałych kosztach		-	-	(0,7)	-	-	-	(0,7)
Zyski/(straty) z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych ujęte w:		-	0,2	-	-	-	-	0,2
kosztach finansowych		-	0,2	-	-	-	-	0,2
RAZEM		35,0	0,2	8,5	9,9	46,5	(2,6)	97,5

9.4. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

INSTRUMENTY POCHODNE

Instrumenty pochodne ujmują się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna, a zysk lub stratę z wyceny instrumentów ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Pochodny instrument finansowy jest zaliczany do krótkoterminowych instrumentów finansowych jeżeli termin rozliczenia tego instrumentu lub jego części przypada w okresie do jednego roku licząc od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Jeżeli termin rozliczenia instrumentu finansowego przypada w okresie powyżej roku licząc od dnia kończącego okres sprawozdawczy taki instrument lub jego część zaliczamy do długoterminowych instrumentów finansowych.

RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Zabezpieczanie, dla celów rachunkowości, polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń dla zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych. Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych pozwala na odnoszenie skutecznej części zabezpieczenia w pozostałe całkowite dochody, które w efekcie kumulowane są w kapitałach, co powoduje uwspółmiernienie wpływu na wynik finansowy wyceny instrumentów zabezpieczających i realizacji pozycji zabezpieczanej.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w zakresie ryzyka walutowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłyby wpływać na wynik finansowy.

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w innych całkowitych dochodach w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do wyniku finansowego bieżącego okresu.

Część efektywna ujęta w innych całkowitych dochodach jest odnoszona na wynik finansowy w takich samych okresach, w jakich pozycja zabezpieczana wpływa na wynik finansowy.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostanie sprzedany, rozwiązany lub zrealizowany, lub jeżeli Grupa wycofa wyznaczenie danego instrumentu jako zabezpieczenie albo, jeśli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń oraz zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji.

Aktywa finansowe po przeliczeniu na PLN:

	31.12.2018			31.12.2017		
	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Forwardy walutowe:						
– EUR	4,7	0,3	5,0	7,0	3,7	10,7
– USD	0,6	0,3	0,9	1,3	1,8	3,1
Opcje towarowe	-	0,8	0,8	-	-	-
Swapy towarowe	-	0,5	0,5	-	-	-
RAZEM, W TYM	5,3	1,9	7,2	8,3	5,5	13,8
- część krótkoterminowa	5,3	1,9	7,2	8,3	5,5	13,8

Zobowiązania finansowe po przeliczeniu na PLN:

	31.12.2018			31.12.2017		
	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Forwardy walutowe:						
– EUR	-	0,6	0,6	-	-	-
– USD	0,4	2,6	3,0	-	-	-
Swapy towarowe	-	2,4	2,4	-	-	-
RAZEM, W TYM	0,4	5,6	6,0	-	-	-
- część długoterminowa	-	-	-	-	-	-
- część krótkoterminowa	0,4	5,6	6,0	-	-	-

Wartości nominalne kontraktów wyrażone w poszczególnych walutach przedstawia poniższa tabela:

Kontrakt	Waluta	31.12.2018		31.12.2017	
		Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
FORWARD WALUTOWY	EUR	98,0	81,1	55,0	48,0
sprzedaż		98,0	81,1	55,0	48,0
FORWARD WALUTOWY	USD	23,0	43,7	7,0	18,7
sprzedaż		23,0	43,7	7,0	18,7

Wartości nominalne kontraktów towarowych zabezpieczających ryzyko cenowe wyrażone w tonach przedstawia poniższa tabela:

Kontrakt		31.12.2018		31.12.2017	
		Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
SWAP TOWAROWY		-	0,1	-	-
sprzedaż		-	0,1	-	-
OPCJA AZJATYCKA PUT		-	0,1	-	-
kupno		-	0,1	-	-

9.5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

9.5.1. CZYNNIKI RYZYKA FINANSOWEGO

Działalność prowadzona przez Grupę naraża ją na następujące ryzyka finansowe: ryzyko rynkowe (w tym: ryzyko cenowe, ryzyko zmiany kursów walut oraz ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności.

Zarządzanie ryzykiem finansowym jest wykonywane na szczeblu Zarządu. Monitorowaniem ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyk finansowych zajmują się wyodrębnione jednostki organizacyjne.

(a) RYZYKO CENOWE

Ryzyko cen produktów

Sytuacja na rynku węgla koksowego i koksu jest powiązana z rynkiem stali i wyrobów hutniczych; cykle koniunkturalne pokazują wahania cen w tych sektorach. Ceny węgla koksowego są mocno uzależnione od popytu na globalnym rynku hutniczo-stalowym, natomiast ceny węgla do celów energetycznych są dodatkowo uzależnione również od innych producentów krajowych. Pomimo posiadania przez JSW stałych odbiorców, Jednostka dominująca musi konkurować z dostawcami lokalnymi, jak również zamorskimi (głównie koks i węgiel koksowy). Wzrost znaczenia indeksów cenowych i zanik tradycyjnego benchmarku dla węgla koksowego uzgadnianego przed okresem dostaw otwierają możliwości stosowania różnych okresów rozliczeniowych i cen referencyjnych. Może to prowadzić do większych wahań i okresowych różnic cenowych, niż miało to miejsce w przypadku oparcia negocjacji o jednolity kwartalny benchmark. Procesy zmian właścicielskich w hutnictwie europejskim wymuszają większą aktywność rynkową, efektem której jest zwiększenie dywersyfikacji sprzedaży. W przypadku zmian cen na rynku oraz dla zapewnienia stabilnej alokacji wolumenu na rynku, Grupa minimalizuje ich wpływ na sytuację finansową podejmując takie działania jak:

- optymalizacja wolumenu produkcji,
- optymalizacja struktury produkcji, celem zwiększenia efektywności sprzedaży produktów (zwiększenie produkcji produktów o korzystniejszej cenie i znajdujących zbyt w danym okresie – optymalizacja struktury sprzedaży),
- optymalizacja kierunków sprzedaży produktów.

Aby zareagować na zmianę cen w odpowiednim momencie Grupa prowadzi stały monitoring rynków, ich analizę oraz śledzi na bieżąco trendy cenowe na rynku węgla, koksu, stali i energii elektrycznej oraz frachtów kolejowych i morskich. Prowadzona jest również analiza możliwości i warunków alternatywnego pozyskania przez odbiorców węgla lub koksu z rynku krajowego lub z rynków zagranicznych, w tym głównie zamorskich. Warunki kontraktów długoterminowych umożliwiają okresowe negocjacje cen (corocznie dla węgla energetycznego; kwartalnie dla węgla koksowego oraz w okresach kwartalnych, półrocznych lub rocznych dla koksu). Realizując cele zarządzania ryzykiem Grupa działa w ramach zasad opisanych w Procedurze Handlowej Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz w ramach zasad Komitetu Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW, który monitoruje wpływ walut z dostaw węgla, koksu i węglopochodnych.

W lipcu 2018 roku Zarząd JSW powołał Komitet Ryzyka Finansowego oraz zatwierdził *Politykę i procedurę zarządzania ryzykiem cen węgla koksowego JSW S.A.*

Nadrzędnym celem przyjętych w Grupie zasad zarządzania ryzykiem cen węgla koksowego jest zmniejszenie wpływu fluktuacji cen węgla koksowego na generowane przez Grupę przepływy pieniężne do akceptowalnego poziomu. Grupa zakłada, że wskutek stosowania zasad zarządzania ryzykiem cen węgla koksowego opisanych w Polityce Zarządzania Ryzykiem Cen Węgla Koksowego zwiększane będzie prawdopodobieństwo realizacji zaplanowanych przepływów pieniężnych oraz stabilność jej planowanego wzrostu w dłuższym okresie.

Proces zarządzania ryzykiem cen węgla koksowego realizowany jest z zachowaniem rozdziału ról i obowiązków dotyczących funkcji wykonawczych (powiązanych z zawieraniem transakcji pochodnych) od funkcji kontrolnych, nadzorczych czy zarządczych.

W Grupie funkcjonuje Komitet Ryzyka Finansowego, który pełni funkcje doradcze dla Zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem cen węgla koksowego. W ramach przyznanego przez Zarząd limitu Komitet Ryzyka Finansowego może podejmować decyzję o wdrożeniu strategii zabezpieczeń lub w przypadku, w którym taki limit jest lub zostałby przekroczony, rekomendować ich implementację do Zarządu.

W III kwartale 2018 roku Grupa wdrożyła transakcje zabezpieczające ryzyko zmian cen węgla koksowego o łącznym nominale 135 tys. ton i okresie zapadalności od października 2018 roku do grudnia 2019 roku. W ramach zabezpieczenia zawarto transakcję swapa towarowego oraz nabyto opcję PUT. Według stanu na 31 grudnia 2018 roku JSW posiadała transakcje zabezpieczające ryzyko zmiany cen węgla o łącznym nominale 132 tys. ton. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa instrumentów pochodnych wyniosła (1,2) mln zł.

Ryzyko cenowe - pozostałe

Grupa nie posiada istotnych inwestycji w kapitałowe papiery wartościowe sklasyfikowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako krótkoterminowe aktywa finansowe i w związku z tym nie jest narażona na ryzyko cenowe dotyczące zmian cen tego typu inwestycji.

(b) RYZYKO ZMIANY KURSÓW WALUT

Grupa jest narażona na znaczące ryzyko zmiany kursów walut wynikające z ekspozycji walutowej, które może wpłynąć na wysokość przyszłych przepływów pieniężnych oraz wynik finansowy. Głównym źródłem ryzyka walutowego w Grupie jest sprzedaż produktów:

- denominowana w EUR i USD,
- indeksowana do EUR i USD.

W związku z podpisanym Programem Emisji Obligacji z lipca 2014 roku z późn. zm., Jednostka dominująca wyemitowała również obligacje denominowane w USD. Sprzyja to w sposób naturalny ograniczeniu ryzyka zmiany kursów walutowych wynikającego ze sprzedaży produktów.

Grupa aktywnie zarządza ryzykiem walutowym, na które jest narażona. Celem nadrzędnym polityki Grupy jest ograniczenie do minimum ryzyka kursowego wynikającego z ekspozycji walutowej. Grupa na bieżąco mierzy ryzyko walutowe, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację jego wpływu na sytuację finansową. Zarządzanie ryzykiem walutowym w Grupie odbywa się zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

Grupa stosuje podział funkcji pełnionych przez poszczególne jednostki organizacyjne pomiędzy funkcje wykonawcze, decyzyjne, nadzorcze, kontroli i analityczne (zasada „podziału zadań”).

W Grupie funkcjonuje Komitet Ryzyka Finansowego, który jest odpowiedzialny za podejmowanie kluczowych decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, w szczególności za podejmowanie decyzji w zakresie zabezpieczania zakontraktowanych i planowanych przepływów pieniężnych.

Mając na celu próbę eliminowania ryzyka kursowego Grupa w 2018 roku zawierała transakcje Fx Forward (zewnętrzne), zgodnie z przyjętymi przez Zarząd i Komitet Ryzyka Finansowego współczynnikami zabezpieczeń. W ramach Grupy zawierane były również wewnątrzgrupowe transakcje zabezpieczające. Okres zapadalności zawartych transakcji nie przekraczał 12 miesięcy. Grupa dokonywała również w niewielkim stopniu zakupów materiałów, usług lub dóbr inwestycyjnych w walutach obcych. Sprzyja to w sposób naturalny ograniczeniu ryzyka zmiany kursów walut wynikającego z transakcji sprzedaży produktów.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Co do zasady do rachunkowości zabezpieczeń wyznaczone są transakcje pochodne zabezpieczające ekspozycję denominowaną, których termin zapadalności jest dłuższy niż sześć miesięcy. W momencie ustanowienia zabezpieczenia JSW formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające. Skuteczność stosowanych przez Jednostkę dominującą zabezpieczających instrumentów finansowych jest na bieżąco monitorowana i podlega ciągłej ocenie.

W 2018 roku Grupa wyznaczyła do rachunkowości zabezpieczeń transakcje Fx Forward o nominale 62,5 mln USD oraz 187,5 mln EUR. Według stanu na 31 grudnia 2018 roku Grupa posiada czynne transakcje pochodne Fx Forward o łącznym nominale 179,1 mln EUR i 66,7 mln USD, z czego 98,0 mln EUR i 23,0 mln USD stanowią transakcje zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń. Transakcje pochodne stanowią zabezpieczenie wpływów ze sprzedaży produktów i towarów, które Grupa spodziewa się otrzymać w okresie do października 2019 roku. Część skuteczna zmiany wartości godziwej pochodnych transakcji zabezpieczających w kwocie (9,1) mln zł odniesiona została w inne całkowite dochody. Część nieskuteczna oraz zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych nie wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń została odniesiona w wynik finansowy okresu. W wyniku realizacji pozycji zabezpieczanej zarówno w EUR, jak i w USD, w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku w wynik finansowy została odniesiona kwota (27,1) mln zł.

Szczegółowe informacje na temat transakcji pochodnych przedstawiają poniższe tabele.

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiają się następująco:

Typ transakcji	Termin rozliczenia transakcji				Razem
	do 1 m-ca	od 2 do 3 m-cy	od 4 do 6 m-cy	od 7 do 12 m-cy	
TRANSAKcje WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY					
FX Forward	(2,6)	(0,3)	0,3	-	(2,6)
FX Forward	-	2,8	1,3	0,8	4,9
RAZEM	(2,6)	2,5	1,6	0,8	2,3

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

Typ transakcji	Termin rozliczenia transakcji				Razem
	do 1 m-ca	od 2 do 3 m-cy	od 4 do 6 m-cy	od 7 do 12 m-cy	
TRANSAKCJE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY					
FX Forward	4,3	1,2	-	-	5,5
TRANSAKCJE ZABEZPIECZAJĄCE					
FX Forward	-	3,1	4,1	1,1	8,3
RAZEM	4,3	4,3	4,1	1,1	13,8

Wartość księgowa wybranych pozycji denominowanych w walutach obcych po przeliczeniu na PLN przedstawia się następująco:

WYBRANE POZYCJE BILANSOWE	31.12.2018		31.12.2017	
	EUR	USD	EUR	USD
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27,1	140,1	8,3	64,7
Należności handlowe	327,7	130,1	249,6	59,0
Pochodne instrumenty finansowe wyceniane przez wynik finansowy (aktywa)	0,3	1,7	3,7	1,8
Pochodne instrumenty zabezpieczające (aktywa)	4,7	0,6	7,0	1,3
Zobowiązania handlowe	(11,7)	(0,3)	(9,3)	(1,0)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	(49,5)	-	(332,7)
Pochodne instrumenty finansowe wyceniane przez wynik finansowy (zobowiązania)	(0,6)	(5,0)	-	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające (zobowiązania)	-	(0,4)	-	-
EKSPOZYCJA NETTO	347,5	217,3	259,3	(206,9)

Stopień wrażliwości Grupy na wzrost i spadek kursu EUR/PLN i USD/PLN przedstawiony jest w poniższej tabeli. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone na koniec okresu sprawozdawczego pozycje denominowane w walutach obcych i prezentuje potencjalną zmianę wartości aktywów i zobowiązań finansowych w wyniku zmiany kursu walutowego. Analiza wrażliwości skalkulowana jest w oparciu o zmienność implikowaną publikowaną przez serwis Reuters na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Analiza wrażliwości na zmiany kursów walutowych:

	Kurs EUR/PLN				Kurs USD/PLN			
	31.12.2018 zysk netto	inne całkowite dochody	31.12.2017 zysk netto	inne całkowite dochody	31.12.2018 zysk netto	inne całkowite dochody	31.12.2017 zysk netto	inne całkowite dochody
zmiana %	6,0%		6,3%		10,0%		10,3%	
Zmiana wartości aktywów finansowych	21,3	-	16,2	-	27,2	-	12,8	-
Zmiana wartości zobowiązań finansowych	(21,6)	(25,3)	(13,2)	(14,4)	(21,7)	(8,7)	(40,6)	(2,5)
Wpływ na zysk przed opodatkowaniem lub inne całkowite dochody	(0,3)	(25,3)	3,0	(14,4)	5,5	(8,7)	(27,8)	(2,5)
Efekt podatkowy	0,1	4,8	(0,6)	2,7	(1,0)	1,7	5,3	0,5
WPŁYW NA ZYSK NETTO	(0,2)	-	2,4		4,5	-	(22,5)	
WPŁYW NA INNE CAŁKOWITE DOCHODY	-	(20,5)		(11,7)	-	(7,0)		(2,0)

Przy spadku kursów walutowych (odchylenie o -%) analiza wrażliwości przyjmuje identyczne wartości jak w powyższej tabeli, tylko ze znakiem przeciwnym.

(c) RYZYKO ZMIANY PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH W WYNIKU ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim faktu, iż przepływy pieniężne mogą ulec zmianie w wyniku zmian rynkowych stóp procentowych. Grupa częściowo finansuje swoją działalność operacyjną i inwestycyjną kapitałem obcym oprocentowanym według zmiennych stóp procentowych i inwestuje wolne środki pieniężne w aktywa finansowe również w większości oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. Grupa jest głównie narażona na ryzyko zmiany stóp procentowych w zakresie aktywów z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych oraz lokat i środków pieniężnych. W mniejszym stopniu Grupa jest narażona na zmiany stóp procentowych w zakresie zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz kredytów

i pożyczek. Ryzyko zmiany stóp procentowych wynika ze zmienności następujących stawek referencyjnych: WIBOR O/N, WIBOR 1M, WIBOR 3M, LIBOR 1M dla EUR, EURIBOR 1M, LIBOR 1M dla USD, LIBOR 3M dla USD.

Pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej narażone na zmianę stóp procentowych prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe aktywa finansowe:		
Lokaty bankowe	10,6	10,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych	329,1	310,9
Inwestycje w portfel aktywów FIZ	1 826,1	-
Należności handlowe oraz pozostałe należności:		
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	-	1 450,0
Krótkoterminowe aktywa finansowe:		
Lokaty bankowe	-	0,1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 650,8	1 169,5
Długoterminowe zobowiązania finansowe:		
Kredyty i pożyczki	36,5	70,6
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	792,6
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	19,0	33,4
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe:		
Kredyty i pożyczki	33,5	51,6
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	121,0	63,4
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	21,3	33,4

W poniższych tabelach zaprezentowano potencjalny wpływ na zysk netto oraz inne całkowite dochody zmiany stóp procentowych. Analiza obejmuje wyłącznie pozycje instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stopy procentowej wg stanu na dzień kończący okres sprawozdawczy. Przyjęty do 31 grudnia 2018 roku poziom wahań stóp procentowych odzwierciedla hipotetyczną zmianę poziomu stopy referencyjnej w PLN.

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych:

	Stopa procentowa PLN		Stopa procentowa USD	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	zysk/ strata netto	zysk/ strata netto	zysk/ strata netto	zysk/ strata netto
Zmienność w punktach bazowych			+ 50pb	
Zmiana wartości aktywów finansowych	18,1	14,3	0,7	0,3
Zmiana wartości zobowiązań finansowych	(0,9)	(3,5)	(0,2)	(1,6)
Wpływ na zysk przed opodatkowaniem lub inne całkowite dochody	17,2	10,8	0,5	(1,3)
Efekt podatkowy	(3,3)	(2,1)	(0,1)	0,2
WPŁYW NA ZYSK NETTO	13,9	8,7	0,4	(1,1)

Przy odchyleniu stóp procentowych o -50 punktów bazowych analiza wrażliwości przyjmuje identyczne wartości jak w powyższej tabeli, tylko ze znakiem przeciwnym.

Grupa jest głównie narażona na ryzyko zmiany stopy procentowej w PLN i USD. W przypadku stóp procentowych EURIBOR, ze względu na ich małą zmienność oraz niewielki udział środków walutowych w ogóle środków pieniężnych narażonych na ryzyko zmiany stopy procentowej, wpływ na wynik finansowy Grupy jest nieistotny.

(d) RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe w Grupie koncentruje się w następujących obszarach:

- należności handlowe,
- środki pieniężne i lokaty bankowe,
- instrumenty pochodne.

Ryzyko kredytowe identyfikowane w zakresie należności handlowych związane jest z ich koncentracją, terminowością obsługi, jak również wiarygodnością odbiorców. Sprzedaż realizowana jest do ograniczonej liczby odbiorców, stąd występuje koncentracja ryzyka związanego z należnościami handlowymi.

W 2018 roku dominującym odbiorcą pozostaje nadal Grupa ArcelorMittal oraz spółki, w których Skarb Państwa posiada udziały, od których należności stanowią odpowiednio 33,4% i 16,1% ogółu należności handlowych na dzień 31 grudnia 2018 roku. Zarówno udział Grupy ArcelorMittal w należnościach handlowych jak i udział spółek, w których Skarb Państwa posiada udziały spadł w 2018 roku w porównaniu do roku poprzedniego. Udział należności Grupy ArcelorMittal w należnościach handlowych w 2017 roku wyniósł 34,9%, a udział należności spółek, w których Skarb Państwa posiada udziały stanowił w tym okresie 17,2% ogółu należności handlowych.

Grupa funkcjonując na zmiennym rynku narażona jest na ryzyko nieściągalności należności. W większości klientami Grupy są duże koncerny hutnicze o ugruntowanej pozycji rynkowej oraz krajowe zakłady energetyki zawodowej, co ogranicza ww. ryzyko. Od odbiorców o ugruntowanej pozycji, ze względu na strategiczny charakter współpracy oraz możliwość oceny ich dokumentacji finansowej, Grupa nie wymaga zabezpieczeń. Wobec pozostałych odbiorców wymagane są zabezpieczenia: np. nieodwołalna akredytywa, weksel in blanco. Klienci, którzy nie mogą złożyć zaakceptowanego przez Grupę zabezpieczenia mogą dokonywać zakupu na zasadach przedpłaty, lub należności od nich są ubezpieczane w firmach ubezpieczeniowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku ubezpieczeniu podlegało 11,5% należności handlowych, ponadto zabezpieczonych w postaci weksla in blanco było 6,5%, a zabezpieczonych w formie akredytywy 13,3% należności handlowych (według stanu na 31 grudnia 2017 roku: ubezpieczeniu podlegało 8,3% należności handlowych Grupy, ponadto 12,2% należności było zabezpieczonych wekslem in blanco, a 8,5% należności zostało zabezpieczonych w formie akredytywy).

Mając na uwadze powyższe zabezpieczenia oraz dotychczasową współpracę z odbiorcami, ryzyko nieściągalności należności oszacowano jako niskie.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest ograniczone, ponieważ Grupa lokuje swoje środki pieniężne w bankach o ugruntowanej pozycji rynkowej. Dobór instytucji finansowych, w których lokowane są środki pieniężne determinowany jest również uwarunkowaniami wynikającymi z podpisanego Programu Emisji Obligacji.

Koncentracja środków finansowych w bankach:

Bank	Rating	Agencja ratingująca	31.12.2018	31.12.2017
A	A2	Moody's	81,9%	78,2%
B	BBB+	FITCH	10,0%	-
C	A-	FITCH	7,3%	-
Pozostałe	-	-	0,8%	21,8%
			100,0%	100,0%

Powyższa informacja pokrywa środki pieniężne zaprezentowane w Nocie 7.6. oraz Nocie 7.9.

W związku z ostrożnym doбором banków, z którymi współpracują podmioty Grupy Kapitałowej obecny poziom ryzyka można oszacować jako niski.

Grupa dokonuje doboru banków współpracujących na płaszczyźnie transakcji terminowych na analogicznych zasadach, jak w przypadku lokowania czasowo wolnych środków finansowych. Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej, Grupa zabezpiecza ryzyko walutowe m.in. poprzez wykorzystanie hedgingu naturalnego oraz zawieranie transakcji zabezpieczających z bankami oraz spółkami zależnymi. W celu minimalizacji ryzyka związanego z zawieraniem transakcji zabezpieczających Grupa współpracuje wyłącznie z bankami

o wysokiej wiarygodności. W celu dywersyfikacji ryzyka związanego z zawieraniem transakcji zabezpieczających, Komitet Ryzyka Finansowego Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. ustala maksymalny stopień koncentracji transakcji pochodnych (maksymalny nominalny otwartych transakcji w jednym banku). Proces zabezpieczania ryzyka walutowego podlega ciągłemu monitoringowi. Najwyższy stopień koncentracji w jednym banku według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 67% dopuszczalnego limitu.

Grupa ocenia, że maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe na dzień kończący okres sprawozdawczy sięga pełnej wartości księgowej należności handlowych (bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń), środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz aktywów finansowych w postaci terminowych lokat bankowych.

(e) RYZYKO UTRATY PŁYNNOŚCI

W związku z ponoszeniem wysokich wydatków o charakterze inwestycyjnym, silnym uzależnieniem przepływów pieniężnych od cen sprzedaży węgla i koksu, w okresach dekonjunktury Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności. Obecnie w związku ze znaczną poprawą sytuacji finansowej Grupy, w tym poprawy płynności, a także spłatą części zobowiązań z tytułu obligacji, ryzyko to zostało ograniczone.

Obecne warunki rynkowe pozwalają na generowanie dodatnich przepływów gotówkowych na poziomie operacyjnym, co wpływa na wysoki poziom salda dostępnych środków pieniężnych. Ponadto Jednostka dominująca w ramach działań strategicznych zamierza utrzymywać Fundusz Stabilizacyjny, który w czasach dekonjunktury będzie stanowił bufor bezpieczeństwa w razie konieczności ponoszenia wydatków nieznajdujących pokrycia we wpływach. W tym celu została zawarta Umowa o Współpracy z TFI Energia S.A. (dawniej PGE Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.), na podstawie której JSW utworzyła JSW Stabilizacyjny FIZ. W dniu 18 stycznia 2018 roku doszła do skutku emisja certyfikatów inwestycyjnych serii A w kwocie 1,5 mld zł. Dodatkowo w dniu 17 grudnia 2018 roku dokonano emisji certyfikatów inwestycyjnych serii B w kwocie 300,0 mln zł.

Intencją Grupy jest również zachowanie prawidłowej struktury finansowania poprzez utrzymywanie odpowiedniego poziomu źródeł finansowania o charakterze długoterminowym.

Proces zarządzania ryzykiem utraty płynności w Grupie zakłada między innymi efektywne monitorowanie i raportowanie pozycji płynnościowej umożliwiającej podejmowanie działań prewencyjnych w sytuacji zagrożenia utraty płynności oraz utrzymywanie odpowiedniego (minimalnego) poziomu dostępnych środków na obsługę bieżących płatności.

Ponadto w celu efektywniejszego zarządzania bieżącą płynnością finansową w Grupie Kapitałowej funkcjonuje system zarządzania środkami pieniężnymi - Cash Pooling Rzeczywisty (CPR).

Zgodnie z podpisanymi umowami na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa posiadała dostępne i niewykorzystane limity kredytów w rachunku bieżącym i kredytów obrotowych w łącznej kwocie 0,8 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 0,9 mln zł).

Poniższa tabela zawiera analizę zobowiązań finansowych Grupy w odpowiednich przedziałach wiekowych, na podstawie pozostałego okresu do upływu umownego terminu zapadalności na dzień kończący okres sprawozdawczy. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią umowne niezdyktowane przepływy pieniężne. Salda zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań o charakterze finansowym przypadające do spłaty w terminie 12 miesięcy są wykazywane w wartościach księgowych, ponieważ wpływ dyskonta jest nieistotny pod względem wartości.

	Poniżej roku	Od 1 do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Ponad 5 lat	Razem
STAN NA 31 GRUDNIA 2018					
Kredyty i pożyczki	35,1	12,0	26,4	-	73,5
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	1 983,9	12,6	10,4	7,5	2 014,4
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	121,3	-	-	-	121,3
Pochodne instrumenty finansowe (rozliczane brutto)	1 021,1	-	-	-	1 021,1
RAZEM	3 161,4	24,6	36,8	7,5	3 230,3
STAN NA 31 GRUDNIA 2017					
Kredyty i pożyczki	54,6	36,1	35,8	5,1	131,6
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	1 434,8	22,3	14,4	6,8	1 478,3
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	100,3	255,6	603,0	-	958,9
Pochodne instrumenty finansowe (rozliczane brutto)	518,9	-	-	-	518,9
RAZEM	2 108,6	314,0	653,2	11,9	3 087,7

9.5.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM

Głównym celem zarządzania ryzykiem kapitałowym Grupy jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości poszczególnych spółek dla akcjonariuszy.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym obejmuje m.in. monitorowanie wskaźników zadłużenie finansowe netto/EBITDA oraz zadłużenie finansowe netto/kapitały własne, obliczanych na poziomie Grupy Kapitałowej w oparciu o uregulowania i definicje zawarte w Warunkach Emisji Obligacji, tj. skorygowanych m.in. o wpływ zdarzeń jednorazowych zdefiniowanych w Warunkach Emisji Obligacji. Zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji za kapitał własny uznaje się skonsolidowany poziom kapitałów własnych na koniec danego okresu, wynikający ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Zgodnie z wymogami WEO priorytetowe dla Grupy było utrzymywanie wskaźnika zadłużenie finansowe netto/kapitały własne na poziomie nie wyższym niż 0,6, oraz ograniczenie wysokości wskaźnika zadłużenie finansowe netto/EBITDA do poziomu nie przekraczającego 2,5. Według Warunków Emisji Obligacji, JSW była zobowiązana do przedstawienia stosownych wyliczeń wskaźników według stanu na 30 czerwca oraz 31 grudnia, a w przypadku wskaźnika zadłużenia finansowego netto/EBITDA również 31 marca oraz 30 września każdego roku. Według stanu na 31.12.2017 roku poziom wskaźnika zadłużenie finansowe netto/EBITDA wynosił -0,04, a poziom wskaźnika zadłużenie finansowe netto/kapitały własne wynosił

-0,02. W każdym z badanych okresów w 2018 roku, zarówno wskaźnik zadłużenie finansowe netto/kapitały własne jak i wskaźnik zadłużenie finansowe netto/EBITDA przyjmowały wartości ujemne, co wynikało z nadwyżki środków pieniężnych nad zobowiązaniami finansowymi.

Grupa w każdym obszarze swojej działalności jest narażona na występowanie różnego rodzaju ryzyk. Grupa dbając o realizację celów strategicznych, aktywnie zarządza ryzykami występującymi w swojej działalności, dążąc do maksymalnego ograniczenia lub wyeliminowania ich potencjalnego negatywnego wpływu na wynik. Poza omówionymi w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ryzykami o charakterze finansowym, Grupa jest narażona na ryzyka o charakterze niefinansowym, m.in. ryzyka związane z otoczeniem społeczno-gospodarczym i rynkowym, ryzyka związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, ryzyka środowiskowe oraz związane z otoczeniem prawnym. Czynniki ryzyka o charakterze niefinansowym zostały szczegółowo opisane w Punkcie 3.7. Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

10. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

10.1. POZYCJE WARUNKOWE

AKTYWA WARUNKOWE

JSW z uwagi na wyroki sądów administracyjnych w zakresie możliwości opodatkowania obudów podziemnego wyrobiska górniczego, złożyła korekty deklaracji do gmin za lata nieobjęte postępowaniami podatkowymi. W tej sytuacji w II półroczu 2017 roku zaprzestala aktywowania w należnościach kolejnych zapłaconych do gmin podatków z tytułu opodatkowania obudowy określonych w decyzjach wymiarowych i zaczęła ujmować je jako należności warunkowe. Wysokość zapłaconych a możliwych potencjalnie do odzyskania kwot spornego podatku od nieruchomości wynosi 6,0 mln zł.

ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

(a) szkody górnicze

Grupa w ramach przyjętej polityki tworzenia rezerw ujmuje w sprawozdaniu finansowym rezerwy na szkody górnicze, które są skutkiem działalności eksploatacyjnej kopalń węgla kamiennego należących do Grupy, w wartości bieżącej nakładów niezbędnych do wypełnienia zobowiązania. Grupie nie jest znana metoda ustalenia wartości przyszłych szkód górniczych, które wystąpią na skutek przeszłych działań eksploatacyjnych, która umożliwiłaby wiarygodne oszacowanie przyszłych kosztów ich likwidacji.

(b) gwarancje zatrudnienia

W wyniku prowadzonych ze stroną społeczną rozmów w ramach Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego dotyczących m.in. gwarancji zatrudnienia oraz kwestii związanych z przeprowadzeniem Oferty publicznej, w dniu 5 maja 2011 roku Zarząd JSW podpisał, a działające w Jednostce dominującej organizacje związkowe parafowały porozumienie zbiorowe z Zarządem („Porozumienie”). W ramach Porozumienia strony ustaliły m.in., że co do zasady, okres gwarancji zatrudnienia dla pracowników JSW wynosi 10 lat od dnia upublicznienia akcji JSW. W przypadku niedotrzymania przez JSW gwarancji zatrudnienia, Jednostka dominująca będzie zobowiązana do wypłaty odszkodowania w wysokości równej iloczynowi przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w JSW w roku poprzedzającym rozwiązanie stosunku pracy i liczby miesięcy, które pozostają do upływu okresu gwarancji zatrudnienia (w przypadku pracowników administracyjnych nie więcej niż sześćdziesięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzedzającym). Postanowienia dotyczące gwarancji zatrudnienia weszły w życie w dniu upublicznienia akcji JSW na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Ponadto, w dniu 18 maja 2011 roku KK Zabrze i JSW zawarły ze związkami zawodowymi działającymi w KK Zabrze porozumienie dotyczące pakietu gwarancji socjalnych dla pracowników KK Zabrze, którego treść w zakresie gwarancji zatrudnienia jest analogiczna do treści uzgodnionego w JSW Porozumienia. Jednostka dominująca wystąpiła w charakterze gwaranta zobowiązań KK Zabrze.

(c) korekta ceny sprzedaży WZK Victoria

W dniu 30 września 2016 roku JSW zawarła z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. oraz Towarzystwem Finansowym „Silesia” Sp. z o.o. umowę rozporządzającą dotyczącą sprzedaży 92,84% akcji WZK Victoria za łączną cenę sprzedaży w wysokości 350,0 mln zł. Cała kwota z tytułu sprzedaży akcji WZK Victoria została zapłacona w III kwartale 2016 roku. Cena sprzedaży podlega obniżeniu na zasadzie korekty ceny w oparciu o wartość skumulowanej EBITDA WZK Victoria za lata 2016-2019. Zapłata ewentualnej korekty ceny nastąpi jednorazowo, w terminie 3 miesięcy od zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie WZK Victoria zaudytowanego sprawozdania finansowego za 2019 rok. EBITDA zostanie obliczona przez renomowanego, niezależnego doradcę finansowego, a wyliczenia wykonane zostaną w oparciu o zatwierdzone sprawozdania finansowe WZK Victoria za lata 2016-2019 zaudytowane przez renomowanego, niezależnego audytora spółki. Tak sporządzona kalkulacja będzie stanowiła wiążące dla stron ustalenie i będzie podstawą do ustalenia korekty ceny. W przypadku braku ustalenia korekty ceny zgodnie z powyższymi postanowieniami, niezależnie od powodu, do dnia 31 grudnia 2020 roku kwota korekty ceny zostanie ustalona przez sąd.

(d) udzielone poręczenia

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w Grupie czynne pozostawały następujące poręczenia:

- JSW za zobowiązania Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Jastrzębie-Zdroju z tytułu zaciągniętej pożyczki w Banku Ochrony Środowiska S.A. do kwoty 0,3 mln zł z terminem ważności do 31 grudnia 2020 roku.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w Grupie występowały następujące czynne gwarancje bankowe:

- gwarancje bankowe na łączną kwotę 1,8 mln zł na zabezpieczenie spłaty pożyczek udzielonych.

(e) odpowiedzialność solidarna i subsydiarna za zobowiązania w związku z nabyciem KWK Knurów-Szczygłowice

W związku z zawarciem w dniu 31 lipca 2014 roku umowy nabycia od Kompanii Węglowej S.A. („KW S.A.”) zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci zakładu górniczego KWK „Knurów-Szczygłowice” („ZORG”) JSW odpowiada solidarnie i subsydiarnie za zobowiązania Kompanii Węglowej S.A. wynikające lub związane z prowadzeniem ZORG powstałe do dnia nabycia (włącznie):

- wobec kontrahentów realizujących dostawy i świadczących usługi na rzecz KWK Knurów-Szczygłowice. Wartość tych zobowiązań na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 1,2 mln zł (na dzień nabycia ZORG wynosiła 184,2 mln zł, na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 2,3 mln zł),
- z tytułu podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych, ograniczone do kwot wykazanych w zaświadczeniach o wysokości zaległości zbywającego. Wartość tych zobowiązań wynosi 108,6 mln zł.

(f) Odsetki hipotetyczne od zobowiązań

Zgodnie z art. 5 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 roku, nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału, Grupa nalicza odsetki hipotetyczne od zobowiązań, dla których przewidziano w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni. Wysokość naliczonych odsetek koryguje się następnie do wysokości przewidywanego obciążenia Grupy przez kontrahentów z tytułu przysługującego im prawa. Grupa obciąża wynik finansowy 50% maksymalnej kwoty przysługujących odsetek hipotetycznych kontrahentom, co odpowiada aktualnemu poziomowi ryzyka wystąpienia kontrahentów z roszczeniem zapłaty odsetek za wydłużony termin płatności ponad przewidziany w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Odsetki hipotetyczne od zobowiązań naliczone za 2018 rok wyniosły 29,0 mln zł. Pozostała część przewidywanego ryzyka obciążenia Grupę z tytułu naliczonych odsetek hipotetycznych za wydłużony termin płatności ujawniana jest jako zobowiązania warunkowe. Odsetki przedawniają się po upływie 3 lat od terminu płatności faktury, za którą odsetki przysługiwały. W roku 2018 JSW otrzymała noty odsetkowe za wydłużony termin płatności (za lata 2015-2018) w łącznej wartości 6,9 mln zł. Łączna wartość zobowiązania warunkowego na koniec 2018 dotyczy lat 2016, 2017, 2018 to 57,5 mln zł.

(g) pozostałe zobowiązania warunkowe

W dniu 30 stycznia 2018 roku JSW złożył warunkową ofertę wiążącą na nabycie 4 430 476 akcji stanowiących 95,01% w kapitale zakładowym spółki Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach („PBSz”). Przedmiotem działalności PBSz jest wykonawstwo specjalistycznych usług górniczych: wyrobisk pionowych (głównie szybów i szybków), poziomych i tuneli, budownictwo, działalność w zakresie architektury, inżynierii, wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi, w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa. Potencjalna akwizycja będzie wpisywała się w założenia Strategii Grupy. Zawarcie Umowy uzależnione jest od wielu warunków zawieszających.

W dniu 21 grudnia 2018 roku przedstawiciele JSW („Kupujący”) oraz przedstawiciele PBSz 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach i PRIMETECH S.A. z siedzibą w Katowicach („Sprzedający”) zawarli warunkową umowę zobowiązującą sprzedaż ww. akcji PBSz.

W wyniku negocjacji ostateczna cena rozliczenia transakcji została ustalona na poziomie 204,0 mln zł, z czego kwota 199,0 mln zł zostanie zapłacona w dacie zamknięcia transakcji natomiast kwota 5,0 mln zł zostanie zatrzymana w celu zagwarantowania zapewnienia Sprzedającego i zostanie rozliczona najdalej w terminie trzech miesięcy po dacie zamknięcia transakcji. Cała kwota ceny przeznaczona zostanie na spłatę zobowiązań kredytowych, w celu zwolnienia zabezpieczeń na akcjach i aktywach PBSz.

Umowa warunkowa uwzględnia zasadnicze warunki brzegowe ustalone w dokumencie obejmującym podstawowe warunki transakcji sprzedaży („Term-Sheet”). Ponadto, możliwość zawarcia umowy rozporządzającej na zamknięciu transakcji uzależniona jest od wcześniejszego uzyskania przez Kupującą zgody UOKiK na przeprowadzenie transakcji nabycia akcji PBSz oraz uzyskaniu pozytywnej decyzji Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia JSW, a także od uzgodnienia przez strony działające w dobrej wierze, niektórych warunków technicznych rozliczenia transakcji lub od złożenia oświadczeń podmiotów trzecich o zasadniczo uzgodnionej treści.

Po dniu kończącym okres sprawozdawczy, tj. 15 stycznia 2019 roku wpłynęła decyzja Prezesa Urzędu Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) z dnia 14 stycznia 2019 roku, w której po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek JSW, Prezes UOKiK wydał zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu JSW kontroli nad PBSz.

INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH, ADMINISTRACYJNYCH I ARBITRAŻOWYCH

W 2018 roku w Jednostce dominującej i w spółkach Grupy nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczące zobowiązań lub wierzytelności, których pojedyncza lub łączna wartość przekraczałaby 10% kapitałów własnych JSW. Grupa uczestniczy w postępowaniach sądowych i administracyjnych związanych z prowadzoną przez nią normalną działalnością.

Postępowania sądowe, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na sytuację finansową Grupy zostały zaprezentowane w Punkcie 4.7. Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

10.2. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO

Przyszłe zobowiązania umowne

Przyszłe zobowiązania umowne zaciągnięte na dni kończące okresy sprawozdawcze, nie ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania umowne zaciągnięte w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	694,4	490,2
Pozostałe	33,4	9,2
RAZEM	727,8	499,4

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca (korzystający)

Grupa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku nieodwołalne umowy leasingu operacyjnego. Grupa użytkuje rzeczowe aktywa trwałe, w tym m.in.: kombajny ścianowe, chodnikowe oraz maszyny górnicze, na podstawie umów leasingu operacyjnego (najem, dzierżawa).

Koszt opłat leasingowych w leasingu operacyjnym (umowach najmu, dzierżawy itp.) ujęty w wyniku finansowym na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 137,3 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku: 110,6 mln zł).

Łączne kwoty przyszłych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego wynoszą:

	31.12.2018	31.12.2017
Do 1 roku	80,9	132,6
Od 1 roku do 5 lat	141,1	159,7
Powyżej 5 lat	19,7	34,2

Do leasingu operacyjnego Grupa zalicza również nabyte nieodpłatnie prawo wieczystego użytkowania gruntów. Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w skonsolidowanym wyniku finansowym na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 6,2 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku wzniosły 6,6 mln zł).

Przyszłe opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów:

	31.12.2018	31.12.2017
Do 1 roku	7,5	5,8
Od 1 roku do 5 lat	23,3	22,7
Powyżej 5 lat	316,3	306,7

Zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały oszacowane na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem.

10.3. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH, NABYCIA (OBJĘCIA) ORAZ SPRZEDAŻ UDZIAŁÓW/AKCJI

ZMIANY W UDZIAŁACH NIEKONTROLUJĄCYCH W 2018

W dniu 13 lutego 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 645,0 mln zł tj. o kwotę 244,5 mln zł w drodze objęcia przez JSW i Skarb Państwa 489 000 nowych udziałów o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy. JSW objęła 249 000 nowych udziałów JZR, które pokryte zostały wkładem pieniężnym w wysokości 124,5 mln zł, natomiast Skarb Państwa objął 240 000 nowych udziałów pokrytych wkładem pieniężnym w wysokości 120,0 mln zł.

Dodatkowo dnia 28 maja 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 652,3 mln zł w drodze objęcia przez JSW 14 561 nowych udziałów o wartości nominalnej wynoszącej po 500,00 zł za każdy udział, z wyłączeniem prawa pierwszeństwa objęcia udziałów przez Skarb Państwa. Podwyższony kapitał zakładowy JZR został pokryty wkładem niepieniężnym z majątku JSW. Po podwyższeniu kapitału udział JSW wzrósł do 58,61%, natomiast udział Skarbu Państwa wynosi 41,39%. Szczegóły podwyższenia kapitału zostały opisane w Nocie 1.2. niniejszego sprawozdania. Na dzień 31 grudnia 2018 roku w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy została ujęta zmiana stanu udziałów niekontrolujących spółki JZR, co prezentuje poniższa tabela.

W dniu 19 czerwca 2018 roku JSW zawarła ze spółką JSW KOKS umowę nabycia 548 461 akcji JSW KOKS (akcje własne) za łączną kwotę 7,8 mln zł. Od dnia sfinalizowania powyższej transakcji JSW posiada 96,28% akcji JSW KOKS.

W dniu 7 czerwca 2018 roku Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników CLP-B podjęło uchwałę w sprawie nabycia przez spółkę CLP-B 681 udziałów stanowiących 9,62% wszystkich udziałów spółki od 25 wspólników mniejszościowych tj. osób fizycznych, za łączną kwotę 3,1 mln zł, w celu umorzenia. W wyniku powyższych procesów JSW posiada obecnie 79,23% udziałów w CLP-B.

Advicom Sp. z o.o. zawarła z firmą COIG S.A umowę nabycia 5 105 udziałów Advicom, będących w posiadaniu COIG S.A. stanowiących 24,94% wszystkich udziałów za łączną kwotę 9,9 mln zł w celu umorzenia. Od dnia sfinalizowania powyższej transakcji JSW S.A. posiada 100% udziałów spółki Advicom.

Zmiana stanu udziałów niekontrolujących na dzień 31 grudnia 2018 roku:

	JZR* (objęcie udziałów przez Skarb Państwa)	Advicom	JSW KOKS**	CLPB	Razem
Udziały niekontrolujące przed transakcją	161,2	8,0	56,8	2,9	228,9
Wynagrodzenie	120,0	(9,9)	-	(3,1)	107,0
Zmiana stanu udziałów niekontrolujących	(122,1)	9,8	0,4	3,5	(108,4)
Kwota różnicy ujęta w zyskach zatrzymanych	(2,1)	(0,1)	0,4	0,4	(1,4)

*Prezentowane razem z jednostką zależną JZR Dźwigi

**Prezentowane razem z jednostkami bezpośrednio zależnymi od JSW KOKS

ZMIANY W UDZIAŁACH NIEKONTROLUJĄCYCH W 2017

W dniu 16 marca 2017 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego JZR, wynikające z uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników JZR z dnia 30 września 2016 roku. Podwyższony kapitał został w całości pokryty wkładem pieniężnym w kwocie 150,0 mln zł przez Skarb Państwa w dniu 4 listopada 2016 roku. Szczegóły podwyższenia kapitału zostały opisane w Nocie 1.2 niniejszego sprawozdania. Po podwyższeniu kapitału udział JSW zmalał do 62,55%, natomiast udział Skarbu Państwa wynosi 37,45%. Na dzień 31 grudnia 2017 roku w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy została ujęta zmiana stanu udziałów niekontrolujących spółki JZR, co prezentuje poniższa tabela.

Udziały niekontrolujące na dzień 31 grudnia 2017 roku

	JZR (objęcie udziałów przez Skarb Państwa)	JZR Dźwigi	Razem
Udziały niekontrolujące przed transakcją	-	0,4	0,4
Wynagrodzenie	-	-	-
Zmiana stanu udziałów niekontrolujących	160,3	0,9	161,2
Kwota różnicy ujęta w zyskach zatrzymanych	(160,3)	(0,9)	(161,2)

10.4. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Na dzień 31 grudnia 2018 roku większościovym akcjonariuszem Grupy był Skarb Państwa.

INFORMACJE O TRANSAKCJACH ZE SPÓŁKAMI POWIĄZANYMI

W 2018 roku Skarb Państwa był bezpośrednim podmiotem dominującym najwyższego szczebla. W związku z powyższym wszystkie spółki należące do Skarbu Państwa (bezpośrednio i pośrednio) są podmiotami powiązanymi z Grupą. Zarząd Jednostki dominującej ujawnił

w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym transakcje z istotnymi jednostkami powiązanymi, które zostały zidentyfikowane jako podmioty powiązane na podstawie jego najlepszej wiedzy.

Indywidualnie znaczące transakcje

W 2018 roku i w 2017 roku wszystkie transakcje Grupy z podmiotami powiązanymi dokonywane były na warunkach rynkowych oraz miały charakter typowy i zawierane były w normalnym trybie działalności.

Zidentyfikowano indywidualne transakcje przeprowadzone między JSW i Skarbem Państwa lub jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa, które były znaczące ze względu na nietypowy zakres i/lub kwotę:

- w 2017 roku: nieodpłatne przekazanie KWK Krupiński do SRK (Nota 4.5.)

Pozostałe transakcje

Pozostałe transakcje w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku oraz w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zawarte przez Grupę z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa, które są znaczące zbiorowo, dotyczą zakupów materiałów i usług na potrzeby bieżącej działalności operacyjnej (węgiel, energia, usługi spedycyjne i transportowe). W 2018 roku najistotniejszymi dostawcami będącymi spółkami kontrolowanymi przez Skarb Państwa były następujące podmioty: Grupa PKP S.A., Grupa Tauron S.A., Grupa Węglkokoks S.A., Grupa Kapitałowa PGNiG S.A., Polska Grupa Górnicza S.A. Natomiast najistotniejszymi odbiorcami będącymi spółkami kontrolowanymi przez Skarb Państwa były w 2018 roku następujące podmioty: Grupa PGE S.A., WZK Victoria, Grupa Kapitałowa PGNiG S.A., Grupa Enea S.A.

Poniżej przedstawiono transakcje dokonywane z jednostkami stowarzyszonymi:

	2018	2017
Transakcje dokonywane z jednostkami stowarzyszonymi		
Zakupy w okresie	9,9	8,4
Saldo zobowiązania na koniec okresu *	2,3	2,0
ŁĄCZNIE DOKONANE ZAKUPY	9,9	8,4
SALDO ZOBOWIĄZAŃ OGÓŁEM	2,3	2,0

* z uwzględnieniem podatku VAT

INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z CZŁONKAMI ZARZĄDU JSW

Zarząd JSW stanowi kluczową kadrę zarządzającą Grupy.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Jednostki dominującej

	2018 (tys. zł)	2017 (tys. zł)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:		
- wynagrodzenia, usługi zarządzania *	3 720,0	3 098,0
- premia roczna **	-	-
- świadczenia, dochody z innych tytułów ***	-	560,0
RAZEM	3 720,0	3 658,0

* W pozycji ujęto wynagrodzenia wypłacane na podstawie umów o zarządzanie - kontraktów menedżerskich.

W 2017 roku pozycja obejmuje również wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej Pana Daniela Ozona delegowanego do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW – wynagrodzenie ustalone uchwałami Rady Nadzorczej.

** Pozycja ta obejmuje premię roczną, uzależnioną od realizacji celów zarządczych. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, nie została podjęta uchwała Rady Nadzorczej o stopniu realizacji celów zarządczych i uzależnionej od nich wysokości premii rocznej za 2017 rok.

*** Pozycja ta obejmuje świadczenia wypłacone po wygaśnięciu kontraktu menedżerskiego / wynagrodzenie za okres wypowiedzenia usług zarządzania, odprawa, odszkodowanie za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej.

Szczegóły umów zawartych z osobami zarządzającymi zostały opisane w Punkcie 7.16. Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z CZŁONKAMI RADY NADZORCZEJ JSW

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej JSW:

	2018 (tys. zł)	2017 (tys. zł)
Krótkoterminowe świadczenia	530,9	515,5
RAZEM	530,9	515,5

Dodatkowe informacje na temat wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku (Punkt 7.16.)

W 2018 roku nie zostały udzielone żadne pożyczki Członkom Zarządu ani Członkom Rady Nadzorczej JSW.

INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z CZŁONKAMI ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTEK ZALEŻNYCH

Informacje o transakcjach z Członkami Zarządu Jednostek zależnych

	2018	2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	9,8	9,9
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy (odprawy)	0,3	0,4
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,2	0,3
Nagrody jubileuszowe	0,1	-
Inne	0,1	0,1
RAZEM	10,5	10,7

Informacje o transakcjach z Członkami Rady Nadzorczej Jednostek zależnych

	2018	2017
Krótkoterminowe świadczenia	1,8	1,5
RAZEM	1,8	1,5

W 2018 roku nie zostały udzielone żadne pożyczki Członkom Zarządu ani Członkom Rady Nadzorczej Jednostek zależnych.

10.5. WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO REWIDENTA

Podmiotem uprawnionym do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku jest PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. Wyboru firmy audytorskiej dokonała w dniu 29 listopada 2017 roku Rada Nadzorcza JSW.

Umowa pomiędzy JSW a PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. została zawarta w dniu 13 marca 2018 roku i dotyczy badania sprawozdania finansowego JSW za lata 2018-2020, skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za lata 2018-2020, wykonanie przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego JSW za I półrocze 2018 roku, 2019 i 2020 roku oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za I półrocze 2018 roku, 2019 i 2020 roku.

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdania finansowego JSW oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok 2017 była firma Deloitte Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (wcześniej: Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.).

Wysokość wynagrodzenia biegłego rewidenta przedstawia poniższa tabela:

	2018 (tys. zł)	2017 (tys. zł)
Wynagrodzenie biegłego rewidenta w odniesieniu do Jednostki dominującej	302,3	443,6
Obowiązkowe badanie	226,3	179,0
Przegląd śródrocznego sprawozdania finansowego	76,0	75,0
Pozostałe usługi	-	189,6
Wynagrodzenie biegłego rewidenta w odniesieniu do jednostek zależnych	158,0	396,0
Obowiązkowe badanie	158,0	382,0
Pozostałe usługi	-	14,0
RAZEM	460,3	839,6

10.6. ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

Po dniu 31 grudnia 2018 roku tj. po dniu kończącym okres sprawozdawczy, zgodnie z posiadaną wiedzą, nie wystąpiły inne niż wymienione poniżej, istotne zdarzenia mogące znacząco wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego, które nie byłyby uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku:

- W dniu 7 stycznia 2019 roku przedstawiciele JSW jako Kredytobiorcy oraz PKO BP S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego oraz ICBC (Europe) S.A. Oddział w Polsce, a także Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., działających łącznie jako Kredytodawcy podpisali kluczowe warunki finansowania przeznaczonego dla Grupy Kapitałowej („Term Sheet”). Finansowanie zostanie udzielone w formie kredytu terminowego, pożyczki terminowej, kredytu odnawialnego oraz kredytu akwizycyjnego, pod warunkiem uzyskania właściwych zgód korporacyjnych zarówno po stronie Kredytodawców jak i JSW, zawarcia akceptowalnej dokumentacji dotyczącej finansowania oraz ustanowieniu stosownych zabezpieczeń na rzecz Kredytodawców. Term Sheet przewiduje łączne zaangażowanie ze strony Kredytodawców w wysokości 460,0 mln zł oraz równowartość w złotych kwoty ok. 81,0 mln USD. Planowane do pozyskania finansowanie zostanie przeznaczone na refinansowanie istniejącego zadłużenia Grupy Kapitałowej, finansowanie inwestycji Grupy i finansowanie innych celów ogólnokorporacyjnych oraz w ramach kredytu akwizycyjnego sfinansowanie nabycia przez JSW akcji spółki Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. Finansowanie planowane jest na maksymalny okres 7 lat, przy czym finansowanie w formie kredytu odnawialnego określono na okres 5 lat z możliwością jego przedłużenia maksymalnie o 2 lata.
- W dniu 15 stycznia 2019 roku wpłynęła do pełnomocnika Jednostki dominującej decyzja Prezesa Urzędu Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) z dnia 14 stycznia 2019 roku, w której wydał zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez JSW kontroli nad Przedsiębiorstwem Budowy Szybów S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach („PBSz”). Decyzja ta jest konsekwencją zawarcia przez JSW w dniu 21 grudnia 2018 roku jako Kupującej oraz PBSz 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach i PRIMETECH S.A. z siedzibą w Katowicach jako Sprzedających warunkowej umowy zobowiązującej sprzedaży 4 430 476 akcji PBSz stanowiących 95,01% udziału w kapitale zakładowym PBSz, o czym JSW informowała w raporcie bieżącym nr 40/2018. Uzyskanie zgody UOKiK przez JSW na dokonanie koncentracji stanowiło jeden z głównych warunków, od których uzależnione jest zawarcie umowy rozporządzającej na zamknięciu transakcji. Dnia 15 lutego 2019 roku Rada Nadzorcza JSW pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu JSW do Walnego Zgromadzenia JSW w sprawie udzielenia zgody na przeprowadzenie transakcji nabycia przez JSW akcji PBSz. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW zwołane zostało na dzień 21 marca 2019 roku.
- W dniu 16 stycznia 2019 roku Zarząd JSW podjął uchwałę o całkowitym wykupie obligacji o łącznej wartości nominalnej 71,5 mln zł oraz 13,2 mln USD, wyemitowanych w ramach Programu Emisji Obligacji ustanowionego przez JSW w dniu 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami. Realizacja wykupu obligacji nastąpiła w dniu 18 stycznia 2019 roku, co zakończyło Program Emisji Obligacji. Wykup obligacji jest zgodny z zapisami Warunków Emisji Obligacji.
- Zarząd Jastrzębskiej Spółki Węglowej podjął decyzję o wydzieleniu ze struktur Kopalni Zespołonej Borynia-Zofiówka-Jastrzębie nowej kopalni, noszącej nazwę - od nazwy złoża węgla - Bzie-Dębina. Decyzję zarządu zaakceptowała pod koniec stycznia rada nadzorcza spółki. Zapowiadana od kilku miesięcy decyzja zarządu ma pomóc w zintensyfikowaniu robót górniczych w tym rejonie, a co za tym

idzie, szybciej rozpocząć wydobycie węgla koksowego. Zasoby operatywne nowej kopalni szacowane są na ponad 180 mln ton węgla, znajdującego się w złożach Bzie-Dębina 1-Zachód (prawie 71,5 mln ton zasobów, do końca roku JSW chce pozyskać koncesję na to złożo) oraz Bzie-Dębina 2-Zachód (113,8 mln ton, koncesja należy już do JSW). Około 95 proc. zasobów w złożach Bzie-Dębina to węgiel koksowy typu 35. Aktualnie w polu Bzie trwają prace badawcze związane z zagęszczeniem siatki otworów dla pełniejszego rozpoznania złoża (5 otworów), a także prowadzone są roboty korytarzowe udostępniające pokłady węgla. Dla usprawnienia procesów technologicznych konieczne jest również wyposażenie szybu zjazdowo - materiałowego we wszystkie niezbędne urządzenia. Natomiast, aby poprawić wentylację, trzeba wybudować szyb wentylacyjny oraz całą niezbędną infrastrukturę kopalni za wyjątkiem zakładu przerobczego, ponieważ urobek z Bzia trafi do zmodernizowanego zakładu przeróbki Ruchu Zofiówka.

- W dniu 20 lutego 2019 roku PGWiR zawiązało spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą JSW Zwałowanie i Rekultywacja spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Kapitał zakładowy nowopowstałej spółki wynosi 50 000,00 zł i dzieli się na 1000 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy. Wszystkie udziały w spółce JSW Zwałowanie i Rekultywacja Sp. z o.o. objęło PGWiR. Wkłady na pokrycie udziałów zostały pokryte w formie pieniężnej. Celem zawiązanej spółki jest świadczenie usług zagospodarowania odpadów pokopalnianych oraz rekultywacji składowisk odpadów. Czas trwania jednostki jest nieograniczony.
- W dniu 7 marca 2019 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGWiR w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki w drodze emisji akcji serii F o kwotę 1,1 mln zł. Podwyższony kapitał zostanie pokryty wkładem niepieniężnym z majątku JSW (KWK Knurów-Szczygłowice). Do końca marca 2019 roku planowane jest zawarcie umowy objęcie udziałów przez JSW.

11. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd JSW oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

12. ZATWIERDZENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd JSW dnia 13 marca 2019 roku.

Jastrzębie-Zdrój, 13 marca 2019 roku

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie
skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Adam Mańka – Dyrektor Biura Główny Księgowy

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU JSW

Daniel Ozon Prezes Zarządu

Tomasz Śledź Zastępca Prezesa Zarządu

Robert Małek p.o. Zastępcy Prezesa Zarządu

Artur Wojtków Zastępca Prezesa Zarządu

